

HERSÊ ZERRÎ

Zülfükar AYYILDIZ

HERSÊ ZERRÎ

Züfûkar AYYILDIZ

HERSÊ ZERRÎ

Yazar

Zülfükar AYYILDIZ

ISBN: 978-605-64271-1-4

1. Baskı / 2014

Tasarım

Neytullah ALTUNDAĞ

Baskı/Cilt

Elif Matbaası / ŞANLIURFA

0414 314 14 68

Sertifika No: 15590

İletişim

zulfukarayyildiz@windowslive.com

© Zülfükar AYYILDIZ

VERVATEN

Qeçkîna ma, zeydê qeçkînda nikay nê bî. Qeçekê wextay; him kêfweşî bî, him zî xwo serî şayê bol çî bikerdên. Mi, na estanikidi weşeya qeçkandê wextay nûşnê.

Mi, na estanikidi, dimilîya kişta Sêwrêg, çermûg, Gerger û Çingûş'îya nûşnê. Fekferqeyêndo bi kişta dimilîda binana ado bibo. Na fekferqeya winasîni hemme zûwanandi esta. Lazimo ki nûştoxî ew wendoxî ney dehkayênda girdi nêvîne. Ez, qaila ki çend qisey xebatta zuwandê dimilî ser zî vaja. Bi kişta zuwandê dimilîya nê xebatê winasîni, hewna hendo ki besbê nîyê ew kemîyê. Nûştoxî, bi na heta tayên berey mendê. Bi neya, ê ki bi kişta zuwando dimilîya xebati kenê, tayêndê ciynan bol bi xorîya ew bol bi vêşeya kewtê gramerdê zuwanî dimi. Neyrayo ki bol merdimî, qandê nêy zerî nêkenê ew nêwetanêki bi na heta xebati bikerê. Neya pîya, tayênê ki bi vêşeya gramerî ser hebati kenê weşeydi qiseykerdenidi bol ravey nêasenê, amorê qisandê ciynan zî hendo ki oyo aseno kemîyo. Tayêndê nînan bê xebatta gramerî xebatênda ki bi desta tepêşîyo zî nêkenê. Bi kişta zuwandê dimilîya xebatênda ciynana ki kes vajo hewla wertandi nêasena ew bol kemîya. Qandê nê halî lazimo ki nûştoxê dimilî, bi xebatta gramerîya pîya bi kişta zuwan zanayena ew zuwan herabîyîyayena zî xebat bikerê ew paştî bidê nûştoxan. Ew verî verî bi giraneya qisandê zuwanî sero bi vêşeya vinderê. Ki wina nêbo, hawêr bi giraneya gramerî sero vinderdenido zûwan misayeni berey biffno. Çiki, ez bol merdim silasnena ki gramerî sero dehka keno ew nûşneno.

Labrey, nêzano ki rind bi dimilîya qisey bikero. Çiki amorê qisandê ci bes nêkeno. Nê merdimê winasînî çendi gramer bizanê wa bizanê peynîya xwo amorê qisandê ci ew qiseykerdena ci kemîya. Wina bî tepîya gramer tenîyado xebatta zuwanîrê senî bes bikero?, Odo zuwanîrê çendi nehî bikero? Bi neya ê ki zuwandê dimilî ser xebati kenê, heme yê zî karêndo ercîyaye kenê. Kes neşeno ki eyanrê xirab vajo, vêşî-kemî vajo. Labrey, peynîya xwo zuwano dimilî oyo hêdî hêdî beno vinî ew oyo beno gidî. Ki zuwan bi vinî tepîya kamdo gramerê ci sekero?

Bi neya pîya, kamê ki zuwanî ser xebati kenê ew nehîfê ci zuwanîrê esto wa hemme zî berxudarîbê. Kes lew nano ciynan desta. Labrey kam ki xebatandê zuwanî vero beno percên ew nêverdano zuwan verdi şiro, zuwan misateni keno çetin, wa rind bizano ki oyo zuwanîrê hewlîni nêkeno. Ew, o ki dimilî rind nêzano qisey bikero, wa xebatandê zuwandê dimilî dûşne nêvindero. Nûştox û roşnberê ki bi na heta xebitênê, herûnda pêrê gefîwerdenidi, wa bi raşteya zuwanîrê hewlîni bikerê ew pê nêcawê. Çiki dimilî, roşnberandê xwora ney wazenê. Kamê ki bi na heta xebati kenê wa xwo nê, zûwanî ravey berê.

Bi hemîya zî ez, kamo ki bi kişta zuwandê dimilîya xebati keno eyanrê beşekerdeni wazena, ciyanrê berxwudarey kena.

Zülfükar AYYILDIZ

ZUWANDÊ DIMİLÎ SER

Zuwano dimilî zuwanandê ^{kirde} kirdasîra jewo. Şaxêndê zuwandê kirdasîyo. Amorê qisandê ci bol herayo ew zuwanêndo bol bi koko. Verêneya ci zî bol kihana ew gulbedê zuwanandê Arî ew Hînt-Awruparayo. Zuwanandê kirdasîdi, bi boleya zuwandê goranîra nezdî manenno. Kihaneya ci, resenna çaxdê Zerdûştan. Çiki, kitabê Zerdûştano gird Zend Awesta bol qiseyê ci bi dimilîya nûşnayeybîyê. Neyra eşkeraya ki zuwano dimilî, zuwanêndo bol kihano. Dîroka ci zî bol verêna. Bi neya, zuwano dimilî, Farizî mîyandi, Goranî mîyandi, Soranî mîyandi, Kurmancî mîyandi ew zuwando Osmanî mîyandi zî esto. Heremdê Rajhilatê wertekênîdi bê Erebî ew bê Tirkî bi bol zuwanana nezdîyê peyo. Amorê herfandê ci zî zey zuwanandê kirdasîyê bînan, hîris û jewê.

Zuwandê dimilî ser newe newe nûşnayena bena. Labrey heremdê dimilîyandi fekferqey bol cayandi esta ew cîya cîya qisey benna. No hal, heme zuwanandi esto. Tirkî mîyandi, Erebî mîyandi ew bol zuwanan mîyandi zî esto. Fekferqeya zuwandê dimilî, zuwanîrê kemaneyên nîya. Beso ki bi na kişta nuştoxî ceht bikerê ew wendoxî zî paştî bidê nûştoxân. Herga ki zuwan ravey şiro na fekferqeydo zî cayê xwo bigêro ew kişta zuwandê dimilîya beşekerdenido bibo. Lazimo, ê ki na kişta xebati kenê dest pêdê ew pîya bi lûwê. Winabo bol mexelê rindî do bi vijyê werte ew kişta zuwanîya verdi şiyayeni do bibo. Wendoxê Dimilî, çendi bolbê nûştoxîdo zî hendê ceht bikerê ew xebatandê xwodi nûşteyê ercîyayey vejê werte.

Mi, cêrdi herfê zuwandê dimilî nûşnay. Tayên herfî,

nûşnayena ci ew wendena ci cîya cîyaya. Neyrayo, merdimo ki qaîlo dimilî biwano lazimo ki ney bizano. Ki ney bizano odo bi rihateya bişo biwano.

NUŞNAYENA HERFÎ	WENDENA HERFÎ	QISA	KELIME	NUŞNAYENA HERFÎ	WENDENA HERFÎ	QISA	KELIMI
Aa	Aa	Ayre	Değirmen	Mm	Mm	Manga	Inek
Bb	Bb	Betrî	Kaz	Nn	Nn	Nale	Nal
Cc	Cc	Cittî	Cift	Oo	Oo	Ortme	Teras
Çç	Çç	Çina	Gıysi	Pp	Pp	Püçük	Çorap
Dd	Dd	Dês	Duvar	Qq	Qq	Qanik	Sakız
Ee	Ee	Estor	At	Rr	Rr	Rêsta	Iğ
Êê	Êê	Erdiş	Sakal	Ss	Ss	Sa	Elma
Ff	Ff	Fek	Ağız	Şş	Şş	Şane	Tarak
Gg	Gg	Golik	Dana	Tt	Tt	Tewre	Kese
Hh	Hh	Hews	Avlu	Uu	Üü	Ümbaz	Arkadaş
İi	İi	İsot	Biber	Ûû	Uu	Uja	Ora
Îî	Îî	İstor	At	Vv	Vv	Verg	Kurt
Jj	Jj	Jan	Ağrı	Ww	Vv	Wertî	Yatak
Kk	Kk	Kêver	Kapı	Xx	Xx	Xeym	Çadır
Ll	Ll	Lilik	Ayna	Yy	Yy	Yaxer	Yağmur
				Zz	Zz	Zeytûn	Zeytin

Bi nûşnayenda verênana ew bi vatenda têtodayana, zûwano kirdasî bol kihano ew verê mîladî(v.m)seserêna 6.di estibîyo, zuwanêdo Med'îyanîyo ew refto zûwando Arîrayo. Zûwano kirdasî zûwanêdo xwo serîyo ew cîyayo. Verêneya ci zî bol û bol kihana. Bi neya zûwanêdo bol dewlemendo. Dehkada zuwandê kirdasîya, Major Soane'y xebatênda bol hera kerda (Rapora Suleymanîye-Kelkütta 1918). Na têtodayenidi asenno ki zuwano Kirdasî, gilêndê Farisî zî nîyo ew zûwanêdo bi xwo serîyo. Raşta, Kirdasî û Farisîya pîya reftê zûwandê Arîrayê. Labrey xwo mîyandi Kirdasî û Farisîya pêra cîya cîyayê.

Bi neya zey heme zûwanan, kirdasî zî, xwo mîyandi gilê ci estê, Ew nê çendi pêra cîya asenê zî, nê pêro zûwando kirdasîrayê. Xwo

mîyandi cîya cîya fekê ci estê. Tayn tayên, Kurmancî, Dimilî, Soranî ew goranî pêrini Kirdasî nêvînenê. Nê ki wina vanê tayêndê ci qastîya ney vanê. Vatenê winasîmîdo caran zûwandê Dimilîrê nehrê nêarê. Neyrayo ki lazimo nûşttoxê Dimilî, bi neya nêxapeyê ew zûwanê xwo tim ravey berê. Çiki herga ki oyo şino zûwano dimilîyo kemeyêno. O ki vano ez roşnberan, o ki vano ez qaîlan zûwano dimilî verdi şiro, Lazimo ki bi no heta xebati bikero.

Bi neya, ê ki bi zûwando Med'ya qissey kenê zûwanê ci bol pêra nezdîyo, cêrdi nê qisseyê ci çendi pêra nezdîyê merdim bi çimandê xwoya şeno bivîno.

Bİ KIRDASIYA			Bİ AWESTAYA	Bİ FARİSİYA	Bİ TIRKİYA
Bİ SİLÊMANİYA	Bİ KURMANCİYA	Bİ DIMİLİYA			
Wîstin	Xwastin	Waştin	Waşî	Xwasten	İsteme
Berz	Bilind	Berz	Bereza	Bulend	Yüksek
Tîj	Tûj	Tûn	Tîj	Tîz	Acı
Pird	Pir	Pird	Pereta	Pol	Köprü
Masî	Masî	Mase	Masya	Mahî	Balık
Mêş	Mêş	Mês	Mexşî	Megs	Sinek
Qise	Qise	Qisa	Xesa	Suxen	Söz
Min	Ez	Mi	Ezem	Men	Ben
Berx	Berx	Vere	Werexa	Bere	Kuzu
Zanîn	Zanîn	Zayen- zanen	Zan	Danisten	Bilmek

Rojhilatê wertekênîdi zuwanan tayên qissey pêra girotê'w dayê. Qandê coy tayên qisseyê ci beno ki pêra nezdîbê. Labrey nê zuwanî, pêro jew zuwan nîyê. Pêra cîya cîyayê.

Merdim û nameyê ki na estanikidi ravêrdê raştayênî
nîyê.

Qeçkînda madi çendi çinêbîyayen û çetiney vêşî bî,
hendi zî merdimey û umbazey mezbûti bî.

HEWN

Wexto ki honiktê şewraydi ^{kerayn} zerqî keran peyra hêdî hêdî şewqê xwo moznayên, Dîkî zî bi wengêndo berza ew pêsero veyndayên. Qay bibi veyşan, hendayê qîrayên ki qûtê xwo helal kero. Ey zî karê xwo kerdên. Dîk, çendi qîrayên wa biqîrayên hewna zî tayên hewnra nêweriştî bî. Wabo, ey fina zî karê xwo kerdên. Dîk, zeki bi zanayîşa na qîrîni bikero, bi raşteya ey, êki berey mendî bî gereyê ciyan kerdên. Vatên "Bewnîyên tayên berey mendê wa haya şima bibo." Dewi, kişta qulbedê sûka ew xwo pay hendê seatên sûkira dûrî bî. Ew wertedê dew û sûkidi rezê sûkijan estî bî. Dewi pêro mêro des keyey bî, dewênda werdêki bî. Banê ci pêro pêya diskîyaye ew pêro bi sîyana û lincîya viraştey bî. Dewijan serê banandê xwo bi maxandê qabaxêrana girot bi ew serê maxan zî heri û lincî kerd bi. Banê ki dewidi bî hendi girdî zî nêbî. Ti vajê ki hîrê çihar çimeyinî bî. Jewdê nê wedan ê meymanan, jewdê ci, ê zexîrî, jewdê ci ê rakewteni bi. Banê çendi werdêkî bî zî, amnanî honik, zimistanî zî germî bî. Hurgu banên hetekidi dewijan qandê terkedê xwo axurên, ew ê hurgu banî hewşêndê ci zî bi bandê ciya est bî. Nê hewşî, bi sîyana, wişkidêsa dês kerde bi. Naran wertedê hewşandi, bi sî û lincîya her keyî xworê sekûy zî qando ki germeydi sero roşê ew şewi sero rakewê viraştî bî. Amnanî dewijî nê sekuyandê xwo sero ronîştên, şamî werdên û rakewtên. Rakewtişê serdê nê sekûyan bol weş bi. Bi neya wexto ki sekûyan sero ca nêmendên, banan sero zî bol finî rakewteni bîyên. Sekûya ma zî hewşti esti bî.

Qando ki ma pa rîyê xwo bişûwê ma ci heteki di îrbiqên ronayen. Bi nê îrbiqîya mi zî tim rîyê xwo şitên. Ê ki keyedi bî ew meymanî bî zî bi awda nê îrbiqîya rîyê xwo şitên.

ZEREJ

Dûşnedê dewi di, kerî sero, zerejên bi vengêdo bol weşa veyndayên, vengêndê ciyo bol û bol weş kerî sero canqayên, bi vengêdo xwoya mirazê kesî kerdên. Zerîya kesî kerdên honik. No veng, heme cara aşnawîyayên. Mi, xeyal kerd, ki cordê ê kerîya zewmbî zî zerejan veyndayên. Êw nê jerejan pêrê meydan wendên, lej waştên. Nê zerejî, pêra nêtersayên ew pêrê dayên xwo sênero. Qay wextê lûkeyda marî û nerîyan bi, wextê fis şiknayeni bi ki. Nerîyan, heremê xwo ew marîyê xwo parêznayên. Zewmbî eynando çirê wina bikerdên? Qay hir jewerî xurteya xwo ê bînanrê kerdên eşkera, ciynan pey hesnayên. Bi neya nerîyan, marîyanrê bi vengêdo xwoya fors kerdên. Jew fini, ti winîyayên ki wendişdê nerîyan mîyan di vengê marîyan zî ameyên. Qay ê marîyan, zî emeleya ci hendê nerîyan bi ci ameyên. Qay eynan zî vatên "ma estê." Qay marî zî qaîl nêbî ki vîrabê. Marîyan, bi wina kerdişa xwo nerîyanrê silasnayeni dayên. Naran, wexto ki nê vengan mîyandi vengê marîyan ameyên, vengê nerîyan hewna bîyên vêşî. Ew nerî hewna bîyên girgîn. Vengê zerejandê nerîyan, qalin bi, naran vengê zerejandê marîyan, barî bi. Ki kesî dûrîra aşnawitên zî fehm bîyên û kesî şayên pêra abirno. Bi neya kişta keredê werdêkîra, naran vengê marîyên ameyên ki, to

vatên qay aya tilîlnena, zilxiti dana. To vatên qay, bîya Eyšana Elî, bîya Zerûgi, bîya Zahiri, bîya Zîni. Naran zerejanê nerîyan, wexto ki vengê na marîyeri aşnawitên, bi vengdê xwoya to vatên qay êyê kenê pê bûrê. Jew fini, ti wînîyayên, vengê hemini kewtên pê mîyan. To vatên qay her jewî dest di tifingênda filîntaya, ew pêro pê dûşne di kewtê kozikan ew êyê hawêr erzenê pê. Repîna. Jew bîyo Emê Gozi, jew bîyo Bedranê Resoy, O bîn bîyo Bişarê Çetoy. Vengê cîynan zî bibi zeydê vengdê tifingan. Bi neya, marî hewna zî nêvinderdên miyanra mîyanra marîyan zî bi vengdê xwoya hawêr haylanî dayên nerîyan. Ew ciynanrê lornayên. Nerîyan, herga ki vengê nê marîyan aşnawitên hewna vêşî bîyên sûr. No halê zerejan, ti vajê ki hurgu honiktê şewraydi wina bi, Hetan ki bîyên germayî vengê zerejan kerî sero bi no hala canqayên.

ARA

Cêrdê hewştê madi, hendê da çewresê mî ew hendê da şeş bîzî mêl bîyayey bî, Mi, hewna hewnê xwo nêşabi mirdî bigêro. Hendo ki rojî dabi mi serero çimê mi pilîşkra şewranê gêrîyayên, diskîyayên pêya. Mi, hetan ki pilîşkê ci rind nerm nêkerdên û nê şitên pêra nêabîyayên. Halê çimandê mi hurgu şewra wina bi. Qandê coy çimanê mi hendo ki plîşk tepiştên bijangê mi tayêndê ci ridê pilîşkîra tîmî rûçkiyayên.

Dayê, kiştâ wededê meymanandi sênî sero nanê şewray ronabi ki ma araya xwo bikerê. Ez şîyan zerre. Winîyayan ki sênî mîyandi katmey, penîr tayên rib ev awi esta. Ma, ê keyî qandê ara ameybî şamî ser, Dayê zî amê, behdo piyê mi zî

çimê xwo şitî tepiya ame ronîşt. Wayê şî bî eynîra awi biyaro, labrey hewna nê amêbî. Dayê, va "bûrên kotî bo a do bîro" Ma hemini dest bi werdena kerd. Mi, katmey kerdên loxme cenayên ribîra verdên. Çiki mi winî hes kerdên. Labrey mi çend loxman sero, qultên doyo honik zî kerdên xwo serra. Dayê, ki meşki nîrdên tepîya hurgu roj şewra meşkîra do veng kerdên pêlektê doy ew no pêlek, tevera bi gildê tuwêra darda kerdên. No do, bi wina kerdena pêlekî mîyandi him honik mendên, him zî tirş nêbîyen. Pêlekîra awa doy, tim bi dalpana rêj bîyên. Ki awa doy pêlekra rêj biyen, Do, pêlekî bindi menden ew bîyên hest. No doyo ki pêlekî bindi mend bi ew bibi hest cirê vatên sado. Wexto ki no do pêlekî mîyandi awa ci rêj bîyên û bîyên sado tamê ci zî bol bîyên weş. No sado, ne mast bi, ne zî do bi. Çiyêndo hurdunan wertedi bi. Mi, him dodê pêlekîra him zî nê sadoyra bol heskerden. Mi, dodê nê pêlekîra ti vajê ki hugu şewra tasên vêşerî şimitên. No do, mirê werdeni mîyandi hemini weşerî bi. Ma bêrê nan werdeni ser. Mi, ti vajê ki katmeyên bi riba qedênê. Ew mi nanî serra kerdên werzo ki o tawidi umbazê mi kewt zerre. Çiki zeydê hurgu roj mado pîya çarweyê xwo biberdên çere. Qandê ney ame bi veyndayên mi.

ŞÛWANE

Ey zî çarweyê xwo hewştê xwora vetî bî, Mi, senî senî kerd, nêame sênî ser ew nan nêwerd. Mi zî, çarweyê xwo hewşra vetî, ew ma hurdunan, teverdê hewşîdi çarweyê xwo pêro kerdî pê tevr. Ew ma, verê xwo da bi vera kerandê

tapi. Çiki, ûjadi çere hewna vêşî bi.

Ma, wexto ki rayo şîyên lingê ma gunayên sîyanro. Erdê dewda ma, bol sîlane bi. Siyê ma, sîyay û pêti bî. Qandê coy erdê ma erdêndo çetin bi. Tey cit kerdeni zî, terke warîkerdeni zî tehdâyên da girdi bî. Bi neya kes ki, erdandê ma mîyandi ray şîyên lingê kesî tim û tim ameyên nê sîyanro, Qandê ney sewlê ma, bi boleya tim û tim vera dirîyayên ew bîyên qullî. Hewt xeyrî ki sewlê ma lastikî bî ew damişê nê sîyan bîyên. Ki wina nêbîyayên ew herûnda nê sewlandi kamcîn sewl bîyayên, pancês rojî xwo ver nêdayên. Ê do lete lete bîyayên û, bi dirîyayên. Qandê coy ma zî, caelemateyra sewlê sîyayê lastikênî kerdê xwo pay.

Naran sewlê çermeyînî, ne ma şayên biherîno, ne zî damişê erddê ma bîyên. Xirabeya nê sewlan zî lingandê marê esti bî. Bi nê sewlandê lastikinana linganê ma bol antên bol. Ki bîyên germ lingê ma tey germixyayên û boy kewtên de. İngiştê lingandê ma nê sewlan mîyandi germeyra bîyên zeydê pilola. Axirî, halê lingandê ma rind nêbi. Zeredê sewlandi germeyra peşayên, teverdi zî ameyên sîyanro'w tewayên.

Çarwanê ma bi boleya, vaşto neflênra heskerdên. Çarwan miyandi mîyan, neflira heskerdên, labrey bizan vaşto neweyo nerîyênîra heskerdên. Bizan, vaş weçînayên, mîyan zeydê bizan vaş nêweçînayên. Mîyan, çiçîbîyên zî xworê werdên. Him mîyan, him zî bizan xellevaş caran nêwerdên. Mi zî, no fehm nêkerd bi. Çarwan, wesarî kengerteli ew telîyo bîn zî nêwerdên, Naran çiwaxt ki bîyên vera amnan ew vaş bîyên qert, wextan bizan telîdo newera

heskerdên û teliyo newe, ciyanrê bîyên weş. Wesarî, nê vaşan mîyandi o ki ma werdên zî est bi. Ma zî, zeydê çarwan heme vaş nêwerdên, ma zî vaş weçînayên. Dewidi, bi vêşeya kormît xax wirîyayên, kenger zî him xax him zî şamîya ci hesbîyên, labrey axbandir xax nêwirîyayên, dewijan pewtên hewna werdên. Şamîya ci bol weşi bî. Bi neya axbandir qandê kermdê zerredê merdiman rind bi. Wina vajîyayên. Qenêberik, her cadi nêbîyên ew bi boleya çoşmedê bananra rûwayên. Labrey azî xax nêwirîyayên, dewijan kerdên şamî hewna werdên. Şêlmoki, bol hes bîyên ew tezêya ci heme şamîyan vero xax wirîyayên. Wesarî, verdê ladi, bol pûneyo weş rûwayên. No pûne, kişta dewijana bol hesbîyên. Pûne, him xax wirîyayên, him zî şamîya ci virazîyayên. Naran mi, bi vêşeya nançûkîra bol heskerdên. Mi, bi nandê tîra kerdên itor û werdên. Lazimo ki kes kufkarikan xwo vîra nêkero. Wesarî kufkarikî zî bîyên. Ciyan mîyandi, ê bi axûyêninî zî est bî. Nayra bi ki, ma hurgu kufkariki nêwetardên bûro. Çiki, ê ki bi axûyêninî bî her merdimî nêsilasnayên ew pêra nêvetên. Kê ki nê axûyêninanra werdên cadi gan dayên û merdên. Sûkidi bol merdim bi nê kufkarikana merd bî. Qandê coy kufkarikî, tim bi tersa wirîyayên. Lazimo ki ma toliki xwo vîra nêkerê, çiki cayê toliki çiyên nê tepîştê. Toliki, şamîya ci bol weşi bî, ew ki, pîzeyê kê tewayên, eynan hewna vêşî na tolikira werdên. Bi vatena, toliki pîzeyê tewatey kerdên weş. Bi raştaya zî winî bi. Pa janê pîzan ravêrdên. Ê ki dewandi bî, ti vajê ki hemini zî nê vaşanra werdên. Dewijan, tayini şamîya ci viraştên, tayini zî xax werdên. Wesarî werdena devijan bi

boleya na kihoyî bî, nê vaşî bî. Nê vaşî, tayini kerdên birxulî verri, tayini kerdên mastî mîyan, tayini rûwendî peyşnayên. Ma zî, bol finî çarwan vero nê vaşanra bi xaxeya bol werdên.

KAY

Çarweyê ma, ki kotîdi bîyên mirdî, ma zî berdên ûjadi çiranayên. Kiştêran zî, cayo ki çereyê ci rind bi, ew çarwey hewayayên ma berdên ûja. Ki, çarwey vêşî nêgeyrayên, ma zî ci dima vêşî nê edizyayên. Ki cayo çere tede rind bi, çarwey zî xwora xwora vila nêbîyên. No wina, ma hurdunan rê zî bol rind bi. Çirê rind bi? Wexto ki çarwey, vêşi cadê xwora nê leqayên, ma zî, şayên ki xworê makan ser gulle kaykero. Dehkaya ma zî na bî. Qandê gulle kaykerdişî, ma cadê çerîdi, keran heteki di erd pak kerd bî, kerd bi dûz ki gulle tey rahat leyrî bo. Ma, makî erdro denişnayên ew bi ingiştandê xwoya gulle eştên ê makan. Kê ki şayên ê makan bi fino ey a maki ê dûşnîra, ê bînîra berdên. Ma, hendi bol na kay kaykerdên zî ma caran na kayra mird nêbîyên. Tunikandê ma hir jewerîdi tim da vîstên maki kemî nêbîyên. Ma, gulley, sîyandê mezbûtanra bixwo xwo destana viraştên. Nê gulleyê ki ma sîyanra bixwo viraştî bî, tim çihar banc teney ma tûnikandi bî. Raştê ci ma vajê, tûnikandê mara guley û makî caran kemî nêbîyên. Giraneyda makan û gullanra tûnikê ma, yan tim dirîyayên û bîyên kul, yan zî deştênîda cira aşkawîyayên. Çiki, ridê gullan û makanra barê tunikandê ma tim û tim giran bi. Ma, hurduna wexto ki na kaydi kewtên, jew fini çarweyê ma cara ahewlîyayên ew

kewtên tenedê şarî. Wexto ki çîyêndo wina biyên ma hurdunan zi pêrandê xwora xeylên qisey û kotekî werdên. Kerîdê çarwandi, bizan, tim mî xapeynayên û xwo dima kaş kerdên. Kotîdi nêbîyayênê esti bî bizan kerdên. Qandê coy dewijan, tim kerîyan mîyandi, bizî tayn verdayên. Kiştêran zî marê hewlîna bizan esti bî, wexto ki bîyên germ, mîyan sereyê xwo kerdên pê şeqan mîyan ew ray nêşîyen, Ma, senî senî kerdên mî, cara nêleqayên. Labrey bizî, wina nêbî, bizî, kewtên vernîda mîyan, mîyan zî şanayên eynan dimi. Çiki mî, hendê bizan damîşê germî nêbîyên. Wexto ki wina bîyên, kerî xeyrê bizan bi rahateya kewtên ray. O çax ma zî, bi rahateya şayên çarwan cara bi ahewlno. Qandê nê halî bi ki hendayên nêbîyayên û nerindeya bizan ancîyayên.

BÊRÎ

Ki bîyên çagê sêparî, qando ki çarwey bidoşîyê dewira cenî ameyên gemi kerî heti ki bêrî bikerê. Dewira cenî û keyney, bi elbandê xwoya kewtên ray û ameyên. Mi nû umbazdê xwoya zî berivananrê çarwey kerdên rêz ew serey ciynan tepîştên ki bi rahateya bîdoşîyê. Bi neya pîya, çaxo ki cenî keyera ameyên bêrî, bol finî marê şamî zî xwodi ardên. Ki, ma jew fini şamî nerideyayên ma şamî nêwerdên. Ma, şito xaxo ki doşîyayo, bi nana werdên. Mi, nan û şitra heskerdên. Umbazê mi şitra vêşî hes nêkerdên; Wextê bêrî, kerîyê dewandê nezdî zî ameyên nezdîyê kerîyandê ma bêrî kerdên. Berîvanê dewda umbiryanan, ê dewda ma vêşêrî bî. Çiki çarweyê ciynan, dewijandê ma xeylêrî bî. Bi neya,

keyneyê ciynan, wexto ki ameyên berî, pêrini xwo xembilnayên û winî ameyên. Ne keynan mîyandi ê bol û bol xasekî esti bî. Yan zî marê winî asayên. Pêrini çimê xwo kil kerdên, çinayê xwoyo weş dayên xwora û bi hêl kerdişê ameyên bêrî. Wexto ki, ê keyneyê dewda umbiryanan, mara asayên zerîya ma kerdên tepi-gurpi. To vatên, zerîya maya kena cara bivijyo. Ma, winî fehmkerd bi ki, nê keynan zî, qando ki lajekî ciynan bivînê ew ciynan hesbikerê wina kerdên. Yan zî, ma xwo zeredê wina nerind fikirayên. Keynan serî sero, çefîyê sipey esti bî. Bejnda bolin sero fîstano sûrên, morên, şilwalê zerdênî xoradayey bî. Behdê çinay hemî sero, serpirênêndo hîrê lete dayên xwora. Porê xwo kerdên giley ew çefîda xwora qastîyan veradayên xwo mîyanî ser. Verra tûlikê pordê xwo veradayên xwo çarî ser. Huwatişê ciynan bol şîrin bi. Wexto ki huwayên dindanê ciynan ci fekti birikîyayên. Ki ma, bi no hala ê keyney dîyên, zerîya ma kerdên repîni. To vatên kena vindero. Ki karê bêrî qedîyayên, nê berîvanan pêrini şanayên pê dimi winî ray şîyên. Bi kuşata bi rîyêndo huwateya verê xwo dayên vera keye. Ma zî, bi zerîya heyana ki ê mara asayên winî ciynan dima winîyayên. Heyana ki çimandê ma vera bîyên vinî halê ma tim no bi. Ma, ciynan dima keser keseri sero antên. Ma, nêşayên ki çimanê xwo ciynanra abirno. Nara umbazê mi, zerî kerdibî ê keynanra jewerî. Bol cira heskerdên. Labrey nê girwîra haya keynekeri çinê bî. Umbazê mi, şermeyayên ki tey qisey bikero. Yan qe şiro ci heteki. Vatên, "Pîlê mi pey bihesîyê ê do mirê bol eyb kerê" Bi neya, Ma, ra keynekan, keynekî bol rahati bî. Keynan, lûwatenda xwodi caran xwo

nê parêznayên. Qay sî, mi nû umbazdê miro varay bî. Keyney, xwo vero vinderdên, xwo xembilnayên. Ma, nêwetardên ki porê xwo şanekero.

XAPXAPOK

Dewidi, wesarî wexto ki vaş bîyên kiho, boya weşî her ca ra ameyên. Mirîçikî, gilêndê vaşî serra perayên gilnay ser. Mirîçikan, tayên dêrî kerdên ki, her jewîra vengên vijîyayên. Wexto ki wina bîyên vengê babet babetî cinanra vijyayên. Mirîçikê kolke'y, qilorîbî ew seredê ciyan sero nîçikêndê ci esti bî. Tim û tim, yan çarwan mîyandi bî, yan zî ciyan çoşmedi xworê çerayên. Ew to vatên ê yê madi umbazîni kenê. Caran Ma û çarwandê mara dûri nêkewtên. Mirîçika mêsan, esti bî ki bol werdêki bî, ew bol lezi lûwayên. Na mirîçiki, hewara mêsî tepîştên û werdên. Hendo ki lezi ca virnayên, jew fini kesî çiman verra biyên vinî û finênra fina kewtên ma çiman ver. Xora hendayên lezi nêbîyayên, nêşayên ki mêsan hewara tepêşo.

Çarwan vero, sereyê ma bi mirîçikta xapxapoka bol tewayê. Na mirîçiki, kewtên çarvandê ma mîyan. Ew bi medêndo bol kilma perayên û fina aniştên, perayên û fina aniştên. Ma zî, vatên qay aya nêşena ki bipero. Wexto ki wina bîyên ma zî qando ki ci tepêşê kewtên dimi. Çiçax ki ma resayên ci, a fina perayên, ma bîyên nezdîyên ci a fina perayên. Jew fini, qastîyan xwo hewara dîmdayên. Ew xwo qastîya finayên erd. Ma zî vatên qay edizîyaya. Ti nêvanê ki, ay ma xapeynayên, Na mirîçiki, eşkera eşkera bi maya kay

kerdên. Ma, bi na fetilnayena hêlera kewtên. Hendo ki ma ci dima remayên edizyayên boya ma miçiqîyayên. Soyindi ma, beheciyayên tepîya, bêçare bêçare bîyên hilki hilka ma. Ma, caelemateyra cadê xwodi ronîştên. Herhal, mirîçika xapxapoki zî xworê mirdî bi nê haldê ma hûwayên. Rašta ci xworê bi ma huwayên. Ma zî, bêaqil bêaqil herga ki a dîyên, ma vatên “No fin ma do ay tepêşê. Ma do no fin heyfê xwo cira bigêrê”. Labrey tim û tim, o ki xapeyayên bîyên ma. Ma xapeyayên. Hendayên rojî ma a fetilnê, ma finen zî nêşa ci tepêşo. Qay mado, caran nêşayên ki ci tepêşo. Herga ki ma, a dîyên halê ma tim no bi.

KÊF

Dewidi, ma dimilî bî, keyeyê bînî naran kurmanc bi, umbazê mi zî kurmanc bi. Mi him dimilî him zî kurmancî zanayen. Çoşmeyê ma heme wina bi. Dimilîyan kurmancî zanayên, labrey kurmancan dimilî bol nêzanayên. Ti winîyayên ê yê zuvanê ma wexto ki fehm nêkenê, bi dimilîyênda çewto mewtoya qisey kerdên. Bi kuşata qerfê xwo zî bi maya kerdên. Ma zî zuwandê eynana çewt çewt qisey kerdên. O çax ma pêrin dayên huwatero. Umbazê mi hewl xirab dimilî şayên qisey bikero. Bol finî jew jew qiseyê kurmancî zi kerdên tewrdê dimilî mîyan. Ew winî qisey kerdên. O çax ma hurduna zî huwayên. Hema bi boleya ma pêdir kurmancîya qisey kerdên. Labrey ez qaîlbîya ki umbazê mi zî dimilî bimiso. Mi, o dimilî mûsnayên, ez eyra zî kurmancî misayên. Mi, bi vêşeya dêrê ciynan ew estanikê

ciynan meraq kerdên. Ez bol qailbîyan ki dêran û estanikanê ciynan bimisa. Amorê dêrandê kurmancan, ê dimilîyan vêşêrî bî. Yan zî, ez ê dimilîyan bol pey nêhesîyabîyan. Çiki wexto ki dewidi cenî ew camêrdanê kurmancan dêrî kerdên, eşkera bi ki dêrê ciynan him bolî bî, him zî cîya cîya ew babet babetî bî. Nayra eşkera bi ki, bi na kîşta kurmancî dimilîyan raveyêrî bî ew hewlêrî bî. Persi ser, wextê veyvandê ciynan tayên dêrê cenîyan esti bî, cirê vatên "Hevalî" cenîyan nê hevalî pê fekîra vatên. Ti winîyayên cenîyêna vana, a bîna behdê ci, ci fekra gêna ew po şina. Jew fini zî qisey duşnedê pêra vatên, ew qisey eştên pê.

Baran barî bi tavêyo
 Erd şil kir bi avêyo
 Birayê min xortêkî hêca
 Axayê gundê Palêyo
 A bîni, qando ki na qiseri bindi nêmano behdê ci dest
 kerdên pa,
 Xebera xelkê ji me tuneyo
 Xortên me wek pilingayo
 Ê xwe pir pêşte mînin
 We hîn nediyê lawê bavano.

Nê qisey, ciynan aqildi verinde bol viraştey nê bî. Wexto ki pê dûşnera qisey eştên pê. O tawdi nê qisey xwo aqildi viraştên ew pê dûşnera vatên. Winî bol bi rojana, bi fikiryayena nê qisey nêvirazyayên. O cadî ew o tawdi cenîyan viraştên û vatên. Qandê nê halî zi, qiseyê ciynan to

vatên tim tûnikandê ciynandi viraştey û hadireyê. Heme halîrê zî tim ciynan aqildi esti bî. Dest û bera ciynan, no girwe bol rind ameyên. Nê girwandê winasînan di bol jêhatî hesibîyayên. Wexto ki, cenî resayên pê, bi kuşata qiseyê winasîni eştên pê, qisey virnayên pêra. Tayên kewtên ser, tayên bindi mendên. Bi seatana şayên ki wina dêran pê verano. Mi zî, nê qisey ew no halê ciynan bol meraq kerdên. Ew, ez nê şermayayên, mi waştên ki bi seatana eynan temaşekero.

Jew jew şewandi him dêrî kerdên him zî bi nê dêrana kaya xwo zî kay kerdên. Dewijê mayê kurmançî, şewandê winasînan di, cenî û camêrd pêro perayên pê qol, jewerî wertedi lûlî cenayên, ê ki govendi di bî, eynan zî him vatên him zî kay kerdên. Jew fini zî lûlî vinderîyayên. No fin, hemini pê fekîra bi qisana, him vatên, him zî kay kaykerdên. Wexto ki kaya ciynan qedîyayên, cinî camêrd heme bîyên helqa û pê dûşnera ronîştên, ronîştera boya xwo girotên. Him cenîyan, him zî camêrdan bolini cixarey şimitên. O ki mirê xerîb ameyên, cenîyan zî hendê camêrdan cixarey şimitên. Ti winîyayên ki, cenîyan tûnikta xwora qutîyê xwoyê titûnî vetên û bol weş cixara piştên. Bi raşteya zî cixara bol raşt û weş piştên. Cenî, heq û berê nê girwî zî rind ameyên. Cenîyan, cixara piştên tepîya zeydê camêrdan pêrê kerem zî kerdên. Cixareyê xwo bi adilgandê xwoyê benzîniya vistê acî ew bi kêfêna şimitên. To vatên êyê şit şimenê. Hendo ki ciynanrê weş bi. Tamê kesî zî şîyên ci. Wexto ki pîya cixara şimitên, jew fini dehkaya titûndê rind û xirabî zi eştên werte û qalê titûnî kerdên. Jew fini cixara weş

piştene ser dehka kerdên. E zî, bi meraqa winîyayên
ciyanra û mi, goştareya ciyan kerdên. Hemini zî pêra
heskerdên, kêfê ciyan tim weş bi, caran pêra nêqehrîyayên.
Qiseyê ki, kes pa bi tewayên caran pêrê nêkerdên, Zerîya pê,
nê verdayên. Tim û tim kêfê ciyan rind bi.

Ki kaydi edizyayên, raniştên boya xwo girotên. Boya xwo
girotên tepîya, cenîyan qando ki çefiyê ci kaydi gireyê ci
nêabîye seredê xwoya newedîla pêt girêdayên û fina
weriştên kay. Jew kewtên vernîda govendi, ê bînî zî dima
zeydê çarwandê maya ci dima rêz biyên, ew bi kêfêna dest
bi kaya kerdên. Kiştêra bi dêrda kaya "kaya lorke" kay
kerdên, kiştêra zî, pê fekîra bi kurmancîya vatên;

Dîlani lê Dîlani
Ha wer limin dîlani
Xort û qîz bûn hêlkani
Erdê dixin nigani
Dihezînin gurmikani

Dîlani lê Dîlani
Dayik ji ter qurbani
Diran mîna mircani
Rabû kela blûrvani
Dihezi erd û ezmani.

Ê ki govendi mîyandibî, hemini zî bol û bol weş
kaykerdên. Kiştêra lûlî, kiştêra ê ki kay kerdên pê fekira na
dêri girotên û vatên. Pêrin, kayra arik dayên rîyê ciyan

bîyên sim û sûr. Jew fini, qando ki boya xwo bigêrê, qaydeyê kay virnayên kaya "giranî" kaykerdên bi na kayda giranîya govendi kerdên sist. Ew bi no hala edizîya xwo zî girotên. Ezî malqê cinan mendên û mi bi kêfa temaşeyê eynan kerdên. Mi, ma dimilîyan mîyandi hendayên kaya weşî nêdî bî. Kurmancî, ma dimilîyanra, bi no heta hewna ravey bî. Yan zî, mi winî zanayên. Govendandi, ti winîyayên, jew vijîyayên wer-te, ew dêrî vatên, ê bînan zî bi qisana o merdim şopnayên.

Ew;
Lê Fatê, Fatmayê
Ti dermana dilayê
Ramûsanek bide min
Xêra dê û bavayê

Lê Fatê. Fatma
Mirim ji derdê dila
Guneyê mi çibû
Tu hal di mida nema

Jew fini zî, kurmancan, nê govendandê xwodi dimilîyanra gazinc kerdên. Ew no hal govendandê xwodi zî ardên zûwan.

Hatim gundê dimilîya
Haho ji derdê dimilîya
Tim dibên pirodi
Lecêra dibên bira

Rûyê wan qet na kenni
 Her tişt jêra eybi
 Ki em nêzîkê dibin
 Ew tim ji me direvin

Şewandê winasînandi, herga ki şîyên govendi bîyên sûr. Kurmancan, çendi nê qisey kerdên zî, ma pêra cara nê qehrîyayên. Ew, ma pêra bol heskerdên. Eynan vatên “tayên herabê, tayên bi huwen, tayên kaykerên” Soyinê persi, kurmancî, dimilîyanra hewna vêşi şa bî. Kêfê ciynan tim rind bi, Qaîl bî ki, ma dimilî zî zey eynan şa bê.

DOLA BEQAN

Ma bêrê ê xwo ser. Bêrîya ma qedîyê tepîya, ma verê çarwandê xwo da vera dol. May û çarwandê xwoya hêdî hêdî vera dol şîyên. Bîbi germ, tîjî kes him tewnayên him zî ariknayên. Ma, tînda tîjî bindi bi çetineya, hendê seatna tepîya resay bî dolî ser. Çarwey zî, qay bîbî teyšan ki, hemini vazdayên vera dol. Ew lezeyaya dest bi awi şimitena kerdên. Min û umbazdê xwo ya zî, hendê çarwan bîbî teyšan. Ma verê xwo dabi vera eynîdê awi. Çiki ma zî bîbî teyšan. Qandê coy ma zî vera çimedê eynî bi lezeyaya şîyên. Ki ma resayên çimedê eynî ma hurduna zî bi leza kurûçê çimedê awi bî û ma hurdunan zî xeylên awi şimitên. Çiki, germ bi teyšaneya ma awda tayna nêşikîyayên. Ki ma hendayên awi şimitên no fin pîzey ma, masayên.

Çoşmeyê doldê ma tim lincî bî. Hendo ki çarwey û

dewarîya cira awi şimitên ew çoşmedê dolîdi geyrayên bi
 lingandê ciya çoşmeyê dolî lincîdi mendên. Bi neya
 çoşmandê doldê maya bol cadi qirim zî est bi. Nê qirimî
 mîyandi, tim û tim vengê beqan û qirêncilan ameyên. Nê
 beqan mîyandi girdî, werdî ew ê ki rengê ciynan mirê ecêb
 ameyên estî bî. Mîyandi tayên zerdênî ew werdêkî bî.
 Labrey bol xasek asayên. Tayên naran kihoy bî ew vilayêra ki
 ma bindi newberik kaykerdên gilandê ci sero geyrayên. Ew
 renga eynan û perandê vilayêri zey pê bî. Coyra kesî nê beqî,
 perandê vilayêri mîyandi rew rewî nediyên.

Ki nê beqan vera şanê veyndayên, kesî vatên qay nê
 baqî'w qirêncilana pêroyo pê düşnera zeydê wêrandê
 dükandê kuçedê şeytanî ronîştê. Ew êyê pêya bi tîrkîya
 qisey kenê ew çî roşenê pê. Ma, xwo heteki di vatên nê beqî
 zey wêrandê dükandê sûki, tayêndê ci Tirkê. Çiki to vatên
 qay ê yê pêya bi Tirkîya çî zî bazar kenê.

Ew;

-Yoğğğmurt, yoğğmurt, yoğğirt

O bîne ci canara

-Nerrrrrddee, nerrrrrddeeee

O bîn;

-Burrda, burrrda, burdaa

O bîn canara.

-Cıvıvıvık, cıvıvık cıvık

Jewnaydê ci bi vengêndo sista;

-Ucımız, Ucımız

-Kaç ça, Nêç çe, kaç ça, nêç çe

No fin o bîn. Vengêndo qalina;

- Parrayla, parrayla, parayla
 Jewna bi vengdo kilma.
 On parrra, on parrrra, on parrra
 Jewnadê ci;
 -Pirruut pahalı, pırrruut pahalı.
 O bînê ci;
 -Beşş parrrra, beşş parrrrra

Jewî qedênayên, ê bînî dest kerdên pa. Bi no hala vengê beqan çoşmedê dolîdi çoşmera bîyên vila. Wexto ki beqan veyndayên jew fini, vengê didini, hîrini, çiharini qilojîyayên pê, kewtên pê mîyan, Babet babetî veng ciyanra vijyayên. Nayra bi ki, mi, tim vengê nê beqan û qirêncilan goştarey kerdên. Mi, meraq kerdên ew vatên hele kamcîno mastî roşeno? Kamcîne ciyo herînenno? Çenda roşêno, çenda herîneyêno? Mi, nê bazalixdê mastdê beqanra heskerdên.

Şewi, vengê nê beqan û qirêncilan hewna bîyên vêşî. Jew fini zî kesî vatên qay êyê pîya dêrî kenê. To vatên, her jowo dêrên ano zûwan. Wexto ki dêrî kerdên sazbandê ciyan hadirey bî. Qijikê amnanî, sazbandê ciyanan bî, nê qijikan, bi kêfêna ciyananrê rebab cenayên. Nê qijikan zî pêrini pîya rebabê xwo kerdên xwo dest û ciyananrê bi meqamêna ew bi wisilêna rebab cenayên. Şewi nê baqan û qijikan, pêrini veng dayên pê. Ew beqan, dêrê xwo bi rebabdê qijikana, çoşme peyhesnayên. Wexto ki nê beqan dêrî kerdên, keseyê awi zî vijyayê siyandê doli ser, sereyê xwo kerdên berz ew goştareya beqan û qijikan kerdên. Kam çi zano? qay eynan zî xwo pîzedi bi vengêdo nizma beqandi dêrî kerdên. Çiki vengê kesan, mi caran nêaşnawit bi. Qay eynan zî, sereyê

xwo dêrandê nê beqanrê hêlkerdên, ew sîyan sero ciyanrê reqasey kerdên. Çiki, wexto ki beqan derî kerdên, heme vijayên siyandê dolî ser. Qay, êynan zî , zey mi vengdê nê beqanra hes kerdên ki sîyan sero sereyê xwo ciyanrê hêlkerdên.

Bi neya, Kıştêran zî nara marê awi, kinaredê dolîdi qirimî mîyandi, bi mîyanîya geyrayên nê beqan. Ew seydê nê beqan kerdên. Maran, no kêf beqanrê neverdayên, ci vero herimnayên ew kêfê beqan remnayên. Çiki vengê maran hendê beqan nêvijayên. Qay neyra bi ki maran kêf û vengdê beqan ver pexîley kerdên. Kam çi zano?

Beqî, maranra bol tersayên, çiki maran bol beqî tepıştên û werdên. Qandê coy beqan wexto ki dêrî kerdên, Bi dêrandê xwoya pê pey hesnayên;

Ew dêrandê xwoya;
Doli, zeydê dolda ma çinîya
Awi, zey awda ma çinîya
Weş bicenê kijikê ma

Qirimê ma nê çîneya
Kêf, bîyo kêfê ma
Keseyêno, bibê tewrdê ma
Labrey maran xeyalkerê
Ki yenê, pê pey bihesnê
Marî wa kêfê ma nê xeripnê

Çi dolêndê mayo weş esto
 Kaşkîyan tey mar çinêbo
 Ella, key nê maran biveşno

Germdi beqî kewtên serseyda qirimî. Ki tîjî dayên ciyanro damîşê tîjî nêbîyên, ew yan kewtên sersey, yan zî kewtên awi mîyan. Qandê ne halî beqî bê qirim û bê awi nêbîyên, bi vêşeya qirimîra hes kerdên. Çiki qirim, tim ciyanrê bîyên sitare. Beqan, qirimî mîyandi şayên ki xwo binimo. Çoşmedê dolîdi çendi qirim bibîyayên, kêfê bekan zî hendi bîyên weş. Labrey kiştêran zî, maran zanayên ki beqî kewnê qirimî mîyan û xwo ûjadi nimenê. Qandê coy marî, tim qirimî mîyandi geyrayên nê beqan. Ê zî ,nê qirimî mîyandi bi mîyanîya risqê xwo geyrayên, Ew seyde beqan kerdên. Maran bol beqî tepiştên werdên. Qandê nê halî bi ki, beqan xwo maran ra bol û bol pawitên. Marî, bîbî ze vergê beqan.

NEWBERİK

Mi nû umbazdê xwoya herga ki çarwey ardên dolî ser, vilayêra ki dolî kinaredi bî ma serseyda cidi ronîştên. Ew ma na, serseydi qandê kayda newberiki salênda sîya ronê bî. Ew na sali, ma sîyênda sipana çixîz zî kerdi bî. Ma, herga ki ameyên dolî ser, ma bi leza ronîştên kayda newberiki ser. Ew ti vajê ki hurgu roj bi new sîyana serseyda na vilayêridi dest kerdên bi na kayda newberika. Umbazê mi, newberiki weş kaykerdên. Jew fin, mi zorê ey berdên, jew fini zî umbazê

mi. Ma, hurdunan zî na kay, bi kêfêna kaykerdên. Ti vajê ki ma hurgu roj, en tavn finên, yan di finî na kay kaykardên.

Çarwanê ma, mirdî awa xwo şimiti bî. Pîzey xwo kerd bi mird ki pêro kinaredê dolîdi mêl bîbî. Ti vajê ki bol tavnê ci payra mendî bî. Labrey bizî, doli hetekidi zey hurgu fin, fina vijîyay bî kerandê berzan ser. Çiki bizan, cado berz ew siyan serra heskerdên. Ew qando ki nerindeyê bikerê tim û tim fersend pawitên. Jew fini zî, cayê mêldê xwo nerideyayên û hawêr ca virnayên. Sîyen serra şîyên sîna ser. Kereyên serra şîyên kerena ser. Ew bi qorçandê xwoya kûwayên pêdi. Axirî bizî, caran rihat nêvirderdên. Mîyê ma, bi no heta rahatî bî, pêro mêl bîbî ew fiqarê fiqare mişor kerdên. Mîyan caran ma nêediznayên. Xirabeyên nê fikirayên. Labrey bizî, winî nê bî. Bizan, nêverdayên ki ma bi kêfêna kaya xwoya newberiki kaykerê. Qandê nê halî bi ki ma, bizanra hendê mîyan hesnekerdên.

Wexto ki ma vilayêri bindi newberiki kaykerdên, roj ahewlîyayên ew tîjî amêyên ma ser. Ma zî, hawêr cayê xwo virnayên, Ma, xwo ahewlnayên kişta sersey. Ma, xwo tîjîra dayên kişti ser. Hetan kaya ma qedîyayên, rojî xwo veradayên vera cêr. Tana bîyên honik. Ki bîyên o çağ, çarwey zî qaîlî bî ki werzê şîrê biçerê. Ma, winîyayên ki çarweyê hêdî hêdî mêlra werzenê ew êyê rahat nêvinderênê, wextan ma zî dest kayra veradayê ew verê çarwan dayên vera çere.

Da pansey gami cordê dolîya bostanê beşîlan esti bi, No bostan, bostanê Xal El'î bi. Xal El, hurgu roj dihîrên, bi herdê xwoya ameyên xworê eynîra awi şimiten ew dorîyê xwo kerdên pirê awi ew xwodi berdên. Wexto ki Xal El, bostandê

xwora ameyên, marê zî jew jew beşîla xwodi tey ardên. Ma, nêzanayên ki oyo, qando ki ma bostandê cira beşîlan nêtirê ano? Yan zî, oyo xwora xeyrê xwo ano? Çiki Xal El, merdimêndo bol comird nê bi. Ez vana qay tersanra ardên. Xal El, xwo pîzedi fikiryayên, “Ez nê beşîlan nînanrê nêberan, nêdo bostandê mira bitirê. Rindê ci ez bixwo ciyanrê bera wa nêtirê” Ma, gunay ci girotên. Vengêndê Xal El’îyo barî est bi. Qandê nê vengdê ciyê barî ma, cirê vatên Xal El’o wîz wîzok. Herêndê ciyo werdêko ze mirik est bi, no herê ci, tim ameyên serseyda villayêra ki ma ci bindi ronîştên û newberiki kaykerdên, ûjadi fişkîyê xwo kerdên. Ew binê dari tim kerdên leymin. Qandê coy, no herê Xal Al’î marê bibi ze duşmen. Ma cira bol qehrîyayên. Mi nû umbazdê xwo ya, vatên “ma ki tenîya nê herê Xal El’î finê tepêşê, mado çekerê dol, wa bifetisiyo.” Hendo ki ma, cira qehrîyayên. To vatên kay oyo zî madi qayîş anceno, maya lej keno. Çiki hurgu roj illahes cayo ki ma ronîştên ûjadi fişkîyê xwo kerdên, ûja kerdên leymin. Bol herêndo pexîl bi bol. Fişkîyê xwo veror canadi nêkerdên, xwodi tepîştên ew ameyên vilayêri bindi ew cayo ki ma ronîştên ûjadi kerdên. Axir ma nê herîra bol antên.

Wextê çarwan û çerî bi. Ma, zey hurgu fini verê çarwandê xwo da bi vera çere, çarwey vernî di, ma dima şiyên. Bizî, zey hurgû fini ew zeydê çawiştê qerekolîya qure qure vernîda mîyandi şiyên. Bizî, şiyê kotî, mîyê fiqarey zî eynan dima şiyên. Ma zî, qaîl bî ki çarwan sera berê, ma verê bizan dayê vera ûja. Mîyan zî şanayê bizan dimi. Ew ma çarwey bi no hala kerdên ray. Ma, çarweyê xwo berdî bî vera keran, ûjadi

çere weş bi, çarwey zî pa vinderîyayên.

Ma hurdunan rayo pêya qisey kerdên. Qiseyê ma pêya caran nêqedîyayên. Çiki, mi nû umbazdê xwoya bol misay bî pê. Bi rojana ma pê heteki di bîyayên zî ma pêra mirdî nêbîyên. Ki ma rojên pê nêdîyayên ma bêrîya pê kerdên. Hendayên rojî ma pîya umbazîni kerdên zî, hewna ma pêra neqehrîyay bî. Ez emel kena ki birayan zî hendê ma pêra hesnekerdên.

Kereyê ki ma ci hetekidi çarweyê xwo çiranayên, hendoki verên û kahanî bî, serê ciynan pêro kewrinc girêdabi, serê ciynan kewrincra kiho kerdên. Keynekanê des, düwês serinan, nê kereyê ki kewrinc tepîşt bi, kewrincê ci alû kerdên ew kerdên hî, behdê ci bi sîyandê werdêkana sawitên ê kewrincî. Bi alûwa sawitena, kewrinc bîyên zey henîya. Eya tepîya, ê keynekan, ze ki henne xwo dest sawê, sawitên xwo destan. Destê ciynan, bi raştaya zî ze ki henne cira sawîyo, bîyên sûrî. Heneyê ê keynekan zî no kewrincê keran bi.

Kereyo ki ma bi boleya hetekidi çarwey çiranayên, ma ûjadi cayê gullî zî viraşt bi. Qandê cadê gullî, ma, erd bi dest û payana kerd bi dûz. Sîyê ci weçînay bî. Ma, qandê gulle kaykerdeni bol kerd bi weş. Wexto ki kesî gulle bi ingîştandê xwoya eştên, hendo ki ma ca kerd bi dûz bi cayêna nê vindêrîyayên rayda xwoyo winî raşt û raşt girrî bîyên û sîyên. Mi nû umbazdê xwoya ti vajê ki hurgu roj tîyadi gulle kaykerdên. Ma, hirjewerîdi da desên makî esti bî. Ma, ê makî erdo denîşnayên ew mak berdeni ser kaykerdên.

Serseyda nê kerandi, tayên kufkarikî bîyên ki hurgu jewda ci hendê sahanên bîyên gird. Çoşmedê ê kufkarikandi zî neflênda bejni dergi rûwayên. Bizan zî, qandoki na nefli bûrê tim kewtên qullandê nê keran. Jew fini ma, bizê ki kewtê kulanê keran bi geyrayîşa berey berey şayên bivîno. Zey hurgu roj ki bîyên vera rojawanên, ma, hêdî hêdî çarwey fina vera dol kerdên. Wextê awdayenda ciynan ameyên tepîya ma, verê ci dayê vera dol. Ki roj vera awan bîyên, biyên honik. tehdaya tîjî zî bîyên tayn. Çaxo ki bîyên honik, mî zî bîyên şek, rew rew ray şîyên. Hewlîna bizan lazim nêbîyên. Mîyan, honikti sereyê xwo şeqandê pê binra vetên ew şanayên bizan dimi. Ma zî, çarwan dima vera dol kewtên ray.

Ki çarwan mirdî awa xwo şimitên tepîya wextê çarwan û keye berdeni vera keye kewtên ray. Ki ma dolî serra bîyên nezdîyê keyan çend kavirê sabay, vera hurgu şan qando ki marandê xwoya bi lîyê ameyên kerî mîyan. Ecêbênda girdi bî ki, hendi kavirî kewtên kerî mîyan, mî ew kavirana barayên pêro tepîya pê silasnayên. Wexto ki kewtên pê mîyan vengê keviran û mîyan qilajîyayên pê. Qay bi barayîşa pê silasnayên. May û kavirandê ciya pê dîyên tepîya pê zûwan kerdên ew kavirî marandê xwoya lewtên. Kerî, çendi xeylên bi zî caran keviran û mayandê xwoya xwo şaş nêkerdên. Kaviran, mayê xwo dîyên, Miyan zî, kavirekê xwo dîyên. Mirê bibi meraq hendayê mîyan, hendayê kaviran mîyandi senî kavirê xwo silasnayên? Ew cêra vetên? Çiki, caran jew miyeri, bê kavirdê xwo, kavirna nelewnayên. Kavirî mayandê xwoya lewtên tepîya, ma pêra abirnayên ew kavirî riştên keyan, kozdê ci.

XUM XUMMÎ

Roj, vera cêr bibi, şewqê xwo mara girot bi ew kewt bi keran pey. Tîna tîjî bîbî vinî, nika hendi kes neveşnayên. Ma zî hêdî hêdî verê çarwan kerd bi vera keyan, ma hêlbîyen û ray şîyên.. Ew ma bi çarwana pîya vera keyan şîyên. Ki ma resayên keye, çarwey bixwo kewtên hewştê xwo. Qay ê zî edizyayên, wextê mêldê ci bi. O taw di, mi dî kalikê mi, hewşti cilî sero bîbi derg, linga xwo eştî bî lingi ser ew xwo fekti bi vengêdo nizma ew bi zerîya, dêra Xum Xummi vatên. Ez, hêdî hêdî hendoki veng rind bêro mi bîyan nezdîyê ci. Ew mi, xwo çengedê banîdi nimit û bêhes bêhes goştareya ci kerd.

Ki, o yo vano;

Xum xuma ded Huseynî
 Kûwan bigî şorî eynî
 Payîzo wextê deynî
 Şardo to bero vera deynî

Xum Xuma ded Osmanî
 Caya beri serdê banî.
 Va yenno vay amnanî
 Hewadano kûjê werxanî

Keyneka ded Silêmanî
Wedê pirrê meymanî
Ca ciniyo lewê panî
Wa bimano hela şanî

Xum xuma ded Hesenî
Qewlê min û to bi mîyanî
Mado bipawê rojawanî
Wa ê ma bimano behdê şamî.

Xum xuma ded Remzanî
Dewi çinîya zey Dîwanî
Ti mirê ze vilika Dêsmanî
Xworê boy kera no amnanî.

Xum xuma ded Hemkanî
Beg çinîyo zey Begbostanî
Zeki qehrîyaya no zimistanî
Wa tora bîrê mi sîyê giranî

Wexto ki kalikê mi na dêri vatên, bol weştê mi şîyên. Mi, goşê xwo rind akerdên ew bi zerîya goştareya ci kerdên. Mi, nê dêrandê winasînanra hes kerdên. Kalikê mi zî, na dêri winî bi zerîya vatên ki, hesnêkerdeni mikûn nebî. Herhal, eyrê zî bol weşi bî ki, bol finî wexto ki delxaya ci cadî bî na dêri vatên. Ez, qando ki qisanê na dêri bimisan, herga ki ey vatên, mi zî xwo zeredi bi bê vengeya eya pîya vatên. Fina zî ez berey berey qisanê na dêri misabîya. Kalikê mi senî ki

dêra xwo qedênê tepîya werişt pay. Mi zî, bi lezeyaya çengedê banîra cayê xwo virna. Mi va," wa mi nêvîno, ew nêşermayo"

AZMÊN

Şanêdo germ bi, çiki qe va nêameyên. Wextê şamî werdeni ame bi, qandê coy ez, ravêrda kişta keyî ki şamî bûra. Dayê fina tirşê xilorîgan kerd bi. Xwora dayê, tim da çendên şamî viraştên. Hendi şamîyê babet babetî ew cîya cîya nêviraştên. Çiki çîyê mayo ki cira şamî virazyo hendi babet babet xora çinê bi. Mi, bi nandê tîra ti vajê ki sahanê tirş werd, behdê ci mi pêlekra di tasî do vengkerd tasi mîyan û kerd xwo sera. Pîzeyê mi bi tirş û doya rind bibi mird. Ki şamî sero kesî doyê pêlekî nêwerdayên zeki kesî çîyên newerd bi. Şamî çendi weşbîyayên zi wa bibiyayên hendê dodê pêlekî nebîyên. Pîzeyê mi bibi mird, xwora ez edizyayêbîyan zî. Ez bol qaîbîya ki rakewa. Mi, fina zey hurgu şan sekûda hewşî sero cayê xwo rakerd ew ez kewtbîyan cay mîyan. Dewidi tayên dewijê ma banandê xwo sero zî rakewtên. Serê banan, serdê sekûyan honikêrî bî. Ew banan sero zeydê serdê sekûyan qijney ew kekî çinêbî. Şewandê wesarîdi bol kekî perayên ma. Qijney zî kam ki verkewtayên bi mîyanîya perayên ci. Qay wesarî terkî gonî girotên ki qijnan zi no çax gonîya terkî aspawitên. Bi neya qijney wesarî bol bîyên lûk, bîyê bol ew perayên ma zî. Qandê nê halî zî rakewtena serdê banan ê sekû vêrêrî bî. Qijneyê ki erdo geyrayên kergan werdên û ma qijnan reynayên. Çendi kergan nê qijney werdên zî caran

nêqedîyayên. Kes raşt vajo xeyrê kergan nê girwîdi bol bi. Naran kekan destra reyayeni çinebî. Ne kergan şayê ci tepêşo bûro ne zî ma şayên ki xwo ci dest bireyno. Nê kekî şewi xworê mirdî perayên gandê ma. Herhal ganê ma zî misabi caelemeteyra nêwirîyayê. Bi neya, keyeyê ki qeç û kûlê ci vêşî bi ew nêdarîyayên sekûyandê xwo ser, tayêndê ci banandê xwo sero rakewtên. Serdê banandi rakewteni bi kiştêna zî rind nê bî, çiki bol merdim şewi taridi banan serra gunayên erro zî. Bi na kewtena bol merdim lingê ci, qolê ci ew zewmbî cayê ci şikyayên.

Bol şewî, nê sekûyan û banan sero qeçekî, may û pîrikandê xwo çošmedi arêbîyayên, şewqtê aşmî vero estanikî goştarey kerdên. Nê şewê winasînî bol weşî bî. Nê şewê winasînê ki sekû sero pîrika mi, mirê estanikî vatê, caran mi vîra nêşnê. Pîrika mi, estanikî bol weş vatên. Ez emel nê kena ki kesî hendê pîrikta mi estanikî bi zanayên û weş bi vatên.

Azmêndî, bol estarey asayên ew pêro birkayên. Azmên, to vatên sênîyênda girda ew mîyandê cidi ca ca sêmo werdî werdî pijiqîyayeyo. Estarey o hala asayên ew pêro çirûsyayên. Asayênênda bol û bol weşî bî. Tayên estarey azmêndî gulbe gulbe bî, arêbîyay bî pê. Qay estaran mîyandi zî pîrikestarey estî bî. Ê pîrikestaran mîyandi zî qay ê zeydê pîrikta mi estî bî. Nê pîrikestaran, qeçkestarey arêday bî xwo qay ciyanrê estanikî vatên. Winî asayên. Beno zî beno kam çi zano?

Sekûda mina cêr, çarwey pêro mêl bîbî ew ti vajê ki pêrini mişor kerdên. Vengê mişordê çarwan, Mirê bibi

zeydê estanikta pîrikta mi. Mirê bibi zeydê dêrda kalikî. Bibi dêra Xum Xumu. Bibi zeydê sazde dêrda kalikî. Mi zî, hêdî hêdî a dêri bi vengdê sazmişordê çarwana xwo zeredi bêhes bêhes vatên. Ez, bi no hala nîno mi vîrî ki tew çuwaxt şîbîyan hewna.

Vengê tepi repên ame, ez bi ê vengîya bibiyan aya. Mi, çimê xwo akerdî ki, çarwey pêro weriştê ew êyê kêverî vero pawenê, Qail bî ki bivijîyê tever. Mi, bi lezeyaya çinayê xwo da xwora ew kêverê hewşî zî bi lezeyaya akerd. Çarwey, to vatên qay verindê hadirêy bî ki, pêro finênra azikîyay bî kêverdê hewşî. Ew fektê kêverîdi teqisîyay bî. Tayêndê ci gunay bî pê serro. Mi, bi çapikeya pê serra hewadaya ew pêro vetî tever. Umbazê mi zî ame bi. Ki çimê mi gunayên umbazde mi, to vatên mirê aşmî akewta. Kêfê mi bol bîyên weş. Umbazê mi zî, mira bol heskerdên. O zî, bê mi nêbîyên. Ma hurdunan pîya fina bi kêfêna verê xwo da bi vera gemi. Hewna hewn çimandê ma sero bi, çimanê ma pilîşk girêda bi. Ma, hewna çimê xwo zî nê şitî bî. Qandê coy hevnê ma zî hewna nê rema bi. Ma, çimê xwo vilênayên ew çarwan dima loj lojyayen û şîyên. Zeki çarwey qail bî şîrê tapta keran. No halê ciynan fehm bîyên. Çiki tim xwo vera ûja kaşkerdên. Ma zî, ê vera kotî qail bî şîrê ci dima bêhewn bêhewn hêl bîyên û şîyên. Vîstên tepîya, ma resay bî tapta keran, cadê çerî. Hewnê ma zî, hêdî hêdî ew newe newe rema bi. Ma hebanê xwo xwodi ardî bî. Ma şanra nan û tasta xwoya ew di, hîrê qelayê şekerî kerdi bî hebandandê xwo mîyan. Ma, jew şewranê şit ditên tasi mîyan ew bi nana werdên. Şit ditênidi umbazê mi bol mezbût bi ew jêhatî bi. Hendê kebanîyên ew

hendê berîvanên zanayên şit bidoşo. Ma, jewerî mî tepîştên, ê bînî zî şit ditên. Nanê tîri hebanda ma mîyandi bi. Hebanê ma çermedê bizanra viraştay bi. Qandê coy, nanê tîri ci mîyandi caran wişk nêbîyên. Ma, nan teproşê mîyandê şitî kerdên, nan kerdên loxme ew zeydê birarana pê dûşnedi ronîştên û werdên. Umbazê mi, mira rewêrî nan werdên. Nara mi, hêdî hêdî werdên. Ki pîzeyê ma bîyên mird hewnê ma zî remayên. Ma, Şewrane bol finî pîzeyê xwo bi nan û şita kerdên pir. Ewro zî ma fina serseyda kerîdi bi şita araya xwo kerdi bî. Ki bîyên germ ma, tim serseyda kerîdi ronîştên. Çiki tîna tîjî kes veşnayên.

SİNIX

Mi, winî fehmkerd bi ki umbazê mi, ewro zey hurgu roj nêbi, bol sinix asayên. Kêfê ci qe weş nêasayên. Mi, teşef kerdên ki çîyên nê umbazdê mi zeredi esto labrey mi hewna nêşayên ki pede vejo. Ez kewtbîyan kuşkuşi ser, mi, nêwetardên ew zerî nêkerdên ki cira pers kero. Mi, hewna sebir kerdên. Mi vatên, “qay o do vajo”, Ma hurduna pê dûşnera ranîştay bî. Umbazê mi sereyê xwo kerd bi xwo ver. Sereyê xwo nê hewadayên ew nêwinîyayên mira. Mi, fehm kerd bi ki oyo keno çîyêndo nêweş vajo. Ez, xwo bi xwo fikirayên mi tehdayên, yan neheqeyên cirê nêkerdi bî. Herga ki wext ravêrdên mi hewna vêşî meraq kerdên. Solixên ravêrd tepîya umbazê mi sinix sinix;

-Mado mengna tepîya dewira key xwo barkerê, berê sûki.

Senî ki mi na qisa aşnawiti ez cadê xwodi cemidîyaya. Mi, qiseyênda wina tew cira nêpawitên ew çîyêndo wina tew teşef nêkerd bi. Ez, winîyayên eyra, o winîyayên xwo verra. Sereyê xwo nêhewadayên û nêwinîyayên mira. Ma, hurduna pê dûşneya demeyên bêhes bêhes mendî. Solixên ravêrd tepîya.

Mi, cira pers kerd;

- Tîyê raşt vanê? Tîyê kuşat kenê?

- Eza kuşat nêkena. Raşt vana. Mado key xwo barkerê.

- Çirê?

- Pîyê mino vano "Tîyadi diligê mayo nêbeno"

Mi sifte vaqay oyo kuşat keno. Ez winîyaya ridê cira, vatena ci qe zey kuşatîya nêbî. Mi, nika zanayên ki oyo raşt vano. Awa cemidîyayê veradeyê bî mi ser. Bi na vatênda umbazdê mina, mi nêzanayên ki se vajo. Aqilê mi kewt bi tê tewr. O tawdi zûwanê mi nê geyrayên ki ez çîyên vaja. Qisey mi, o tawdi pêro qedîyay bî. Ez, winiyayên çimandê eyra. Nara ey, nêşayên ki bewnîyo mi çimanra, sereyê ci hewna ci verdi bi. Çimê ci bîbî pirrê hersî. Ew keser keseri sero antên. Ma, her jû sîyên sero, dûşnedê pêya ronîştey bî. Qirşên umbazdê mi desti bi, bi ê qirşîya hawêr erd aşanayên ew winîyayên xwo vera. Qaîl nêbi ki bewnîyo mira. Çimê xwo mira remnayên. Çiki, ma ki bewnîyayên pê çimanra, beno ki ma hurdunado zî bibermayên. Qandê coy ma ceht nêkerdên ki bewnîyo pê çimanra, Ma pîya pê dûşnedi solixên bêhes bêhes mendî. Mi, nêzanayên ki se vajo. Mi zere di bol çî gireyayên, labrey mi nêşayên ki qiseyên bikero. Qisey mi pêro o tawdi qediyay bî. Qirra mi bîbî wişki. Dest û

payê mi bîbî sistî. Ez qaîl nêbîyan ki ronîstenira werza pay. Mi nû umbazdê xwoya, ma hur jû winîyayên cayênra. Ma, nê winîyayên pê rira.

Vîstekna tepîya, dê dê umbazê mi kewt qisey:

-Ma, ki teneyê xwo hewadê tepîya ma do key xwo berê sûki.

Rewştê umbazdê mira eşkera bi ki o zî bol pey qehrîyayên. Par zî, key ciynan kariten û hewadayenda mercûwandi bol cefa werd bi, bol pa teway bî. Labrey mercûwanra çîyen sadir nêkerd bi, hendi cefa werd bi zî çîyêndo ercîyaye nê kewt bi ciynan pêlek. Xelle zî, a seri her cadî rind ame bi. Labrey no fin qe pere nêkerd bi, bol ercan roşîyayên. Çarweyê ki eynan deyna girotî bî zî, deynê ci ame bi nezdî. Lazim bi ki deynê ci bidê. Çarwey ew kavirandê ciya berdî bî mezat tey vayênda bol ercanî amê bi. Qidûmê keydê ciynan şikîya bi. Heme bol sinixî bî, pêro bol pey qehrîyayên. Ne çarwanra nehfên dî bi, ne zî karitenira. Qandê coy keda ciynan, cefayê ciynan bibi veng. Ciynanrê nehfê ci tew nêbi bi.

Tew nê qehrî sero pîyê umbazdê mi vat bi "Mado key xwo berê sûki" Nika key umbazdê mi heme, bi neya hewna vêşî pey qehrîyayên. Mara umbazdê mi, perdê cirê vat bi."Ezan ki ma cadê xwora nê ahewlîyê" Qay a zî qaîl nêbî ki dewira barkêrê. Ki bişîyayên sûki, eynando ban îcar kerdên heqê îcarî bidayên, sûkidi dilig çetin bi, eynando nêşayên sûkidi xwo vejo. Qandê nê halî ti vajê ki bê pêrdê umbazdê mi key ci heme zî qaîl nêbî ki şiro sûki. Key umbazdê mi heme misaybî dewi, dewidi boya ciynan bîyên hera, banandê

sûkidi ew kûçandê sûkira kesî hes nêkerdên. Umbazê mi zî fehmkerd bi, ki şîrê sûki tepîya ê do ûjara zî bi qeç û qûlîya pêrodo wektê peme arêdayeni bibê tewrdê êlgatî ew şîre Adena. Êynando ûjadi peme arêdayê ew zimistanî zî ageyrayên sûki. Ew odo tim û tim winabîyayê. Odo serna fina winabîyayê, seterna fina winabîyayê. Neya tepîya, halê ciynando tim no bîyayê.

UMBAZ

Şanê ewroy qe weş nê bi. Kêfê ma hurdunan zî tew çînê bi. Ma bi no hala çarwana pîya vera keye şîyên. Şanêdo kêfnêweş bi. Kêfê mi nû umbazdê mi, kokra çînê bi. Ma, zey hurgu roja pêya qisey vêşî nêkerdên. E e, nê nê. Ma, nêzanayên ki pêrê se vajo. Qiseyê ma pêro finênra qedîyay bî. Hendayên ma misaybî pê. Mado senî pêra abiryayên? Ma hurdunanrê zî pêra abiryayeni bol û bol çetin ameyên. Ma, vatên qay mado caran pêra nê abiryê. Mado, tim û tim pê hetekdibê. Ma, nêzanayên ki çîyêndo winasîndo bibo. Çîyêndo winasîn caran nêamebi ma vîrî. Kesî hendê ma pêra hesnêkerdên. Ma, ne roj ne şewi qaîl nêbî ki pêra abiryê. Zey hurgu şanan ma, bi çarwandê xwoya resay bî keye. Ez edizyayêbîyan. Wextê nan werdeni bi. Labrey zerîya mi nan verdeni qe nêwaştên. Zerîya mi nêşîyên şamî. Mi, çend loxmey mast werd tepîya, mi nan werdeni nîmçe veradê. Ew ez werişta şîyan sekûda xwo ser. Mi lingê xwo bi awda irbikîya şitî. Hendo ki ez pey qehrîyabîya mi çimê xwo zî şitî ki ez tayên bîran xwo. Qiseyê umbazdê mi qe mi vîra

nêşîyên. Ez bi no qehra ew bi lezeyâ kewtan cay mîyan û mi werxan ant xwo serî ser. No fin, mi senî senî kerdên cay mîyandi hewnê mi nêameyên. Mi, xwo cay mîyandi o kij, no kij dîmdayên, mi senî senî kerdên hewnê mi nêameyên. Çiki no girwe aqildê mira nêvijayên ki hewnê mi bîro. Mi, nêşayên ki rakewo. Ez finê weriştâ cadê xwo sero solixên ronîştâ. Bibi berey ez fina kewtan cadê xwo mîyan. Hewna zî hewnê mi nêameyên. Herhal heyânî nîmeyê şewi wina ravêrd bi ew ez hewna nêrakewtbîyan. Ez hendi edizyayê-bîyan zî fina hewnê mi nêameyên. Ez winîyayên estaranra. Zeki citêrî xele bikarê, estarey kerdi bî xwo pêş ew ze ki bi desta toxim bireşeynê erdra, şepirnay bî azmênra ew azmêndi karitî bî. Estarey, azmêndi ze ki xele erdî mîyanra beno vila winî bîbî virt û vila. Her jew hetê ceyêna pijiqîya bî. Estaranra tayêndê ci, kewtên aci ew şiyên hewna. Şewqê tay tayini vêşî bî. Çiki hewna vêşî çîrûsayên û biriqîyayên. Kesî, vatên qay estaran mîyandi zî pîl û kijê ci estê. Tayêndê ci, girdî bî ew vêşî çîrûsayên, naran şewqê tayini hewna tayn bi, ew werdêk asayên. Tayêndê ci zey qeçkandê estarana bî. Kesî, vatên qay estaran mîyandi zî may, pî ew qeçekî estê. Azmêndi tayên estarêy gülbe gülbe asayên. Jew jew cadi çend teney arêbîyayê bî. Qay nê zî zeydê kurmancandê dewda ma şewi amey bî pê heteki. Xworê pîya qisey kerdên. Kam çizano qay eynanzî zeydê kurmancandê dewda ma govendi antên, kay kerdên. Çiki tayêndê ci pêya diskîyayey bî. Qay govenda estaran zî esti bî. Beno beno. To vaten qay êyê zî pîya cixarêy şimenê. Çiki, çoşmedê ciyandi çiyêndo zey dûnî zî asayên.

Tayêndê ci zî, zeydê mi nû umbazdê mina di teney tenîya pê hetekidi bî. Qay eynan zî zeydê maya pêra heskerdên. Ez winîyayên kamcîn estarîra, ey mirê çim şikitên. Mi, vatên qay xebera ciynan esta ki eza winêna ciynanra. Qay nayra bi ki eynan mirê çim şikitên. To vatên qay eynan zî zanayên eza kena bê umbaz bimana. Zanayên ki umbazê mino keno key xwo bero sûki. Mirê vatên "metersi, pey meqehrî, umbazê to tora abiryo zî mado todi hurgu şewi umbazey bikerê"

Bi teşef, ez behdê nîm şewi şîbîyan hewna, çiki, yeno mi vîrî ki ez berey berey zî hewna nêrakewtebîyan, Ew yeno mi vîrî ki estareyê şewray xeylê vera cêr bibi. Mi, estaredê şewrayra fehmkerd bi ki nîmşewi ravêrdi bî.

Bibi şefaç. Kutukê ma veng veng lawayên. Çiki jew fini kutukê ma veng zî lawayên. Qay vatên "eza tîya" Kutikê ma, renga ci sipê bî, bejna ci ew qelaweya ci esti bî. Cisnê ci kutikandê Sêwas'îra bi. Kutukêndo bi nefis bi kî cara xerîban destra verd nêwerdên. Ma zî hetan ki şayên ci veyşan nêverdayên. Ma cirê hewştî kotêlî mîyandi wextdê şamî werdenda ci tim şamî ronayên, ey zî wexto ki bîyên veyşan şîyên ser û werdên. Şamîyê mayê ki vêşî mendên zî ma dayên kutuktê xwo. Ti vajê ki ma çiçi werdên ma dayên ey zî.

O tawdi mi, hendi aşnawit ki vengê kutiktê ma virîya ew pêta ame. Lawayên merdimên. Fehm bîyên ki oyo şino merdimêndê xerîbî. Çiki kutukê ma merdimandê mîyandewi nêşîyên ew nê lawayên ci. Ez vera ci şîyan ki no merdim, meymanê dewijdê ma Xal Reşît'î bi. Mi, kutuk amoş kerd û no merdim berd hetan keydê Xal Reşît'î. Ew fina

amêyan kewtan cadê xwo. Kutukê ma wina misabi. Wexto ki jewdo xerîb dîyen, caran nêverdayên ki nezdîyê keyan bo. Ey, wexto ki wina kerdên ma zî bîyên aya. O çax ma vera ci şîyên, kutik amoş kerdên, vindarnayên. Kutik zî, wexto ki ma şîyên vera ê merdimdê xerîbî, ew ma tey di qîsey kerdên, ey zî fehmkerdên ki mayê ci silasnenê, O çax ey zî hesê xwo nêkerdên ew vinderîyayên. Nara, merdimo ki ma nêsilasnayên. Ew kutukê ma zî no fehmkerdên, ti winîyayên oyo zî çîmanê xwo ê merdimî sero beno ano ew cira hes nêkeno. Ma, ki vengê xwo bi ê merdimîya kerdên berz, yan tey lej kerdên, kutikê ma, verê ma lejîrê hadire bi. O zî perayên ê merdimî ew bi maya kewtên lejî mîyan. Ma vêşerî ew ma lûkêrî merdimdê dûşnîya lej kerdên. Jew fin, ma vinderîyayên zî o hewna po şîyên. Ma, heyan amoş kerdên kirtêyê kutukan mara kewtên. Rojên, tayên xirxizan kerd bi ki bîrê çarwanê ma bitirê. Behdo ê xirxizanra jewerî vat bi. "heyan ki o kutuk ujabo ma nêşenê a dewira terke bitirê, lazimo ki ma ê kutukî bikişê" Xirxixê bînî zî vato ki "ma bi tifinga bikişê vengdo bivijîyo vêrê ci do pey bihesîyê. Lazimo ki ma axû bidê ci" Ê binî vato ki "ki ma exû bidê ê kutukî ew kutuk bimiro ew vêrê ci pey bi zanê ki ma kerdo, wêrê cido ma bikişê. Çiki no kutuk, vêrandê cirê bol bi qedro"

Nameyê kutuktê ma her cadi vajîyayên. Ma, namey ci guhdar nabi pa. No name, dewijanê ma nabi pa. Vatên no name neyrê umiş beno. Çiki heme cayra haydar bi. Şewi, çoşmedê dewidi mirîçikên zî nêwetardên ki herûnda xwora bi lûwo. Xûyêndê kutuktê ma esti bi. Bi roj serseyda banandi rakewtên, edizîya xwo girotên, nara bi şewi hewn

nêkerdên û caran nêrakewtên. Heyanî şewra çöşmedê dewira winî geyrayên. Nêverdayên ki jewdo xerîb yan zî cinawirên nezdîyê dewi bo. Qandê coy bi ki, lûwan nêwetardên pûnra kerganê ma bitiro. Vergan zî nêwetardên ki nezdîyê terkedê ma bo. Bi neya ma zî bol qedrê kutuktê xwo zanayên. Ma, caran werdê ci kemî nêkerdên, mezbût warî kerdên. Ma, cirê toqênda asinêni zî viraşti bî ew kerdî bî qirda ci. Qando ki kutukî ew vergî xesareyên nêdê ci. Ew nê fetisnê. Dewijî, toqê asinêni kenê kutukandê xwo qirri. Vergî, wexto ki perenê kutukan verî verî perenê qirandê ci ew kutukan bi no hala fetisnenê. Coyrayo ki ma toqênda asinêna çöşmeyê ci zî zixtini kerdî bî qirda kutuktê xwoya. Dewijê ma, bi şewi haydareyda nê kutuktê mara bê xayle ew bê qaxu şayên xworê rakewo.

SÛK

Şewrayo ew honiko. Mayê kenê ara bikerê. Zey hurgu roj dayê verê ma hemini hewnra weriştî bî. Ew marê şamîya cemîlî kerdibî hadre. Mi, zî cemîlîra hes kerdên. Tew cemîleyo ki dayê virašto. Kesî zeydê dayê cemîle weş nêviraştên. Nanê tîro teze kerdên werdi, rib û ronîya heyana ki ron bi heleyo kerdê germ. Behdê ci nan, rib ew ronîya pîya pê mîyandi alawitên tepîya bîyên şamîya cemîlî. Wexto ki rono newe(kelle) meşkîra vetên kerdên tewrdê ci, hewna tamê cemîlî bîyên weş. Hendo ki bîyên weş, kesî pa ingiştê xwo werdên. Ez, ronîştîbîyan cemîlî ser ew mi dest bi verdişîya kerd bi. Mi, cemîle bi doya werdên, do zî do doyê

pêlekî, çîyên hendê ci weş nêbîyên. Behdê hurgu loxmî mi qultên do zî kerdên xwo sera. Ki wina nêbiyayên kesî nêşayên cemîlî bûro. Ron û ribîya bê do nêwirîyayên. Ti vajê ki mi sahana xwo pêro qedêne bî ew mi binê ci vet bi. Behdo, mi bi loxmeyên nana binê sahanda xwo rind besterd. Binê sahani hetan ki zeydê lîlikîya birqa hewna mi fek cira verada. Behdê nanî mi fina tasna do zî şamî sero şimit tepîya ez nanî sera weriştan. No şewra bi cemîliya pîzey mi bibi pir.

Ma, ewro qandê roteni kerdên mîyanê xwoyê istewrinan bero mezat. Mi, çarweyê xwo kerdî bî tewrdê çarwandê umbazdê xwo. Ew mi nû pêrdê xwoya şewra rewên mîyê istewrinî kerîra weçînay û şanay xwo ver ew ma dewira vera sûki kewtî ray. Ma, verê xwo dabi vera sûki. Peydê dewidi rezan binîdi çere weş bi. Qando ki mîyê ma tayên pîzey xwo mird kerê, mado biçiranayê ew hewna biberdayên mezat. Çiki, heyani dihîrên mado mezatdi bîmendayên. Neyra bi ki êdo veyşan bimendayên. Qay mîyanê ma zî zanayên ki êdo şîrê mezat ew biroşîyê, êdo nê çerî zî fina nêvînê mirdî mirdî vaş werdên. Pîzeyê xwo rind û rind degrotên. Ma zî, hetanî ki mîyanê ma mirdî werd ujadi pawit. Ez, kiştêran zî winîyayên mîyanra ew gunayê mi bi ciynan ameyên. Çi ki pêrê mi vatên; "Nê mîyê ma bol bîyê qelawî, mezatdi nê mîyanê winasînan qesabî gênê. Qesabî, bol finî mîyanê wina istewrinan ew qelawan herînenê ew behdo benê meslexanedi cikenê." Wexto ki pêrê mi wina va, ez bol pey qehrîyaya, ew gunay mi bi mîyandê ma ame. Ez nika hewna bol ciynanrê pey qehrîyayên. Mi, pêrdê xworê

nêwetardên ki vajo “Ma nê mîyanê xwo nêroşê, wa qe bimanê” Pêrê mi zî vatên ki “ Ma, ki nînan biroşê tepîya mado bi perandê nînana mîyânê belendirî bigêrê. Qenê zênê ma cira kavirî hewadanê” Mi zî, nayra bi ki nêşayên dūşne bivijîyo. Çiki mîyê belendirî him gencî bî, him zî bi nê mîyana hewna vêşî mîyê belendirî kesî şayên biherîno. Nayrabi ki mi hesê xwo nêkerdên. Mîyê ma, bî mirdî tepîya ma hêdî hêdî bi mîyandê xwoya verê xwo da bi vera sûki. Ma, kewtî bî rayda sûki ser ew resay bî rezandê sûki mîyan. Kişta raşt û çepa seran ser rezî bî. Rezî, amnanî bol bîyên şênî. Ew nê rezandi, ti vajê ki hurgu babet mewê ingûri esti bî. Amnanî engûri, bi mewana zey lîlikî birikîyayên. Mi, nê rezî, ew nê rezandi kamcîn mewî kamcîn ingûri tepêştên, zanayên. Çiki ez na rayo bol şîyên û ameyên.

REZÎ

Qandê ney, rezê ki na ray sero bî, mi hemeyê ci zî rind û rind silasnayên. Ti vajê rezê ki serdê rayo bî, mî ingûra hemini ew ê heme mewandê ci tam kerdi bî. Tay wêrê rezan, rezandê xwo vero bol vinderdên. Sera duwês mengi tim û tim rezandê xwo mîyandi girweyayên. Ew wêrê nê rezan, pêrini zî rez resnayanira fehm kerdên. Nê rezan mîyandi, mewê rezan tenya çinêbî, percênandê heminidi incilewrî esti bî. Încîlê nê incilewran cîya cîya bi. Tamê incîlan ew rengê ci zî babet babet ew cîya cîya bi. Ciyana mîyandi ê sîyay, Morî, zerdî, girdî'w werdîyê ci esti bî. Ti vajê ki heme zî bol weşî bî. Bi neya, darê sayêrî zî estî bî. Nê darana sayê

xaşxaşî zî estî bî. Tamê nê sayan bol miz bi. Labrey tamêdo weş pa bi. Miroy esti bî ki kes cira mird nêbîyên. Henarlewri tek, tûk esti bî, labrey henarê ci gird nêbîyen çiki awî nêbî, bejîbî. Qandê coy henarî nêresayên ew girdî nêbîyên. Jew jewini, henarlewri qandê percênî ew qando ki rezê ci miqayte bê percêndê rezandê xwo vero karitên, Wêranê rezan bi nê telîyandê henarlewrana rezê xwo parêznayên. Ma, nê henarlêwranra gil cikerdên ew qandê çarwan kerdê şivî. Çiki, şivê henarlewran, nermî bî ew rew rewî nê şikîyayên. Bi neya bol zî mezbûtî bî. Jew jew rezan mîyandi, darê teyêrî esti bî. Tey, bol werdêkî bî labrey tamê ciynan bol weş bi. Darira arêdayêna teyan bol çetini bî. Hetan ki kesî hirdosên arêdayên çareyê kesî teqayên. Tey, werdêkey hetekidi çîrê ci zi mîyandi esti bî. Çîrandê ci sero qalikêndo bol tenik esti bi. Ma zî, qando ki ê qalikê ci bûrê hendayên cefa antên. Nê tey, ma çi û çi çetineya teyêri sera arêdayên. Jew fini, wexto ki ma darira arêdayên, gilê ci şîyên ma destanra ew destê ma bîyên dirbetin. Wertedê rezandê sêzêrên zî esti bî. Sêzê ci him girdî bî, him zî tamê ci bol weş bi. Labrey jew jewda ci kermijini bî. Mi, sêzandê na sêzêrira bol hes kerdên. Naran wexto ki kerm dekwetên de, mehdenê mi nêgirotên ki ez bûra. Gilandê darda sêzêra zî bol telîyê girdî esti bî. Wexto ki telîyê ci şîyên kesi destanra to vatên adir neyayo pa. Telîyanê ci destê kesî bol veşnayên. Çendi destê ma bîyên dirbetin, çendi kerm dekwetên dê zî ma werdenda cira cara fek nêveradayên.

Wêrandê rezanra tayini rezê xwo piştên, tayini rezê xwo birnayên ew tayini zî mevê ki vêrdî bî kokê ci vetên. Rezo ki

sêzêri ci mîyandi bî, wêrê ci rez birnayanidi ew pištenidi bol wusta bi. Serpûneyê mevandê ci pêro düšnêdê pêra erdro denîşnayey bî. Cita ci bol weş kerdên, rezdê ci di ti vajê xilikên nêvîneyayên. Herra ci hendo ki emaret kerdi bî, bîbî ze henne. Bi neya goşeyê ingûrda ci hendo ki girdî bi, merdimên bi goşeyêndê ciya bîyên mird. Wêrê nê rezî zî, sera duwês mengi tim rezdê xwo mîyandi bi. Rezdê xwo mîyandi holikên bi sîyana wîşkidês dês kerdi bî. Ew tim na holiki mîyandi ronîştên. Holiki mîyandi wêrê rezî nêasayên. Qandê coy, kesî nêwetardên ki dekewo rezdê ci mîyan.

Şewandê amnanîdi, kesî caran nêwetardên ki rezan mîyan kewo. jew fin lûy qandê engûri ameyên nê rezan miyan. Bi seyregeya çeçelî zî qandê na engûri rezan mîyandi geyrayên. Quçandê rezana kundan halên viraştên. Nê kundan, vengendo ki kes cira bi terso vetên. Bi neya wêranê rezan bi perandê xwoya baxbançî tepiştî bî. Eynan zî, bi tûtikta xwo ya kerdên qîrîni. Nînan pêrinra bi ki her merdimî, zerî nêkerdên ki şewi dekewo nê rezan mîyan. Kesî xof girotên.

Ma û mîyandê xwoya nîmeyê rezan ravêrna bi zî hewna roj nê akewt bi. Sûki mara asayên. Banê ci pêya azikîyayêy û pêro pêya viraştêy bî. Bolê ci qatên ser ew bi lincî û sîyana viraştîbî. Sûki mîyandi ca ca minareyê camîyan asayên. Honikê şewray bi. Tay tayên vêrê rezan rayo koyayên maya. Sûkira şîyên rezandê xwo mîyan. Sûki sero dûn û mijên asayên. Kesî nê zanayên ki mijo, nê zanayên ki dûno. Vengê dîkan ew qebi qeba merdiman zî ameyên. Mîyanra jew fini zî zirîna vengdê heran ameyên. Rayda Dîyarbekir'îw Riha'ra zî

vengê makinan ameyê. Makîneyê ki vera cor şiyên, bi çetineya kaşo vijîyayên cor. Çetiney antên ki vengêdo bol vêşî cira ameyên. Qay zerbetanra bi ki hendayên vêşi veng vetên. Nê vengan pêrinî mîyandi, vengê kutukan hemini berzêrî ameyên.

MEZAT

Rojanra, roja ênê bî. Qandê coy ,mezatdi him merdim, him zî terke bol bi. Mezatdi sixleteyênda bol vêşî esti bî. Ca çinê bi ki kes bileqo. Kerr û kor niştbi pê. Ma, bi mîyandê xwoya mezatê dewarî ravêrna tepîya, ma kewtî bî mezatdê çarwan mîyan. Mezatdi bol çarwey zî esti bî. Ma, çarweyê xwo qandê roteni qelada Xal Cemîl'î heteki di vindarnay. Ma zî, mîyandê xwo hetekidi payra vinderde bî. Cayo ki ma vinderde bî, nezdîdê madi, jewerî beranên ard bî ki, bi roşo. Beran zî beran bî. Beranêndo winasîn mi hewna nêdî bî. Beran, him gird bi, him zî heme cayê ci cadi bi, heme cayê ci ûmişê pê bîyên. Tayên qorçî pa bî ki, cirê bol ûmiş bîyên. Pirnika ci pozberani bî. Wêrê ci beranê xwo boyax zî kerd bi. Mîyanedê cira heyani binpîzedê ci şax şaxî bi rengda kihoya, Naran mîyanêdê ci serra şîpên bi boyaxdo sûra peydê mildê cira hetanî dîmedê ci, Sêneyê ci, naran raşt û çepa hîrê şîpî heyani pîl dê lingandê verênan bi rengda sûra boyax kerd bî. Dimeyê ci boyaxêndo sûra ew qilor boyax kerd bi. Bi bol rengana lado rêsênra gulukên cirê viraşt bi ki bol gulukêndo weş bi. No kulik zî kerd bi ci qiri. Beran, hendo ki weş asayên, payra vinderdişê ci, mirazê kesî kerdên ew kêfê kesî pa ameyên. Ez malqê ci mendibîya. Mi, xwo zeredi vatên

ma nê mîyanê xwo ki biroşê mado nê beranî biherînê. Ez kiştêra winîyayên ê beranîra, kiştêran zî, mi mîyê xwo xeyal kerdên ki cara nêleqê'w mezatî mîyandi vinî nêbê. Cambazanra, jew jewê ci ameyên winîyayên mîyandê mara, mîyaneyê mîyandê ma paliknayên, jew jewî nara bejna ci xeyal kerdên, jew jewî dest nayê dimedê ciya. Herhal winîyayên goştineyda ci. Jew jew nara winîyayê giraneyda dîmandê ci. Qay ronê dimî ercan roşyayên. Cambazê mezatdê çarwan, zeydê mezatdê dewarî nê bî. Alvêrê ciyan bol çetin bi. Ew fina zî cambazan, alvêrê xwo rew rewî nê qedênayên. Pawitên ki berey bo. Mezat vera vilabîyayeni bo ki, wêrê terkî eciz bê. Ki bişê ercan wêrandê cira biherînê. Ma zî, mezatdi bi mîyandê xwoya wextêndo derg pawit bi. Roj bibi berz, wextê sêparî ravêrd bi. Mi, sebir nêkerdên ki mezat vila bo. Mêlê mi tim ê beranî sero bi. Jew ki ameyên winyayên ê beranîra, zerîya mi kerdên terpi gurpi. Ez qaîl nêbîyan ki bê ma jewna nê beranî biherîno. Mi, vatên boka ma mîyanê xwo bişê biroşê, ew bi perandê eynana nê beranî biherînê. Mi, nê beranîra bol heskerd bi bol. Ez hewna bi neya fikirayên ki, mi dî jewdo pîze girdo qelaw, sîyater û lew gird. Ci serî sero sênîyên ew da vîstên kehkey bî rêzêna sênîda ci sero pêser nayeyê. Bi lezeyaya mezatî mîyandi geyrayê ew kehkeyê xwo çarnayên. Bi vengêndo pêta zî qîrayên;

-Kehke,kehke,şîrin kehke,şîrin kehke...

Tamê mi şî bi kehkandê ci. Qay ma şewra rewên kewtî bî ray ew ma xwo pay ray amey bî, qandê coy ez bîbîyan veyşan. Pêrê mi zî qay fehmkerd bi ki veynda wêrdê kehki;

-Keko winara bêrî. Kehke çendayo?

-Xalo ercano Ercan.

-Ê şîrinî estê?

-Şîrinî zî estê solinî zî estê.

-Jew çenda o?

-Panc kuruşî, panc kuruşî

Wêrê kehkan, pêşmalên pişti bî xwo mîyanera. Ew hendo ki destê xwoyê roninî bi pêşmalda xwoya besterdî bî pêşmala ci bîbî sim û sîya. Pêşmali, leymra renga ci fehmnêbîyên. Bi pêşmalda ciya di teney tûnikî zî esti bî. Wêrê kehkan qay pereyê xwo dekerdên nê tûnikan. Sewlê wêrdê kehkî bol kihanî bî. Qay bol pa geyrayên ki sewlê ci hendayên bîbî kihan. Gunayê mi bi ci ame bi. Ê merdimî senîya kehkan mi vero ronê. Kehkey tayêndê ci şîrinî bî, Tayêndê ci solinî bî. Pêrê mi zî qay fehmkardi bi ez bîbîyan veyşan. Senî ki veynda bi wêrdê kehkan kêfê mi bibi weş. Ma, hurduna vinîyay sênî sera kehkeyê ciyê şîrinî tavn mendi bî. Mi, xworê di teney ê şîrinandê cira weçînay. Çiki ez bibîyan veyşan. Mi, bi lezeyê berdî xwo fek û nîmcawitê ew nîmbîtîm kerdên war. Nê di kehkey, mi bol rew kedênay bî. Mi, xwo pîzedi va "qay nê kehkey bol werdêkî bî ki hendayê rew qedîyay" Çiki pîzey mi qê pa mird nêbi bi. Mi, veyşaneyê xwo nêhesibnayên ki mi bi leza, ew nêcawitî bi'w kerdî bî war. Qandê coy mi qira mendibî, çiki mi bi zora xwo qirira kerdên vera cêr. O taw di jewdo zerdên ew gidî, sîtilêndo tenekeyên ci destandi bi veyndayên;

-Leymûûûn, Leymûnataaaa, Leymûûûn.

Mi, xwo pîzedi va “Zeki nê wêrê kehkan qay zana bi ki ez bîbîyan veyşan. Mi, no fehm kerd. Qay nê wêrê leymûnan zî zanayên ki mi kehkey bîtim kerdê war û ez bîbîyan teyşan. Ew ma vero finênra asa.” Wêrê leymûnabi mûndîda xwoya tenekera cayên qedihan viraşt bi ew pişt bi xwo mîyanera. Ew hawêr qedihê ki ci destdi bî dayên ê tenekîro, bi qedihana veng vetên. Ew hawêr pêsero qîrayê;

-Leymûûûn, leymûunatayoo honiiik.

Senî ki mi veynda wêrdê leymûni, bi lezeyaya zeydê talaza vera mi ame. Ew mirê qedihên leymûni kerdî bî pir û vera mi derg kerdî. Mi, qedihî berdi xwo fek, ew finênra kerdî xwo serra. Ti vajê ki mi qedihî pêro kerdî bî qultên. Çiki ez bol bîbîya teyşan. Merdimê leymûni, qediha xwoya vengi ew pereyê xwo mi destra girotî ew fina bi vengêdo berza qîra û zeydê talaza çimandê mi verra bi vinî. Çiki mezat tayn mendi bi ki vila bo. Leymûnê ci zî hewna xeylên est bi. Lazim bi ki rew biroşo çiki ki germ bîyayên kesî nêşimitên. Qandê coy wêrê leymûni lazim bi ki bi lezeyaya mezatdi bi geyro ew leymûna xwo bi roşo û bi qedêno.

Cambazî, pêro mezatdi zeydê mocilana geyrayên. Hurgu jewî, verê xwo dayên cayêna. Ew ciynan mîyandi kamê ci bi lezeyaya, kamê ci bi hêdîya ray şiyên. Ê kalî, hêdî hêdî leqayê. Ê gencî hewna vêşî bi lezeyaya ew pêta ray şiyê. Tayini vernîdi çarwey estî bî. Çarwanra, tayêndê ci qesnayey bî, tayêndê ci nê qesnayey bî. Tayêndê ci bol gidî bî. Qay ê gidî, mirdî nêçeray bî, yan zî çereyê heremdê ciynan rind nêbi. Peşmîda tayina bol gurnîgî estî bî. Gurnîgî, wexto ki diskîyayê peşmîda çarwana, peşmîra bi rahateya nêcibayê. Qandê

nêy peşmîya ki gurnîgini bî ercan roşyayên. Jew jewo ki halê ci gidî bi eynan xworê na peşmîra herînayên. Bi cefa verdena gurnîgê ci peşmîra weçînayên ew xworê kerdên werti. Gurnîgî, en vêşî kinarêdê layandi esti bî. Kesî fehîm kerdên ki çarweyê gurnîginî ê cayandê mergan û awîyanê.

ÇEFÎ

O tawdi, mi dî ki, mezatî mîyandi merdimê vera o kij, vera no kij remenê ew bi lezeyaya êyê cayê xwo virnenê. Mi, va qay mezati lej mej vijya. Sixleteyda merdimanra kesî nêvînayên ew neyra bi ki kesî fehîmnêkerdên ki sebîyo. Mi, çimê xwo rind çarnay ki. Çend pilisê bi lezeyaya mezatî mîyandi geyrenê. Mi, xeyal kerd ki çend pilisan destandi xeylên çefî astî bî. Mezatdi kamî serî sero çefî esti bî, ê pilisan bi lezeyaya seredê ê merdimanra çefî girotên. Tayn tayn merdiman serî sero, him çefî him zî egali esti bî. Wexto ki eynan çefî seran sera antên egali zî pa ameyên. Pilisî, mezatî mîyandi bîbî zey vergana, merdimî zî bîbî zey çarwana. Pilisî, bi lezey û bi çapikeya perayên çefîyandê merdiman ew serandê ciynan serra bê pers û bê vateni girotên. Hewt xerdê Elay ki mi ewro çefî nêanti bî xwo. Ki ê mi bigrotayên edo bol pey biqehrîyayên. Wexto ki seran serra çefî gerîyayên, sereyê ki, çefîra tîjî nêdî bî, sim û sipe vijîyayên werte. Pilisî, zey adirî geyrayên. Ki bi lezeyaya karê xwo nêqedênayên, merdiman zî bi çapikeya çefîya xwo, hewna eynan nêdîye seredê xwo serra ronayên, ew hewna pilisî nêresay bî ci piştê xwo mîyanera ew kurdika xwo zî

veradayên ci ser. Eya tapîya çefî xwora nê asayên. Labrey, kê ki çefîya xwo ronayên, pey mildê ciynan sipe kerdên. Çefîya ê kê estibîya, ê kê çinêbîya neyra fehmi bîyên. Fehm bîyên ki kâm çefî nano xwo ser. Pilisan, herhal hendayên aqil nêkerdên, eynan no nêzanayên. Ki bizanayên herhal eynando mîyanêyê merdimandê winasînan zî bi paliknayên. Pilisî, têtewrdê mezatî di zey marana geyrayên. Ew bi na geyrayêna xeylên çefî zî arêday bî. Çefîyan mîyandi xeylên rengênî esti bî. Sûrbelekî, reşbelekî, sipey, herîrinî cîya cîyay bî. Pilisan, nê çefîyê ki areday bî, pêro wertedê mezatîdi erdo eştî bî pê ser. Ew şûşeyênda benzînî verade bî ci ser ew adilgeyêndo benzînina adir na bi pa. Ê çefî pêro wertedê mezatî di çimandê wêrande ci vero veşnayên. Wêrê çefîyan zî bi qehra xwo fekan mîyandi bilbilîyayên. Merdimêndo da çewres serre, qeçekê ci, ci hetekidi bi, No qeçek, tersanra pêt pêşîya bi pêrdê xworo ew bi zerîya bermayên. Çefîya pêrdê ê qeçekî zî pilisan giroti bî. Çiki pey mildê pêrdê ê qeçekî zî sipe kerdên. Qay no qeçek qandê coy tersayên û bermayên. Mezatdi kesî nêşeyên ki çîyên bikero, dest û bera ciynan çîyên nê ameyên. Rîdê wêrdê nê çefîyanra fehmbîyên ki ê yê bol pey qehrênê. Ki bişayên eynando dest biberdayên xwo. Qay nêşayên ew zerî nêkerdên. Çefî, erdo hêdî hêdî veşayên. Çiki, çapût rew rewî nêveşayên. Pilisan, jew fini bi çuwana adirê çefîyan têvdayên ki pêroy ci biveşê, Bi o hala çefîyê ki arêdayey bî, bi nê têvdaişya pêroy ci veşay bî, bîbî welli.

Karê pilisan qedîya tepîya, bi kêfêna mezatra hêdî hêdî vijîyay. Merdimê ki mezatdi zî ciynan dima xwo pîzedi bi

qehrêna temaşe kerdên. Eşkera bi ki pêro bol û bol pey qehrîyayên. Bişayên eynando no pilisanrê nêverdayên. Qay nêşayên.

BERAN

Roj bibi berz ew tîna rojî tehdâ dayên kesî. Wextê roj û germey bi. Cambazî, mezatra hêdî hêdî bîyên vila. Ewro kêfê mezat û cambazan rind nêbi. Ewro çefîyê bolini pilisan cira girotî bî ew çimandê ciynan vero veşnay bî. Mezatdi kesî nêşa bi ki dûşneyê ne girwî bivijyo. Pêrini nehlet ardên xwo. Ewro, bi izet û nefstê ciynana kay bibi. Çiki ê ki mezatdi bî qe jeweri nêşa bi dûşneyê pilisan bivijyo ew çefîya xwo nêdo ci.

O tawdi, di teney merdimê, bejn derg û qelawî amey bî winîyayên miyandê mara ew mîyanêyê miyandê ma destkerdên, paliknayên, goştineya ci misayên. Nara ê bînê ci bi pêrdê mina bazar kerdên. Behdo, eyû pêrdê mina destê pê tepîşt ew vera cor û vera cêr hêlkerdên. Vengê ciynan rind nêameyên mi. Çiki mezatdi bol merdim esti bi, bol veng esti bi qandê coy mi rind nêaşnavitên. Mi, zî bi çimana xeyal kerdên. Ez, qailbîyan ki mî biroşîyê. Ki bi roşîyayên mi do pêrdê xworê bi şayên ki vajo nê beranî biherîni. Mado, ê perana beran bişayên biherînayên. Xayleyê mi zî o bi. Pêrdê mi nû ê merdimîya destê pî hêlk kerd, hêl kerd ew finênra verada. Ew ê merdimê ki mî bazar kerdên mî şanay xwo ver û ramitî berdî. Mi, fehmkerd bi ki pêrê mi, mî rot bî. Çiki ê merdiman mîyê ki mi vero bî ramitî'w û berdî. Ez zî şîyan pêrdê xwo heteki mi cira pers kerd;

-To rotî?

-E oxil mi rotî, nê merdimî qesabê ê do berê cikerê. Mîyê ma goştinî bî. Qandê coy eynan herînay.

Ê merdimî him girdî bî him zî qelawîbî. Ez fikirıyayan ki, qay qesabî bol goşt wenê ki qandê coy wina benê qelawî. Mîyê ma qesaban girotî bî ew eynando cikerdên, qandê coy ez pey qehrîyayên. Kiştêra mado bi perandê mîyana bişayên ki nê beranî biherîno, mi kêf kerdên. Ez kêfî û qehrî wertedi mendbîya. Mi nû pêrdê xwoya pê heteki di vinderde bî.

Mi, beran mot pêrdê xwo û cira pers kerd:

-To no beran dîyo?

-E beranêndo rind aseno, xasek aseno.

-Mirê ney biherîni.

-Oxil bol vay nêbo?

-Ma perskerê?

-Beno ma perskerê.

Mi nû pêrdê xwoya vera beranî şî. Ma, hurdunan zî corra cêr beran rind xeyal kerd. Merdimêndo kej beranî vero bi. Ma, fehm kerd bi ki wêrê ci no merdimo. Mi nû pêrdê xwoya vera wêrdê beranî şî ew;

Pêrê mi;

-No beran ê toyo?

-E ê mino.

-Tîyê roşenê?

-E, e za roşena.

-Tîyê çendi wazenê?

-Vîst kaxeti.

-Ney marê çîyên bi hesabni ma bigêrê.

O tawdi ez, çosmeyê beranî şîyên û ameyên. Mi, heme cayê ci xeyal kerdên, ew dest kerdên.

Wêrê ci,

-Şimarê çenda beno?

-Hewtêsa beno.

-Tayno. Ez henda nêdana.

-Wa hewtês û kertên bo

-Nêbeno.

-Wa hewtês û nîm bo?

-Beranê mi bi cisno. Bol rindo ez henda zî nêdana.

-Fina peydi mebi to finên ardo mezat. Biroşi ma.

-Tîyê Ercan vanê.

-Peranê to zî sero dana. Wa heştês bo. Hewna vêşî nêkena, xworê ti zanê.

Pêrê mi nû wêrdê beranîya destê pê vera cor û vera cêr pêta hêlkerd. Ew finênra verada. Mi, no girwe ew no dest hêlkerdeni fehm kerd bi. Ki dest weradeya kes yeno werey. Kêfê mi bol bibi weş. Perrî mina çinêbî ki ez biperayên. Mi, sereyê beranî kerd xwo virari. Beranî zî bi zûwandê xwo ya destê mi zuwan kerdên. To vatên oyo lewî nano mi desta. Zeki bizano ma wêrê ciyê neweyê. Wêrê beranî beran marê verada û şî. Mi, pêrdê xwora pers kerd.

-Şima wexto ki destê pê tepîştên mi xeyal kerd şima hurdunan destê pê hêl kerd, hêl kerd ew finenra pîya destê pê verada. Senî winî bi?

-Oxil, wexto ki ma destê pê tepêşenê ew hêl kenê, kamcînê ci destî nêverado ma fehm kenê ki o qaîlo alvêr bibo, ew merdimo ki destî nêveradano kişta alvêr

bîyayîşîyo. Qandê coy ma wexto ki perenê pê dest. Ma fikrê pê bi dest tepîştêna fehm kenê. Ki pêrê mi wina va mi xworê xwo pîzedi va " Ez nika çînado newe misaya"

MEYDAN

Mezatdi, merdim tayn mend bi. Ti vajê ki mezat hema hema bibi vila. Mi nû pêrdê xwoya beranê xwo şana xwo ver. Ew ma verê xwo da bi vera çarşî. Rayo, beranê ma bol xeyalê merdiman antên. Kê ki, ma diyên verî verî winîyayên berandê mara. Ma, bexçey ravêrnay bî, erqa çarşî zî ravêrnê bî tepîya, ma resay bî xandê Abikan. Ma, beranê xwo berdên xandê Abikan. Ma hîrê heme pîya kewtî xanî mîyan. Xanî mîyandi ca ca abirnaye bi. Ma, Beran kerd cayêndo veng. No ca, kêverê ci darên bi ew şikite bi. Bi laya girêdaye bi. Ma, kêverê ci girot û ew bi laya pêya girêda. Pêrê mi heqê hanî da tepîya wêrê xanî temeyna ew xanra ma hurduna pîya wijîyay. Ma, verê xwo da bi vera cor, vera meydando newe. Ma, çend kuçandê tenganra ew çend dûkanandê werdêkanra ravêrdî tepîya ma resay bî meydando newe, ki ma çi bikewê? Ê canbazê ki mezatdi bî, pêro o meydandi kursîyan sero ronîştayê. Ze oxilê mêsandê hingan, vengêndo xorî meydanra ameyên. Jew fini bi hêdîya jew fini zî bi berza veng ameyên. No vengê ciynan gunayên dêsandê çoşmîro ew canqayê. Tayêndê ci, payra bî, nara bolê ci kursîyan sero ronîştay bî, qay mezatdi payra bol vinderdî bî ew edizîyay bî ki, bolê ciynan ronîştay bî. Kes wexto ki kinarera winyayê, nê cambazan zî zeydê mîyandê ma perini

sereyê xwo kerd bi xwo ver, ew tayini pêya qisey kerdên, tayini perey amordên û dayê pê. Ê jew jew merdimî çinayê ci herda mezatîra renga xwo virnê bî, rengda ci bîbî sûrên. Sewlê ciynan zî herira kesî nêzanayê ki sewlê senînê. Jew jewî vero tayên şivê dergî estî bî. Nê şivanrê vatên hezîranî. Ne hezîranî zeydê şivandê henarlewran asayên labrey henarlewra viraştey nêbî. Nê hezîranî qamiştê verdê layanra virazyayên. Şivandê henarlewranra hewna dergêrî ew hewna raştêrî bî. Kiştâ destûmdê ci qando ki kes bi rahateya bişo tepêşo qilor ew çermera viraşte bi. Sereyê ciyê cêrî, nara asin kerde bi, ki rew rewî nê qelişîyo. Meydandi, tayini şewqey tayini zî çefî anti bî xwo. Çefîyandê tayini sero egalî zî estî bî. Nê egalî, bolkî kurmancan nayên xwo serî ser. Dimilîyandi çiyêndo winasîn çinê bi. Mi nû pêrdê xwoya ma cayêndo veng ew kursîyê vengî dî ew ma kursîyan sero ronîştî. Ma, hurduna zî mezatdi bol payra vinderdi bî. Qandê coy ma edizyayey bî. Ma zî nika kewtî bî a qebi qebda merdimandê meydanî mîyan. Ma zî bîbî eynara. O tawdi vengê awi kewt mi goşan. Ez winîyayan xwo çoşmera ki çiyêndo zeydê kurna oyo wertedê meydanîdi ew çoşmedê cira awa yena. Serê ci qando ki kes nêkewo ci mîyan asinra qefes kerde bi. Ez, weriştan şîyan mi destê û riyê xwo bi na awa şit û ez ageyraya cadê xwo. Awa ci bol honiki nêbî. Hendê eynîdê dewda ma nêbîyên. Labrey na kurni bol weştê mi şî bî. Ez û pêrdê xwoya kursî sero ronîştî bî. O tawdi mi dî jew bi qîrayîşîya;

-Linganê xwo hewadê, nigê xwê rakiiiiin...ayaklaaaaaaar...

Va ew tenekeyo ki ci destdi pirrê awi bi ava ci şepirnê

erd ew ma lingan bin. Fina şî ame winî kerd, fina şî ame
meydandi cayo ki merdimî ronîştey bî erdê ci pêro kerd hî.
Wexto ki wêrê qehwî awi şepirnê erdro çilkê awi pijikîyay
ew erzîyay tayn tayn şelwerandê merdiman. Jew nînan
mîyanra qehrîya wêrdê qehwîra ew:

-To ma kerdî hî. Tayên hêdî. hêdî.

Wêrê qehwî naran bi rido huwateya;

-Xalo şelwerê to zî bî honikî, xirabo?

Wêrê qehwî, bi lezeya kurnda qefesinira tenekeyê xwo
kerdên pir û şepirnayên erra ki honikey bo. Herga ki kerdên
awi bi şepirno erro qîrayên û;

Linganê xwo miqaytekerên ha liganê xwo.

Meydandi cambazan mîyandi, him Dimilî, him
Kurmancî, him zî Tirkî estî bî. Qandê coy wêrê qehwî zî Bi
Dimilîya, Bi Tirkîya ew bi Kurmancîya vatên;

-Ayaklaaaaaar, Liganê xwo hewadêê, nigê xwe rakiiiiin

Solixên ravêrd tepîya, ê di merdimê girdê ki ma mîyê xwo
roti bî ci, ma vero finendi asay, çend gamîya tepîya amey ma
heteki. Pêrê mi kursîyo ki veng bi da ci, mi zî kursîyê xwo da
ê bîndê ci ew ez ciynan hetekidi payra vinderda. Hurduna zî
ma hetekidi ronîştî bî. Jewdê ci xwo tûnikira pereyê kaxitênî
vetî'w, hêdî hêdî, jew bi jew amordî ew day pêrdê mi. Pêrê
mi zî ê perey newedîla bi o hala amordên û kerdên xwo
tûniki. Ez hewna winîyayên eynara ki mi vero di lingnay
asay. Mi, sereyê xwo hewada ki, wêrê qehwîyo, mîyanedê ci
vero pêşmalên girêdayê bî ew sênîyên ci destandi bî. Serê
sênêr zî pirê qedihê çay bî. Nê merdimî marê çahar çay
ronay. Şekerê ci kerdî bi kinarandê sahanda qedihi. Ê

hurduna qesaban bi lezeyaya şekerê xwo dekerd qedihan ew bi koçika rew rew têvdayên. Jewendê ci qediha xwo bol bi vengaya têvdayên. Mi, xwo hetekidi va “no merdim aqilra tayên kemîyo” Ma hemini hêdî têvdayên, ey bol rew têvdayên ew qedihira bol veng vetên. Xora ê merdimî çaya xwo zî bol lezi şimiti bî, nêverda bi ki qe tayên honik bo. Ew winî germ germ şimit bî. Qay fekê ci nêveşayên. Xwora fekê ci zî bol gird ew ze çuwal bi. Hewna ê di merdimî nê weriştî bî ki serseyna mi lingan vero asê. Mi, fina sereyê xwo kerd berz ki no merdim wêrê beranîyo. No wêrê beranî, mi vatên caran odo mi vîra nêşro. Senî o amê, ê di merdimê ki ma mî roti bî ci, pêrdê mira xatir waşt û şî. No fin wêrê beranî ma heteki di ronîşt. Hewna mayê bi wêrdê beranîya qisey kenê ki, mi hendi dî ki fina jowo ma vero. Pêşmalda cira mi silasna bi ki no merdim wêrê qehvî bi. Fina sênî destdî bî. No fin çayê ki mîyandi bî bolî nê bî. Marê bi sênîya hîrê çay ardî bî.

Mi, veror wêrdê qehwîrê va;

-Ez nêşimena.

Ey, di teney ma vero ronay û şî. Jew pêrdê mi vero, a bîni zî wêrdê beranî vero ronê bî. Pêrê mi tûnika ki perey dekerdi bî de, a tûnikira perey vetî ew hêdî hêdî amordî. Ê amordey peyikta şelwêrandê xwo mîyandi ronay behdo ê abirnayey xwo lepandi kerdî vera wêrdê beranî. Ey zî newedîla hêdî hêdî amordî ew kerdî xwo tûniki. Nê wêrê beranî hendê pêrdê mi nêzanayên ki peran bi destdê xwoya weş tepêşo ew amoro. Mi, fehm kerd bi ki kes jewerîra wexto ki perey bigêro, kesto fina rind amoro hewna xwo tûniki kero. Se beno, se nêbeno? Kes jew fini xwo şaş keno vêşî kemî

amoreno. Qandê nê halî, hetan ki yeqînê kesî hasil bo lazimo ki kes rind amoro hewna xwo tûniki kero. Mi, vatên “edo zî wina bikera.” No wina kerden raşt bi. Wêrê beranî zî pereyê xwo kerdî tûnikta êlegda zerî tepîya, çaya ki ci vero ronayê bî şimiten. Wexto ki şimitên zimbêlê ci kewtên qedihi mîyan. Zimbêlanê ci zî, to vatên qay êyê çay şimenê. Wexto ki zimbêlê ci bi çaya bîyên hî, finê bi destandê xwoya zimbêlê xwo besterdên. Bi no hala binê qedihta xwo ard bi. Mi, no hal dî tepîya, mi va “kaşkîyan mi tîyadi çay nêşimitayên” Mehdenê mi gunabi pêro ew qelibîya bi. Wêrê beranî zî çay şimiti tepîya pêrdê mira xatir waşt û abirîya.

DELAL

O tawdi mi dî jewêndo qiri derg û çimkorinî, qeçekêndo des-duwês serinîya destê pê tepiştto ew êyê pîya him geyrenê him zî; o pîlê ci dest eşto xwo goşan oyo hawêr qîrêno. Sifte mi fehm nêkard bi ki oyo se vano, behdo mi goşê xwo rind na ser ki, oyo vano;

-Helalînooooo! delalînooooo! mange kî wenda bûyiii.
Kê dîyî, bira bîniiii. mizgînîya wî heyiiii.

-Helalênooooo! Delalênooooo! mangeyê bîya vinîî. Kê ki dîya, wa bîyaro, mijdîyana ci estaaaa.

Helalînooo! Delalînooo!

Helalînooo! Delalînooo!

Nê merdimî na vatena xwo, bi vengêndo berza ardên zuwan. Çendi vengê ci şayên bivijyo hendi qîrayên. Qay çimanê ci nêvînayên ki destê qeçekên tepişt bi ew bi no hala

hurduna pîya peray bî pê dest û geypayên. Amê bi mi vîrî, o ki vanê dalal no merdim bi. Ez pey hesîyabîyan ki, çîyêndo winasîn esto, wexto ki çîyêndê kesî bîyên vinî, delal veyndayen dayên. Qay delalo ki vatên no merdim bi. Hewna eza wina fikirêna ki ê delalî fina vengêndo berza;

--Helalînoooo! delalînoooo! mange kî sor wenda bûyiii. Kê dîyî, bira bîiiii.mizgînîya wî heyiiii.

-Helalênooooo! Delalênooooo! mangeyênda sûri bîya vinîî. Kê ki dîya, wa bîyaro mjdiyana ci estaaaa.

Elaxeyr, to vatên qay vengê ciyo keran mîyandi canqeno. To vatên qay oyo qira xwo tim ron keno. Hendayên vengêndo berz mi hewna nêaşnawit bi. Radyoyo ki key madi bi mi vengê ci heyana soyin akerdên zî hendê vengê nê delalî berz nêvijîyayên. Merdimo delal, ê meydanî mîyandi çend finî doş bi, ew çend finî zî qiseyê xwo bi qîrayîşîya kerdî newe tepîya kewt kuçedê şeytanî. Him çiman vera him zî goşan vera bi vinî. No merdim çendi meydanra vijîyabi zî, hewna çarşidi xeylê wext vengê ci ameyên. Ê delalî dima naran jewna vijîya werte, ci destandi seatê êlegan esti bî. Xeylên seatî ravêrnay bî xwo destan û qolan. Qandê roteni çarnayên. Merdimêndo kilm ew xûz bi. Sewlê xwo kişta palîşnara şikitî bî ew winî kerdî bî xwo pay. Vengê nê merdimî, hendê delalî berz nêbi. Labrey ey naran pêsero, pêsero veyndayên. Ze kerga ki qirpi bikewo, kamî vera ravêrdên nê qiseyê xwo kerdên ew;

Seat! seaaaaat! Seatê êlega seaaat! Erzaaaan,Seaaaaat.

Seat heyiiii, seati estêêêê. Ercaaaan, erzaaaan. seaaaaat.

Çend seatî girotîbî xwo dest zincîrê ci zî pa hêl biyên. Ti vajê, merdimê ki meydandi ronîştey bî hemini serra cîya cîya geŕayên ew hawêr ê qiseyê xwo kerdên newe. Jew jew winîyayên seatandê cira, kerdên xwo dest hewadayên, ronayên, paliknayên, winîyayên zincîrandê cira. Kerdên xwo êlega ew xworo ceribnayên. Jew fin di hîrê merdimî piya winîyayên nê seatanra. Ê ki winîyayên cira, vaya ci zî pers kerdên. Wêrê seatan, qando ki bigêrê ew biroşo ciynan, ciynanrê pêsero pêsero hawêr wesfê seatandê xwo dayên ew heme cayê seatan motên ci.

KUÇEYÊ ŞEYTANÎ

Bi no hala karê mayo ki ma meydandi bivînayên qedîya bi. Wêrê qehwî senî amê vera ma, pêrê mi xwo tûnikira pereyê werdî vetî ew dergê ci kerdî bî. Ey zî serê peran tûnikta pêşmalda xwoya leymini ra vet û da pêrdê mi. Ma, a sixleteyda meydanîra bi çetineya, xworê ray dî, ew ma meydanra vera kûçedê şeytanî bi çetineya kewtî bî ray. Ma, şemate yû sixleteyda meydanîra reyay bî. Goşê mayê ki vengdê meydanîdi çingayê, nika tenekê rihat kerd bi. No name yê kuçedê şeytanî, mi pêrdê xwora pers kerd bi. Pêrê mi vat bi ki "Kuçeyê ci bol çewt- mewtê, bol çengeyê ci estê, Nayrayo ki kes jew fini tede beno vinî ew xwo şaş keno, Qandê nê halî no namê neyayo pa. Tayn tayên zî vanê, verî wêranê nê dûkanan bol dewij xapeynayo deyî dewijan no name nayo nê kuçîya. Kamcîni raşta ez nêzana" Ma, senî ki kewtî kuçedê şeytanî. Wextan mi fehm kerd bi ki qiseyê

pêrdê mi pêro raştê. Çiki, bi raştaya zî kuçedê şeytanîdi kuçey bolî bî ew pêro çewt-mewtî bî. Kes tede bîyên vinî. Kê ki wina vat bî, vatenda xwo di neheq nêbî. Ma, çengedê siftekênîra kişta raşta ageyray, dûnên asayên ki, bi tewrdê boyda goştîya ujanan pêro vist bi xwo ser. Mi, nika zanayên ki mayê kenê şîrê aşxane. Çiki, bibi ze edetên, kamî ki terkeyê xwo ardên mezat rotên, şîyên nê aşxananra jewerî di kûwab werdên. No hal bibi ze bertîlê alvêrî. Cefayo ki mi mîyan vero werd bi, Qandê nê cefay pêrê mi bertîlê ci kuwab kerdên bidayên mi. Ma, ê dûndê kuçedê şeytanîra tayên vera cor şî.

AŞXANE

Pîyê mi vernîdi bi ez ci dima ray şîyên. Çend gamîya tepîya, pîyê mi kişta çepa ageyra aşxaneyên, nerdifana aşxanî berzi bî. Mi, di, hîrê gamê eşti vera cor. Ew ma hurdunan xwo qulojna dûnî mîyan ew kêverdê aşxanîra kewtî aşxanî mîyan. Mîyandê aşxanîdi, dûnra çimî çim nêdîyên. Çend merdimî ronîştey bî ew bêhemd, loxmeyê girdî virastên û werdên. Tayini zî nanênda çarşî kerdî bî itor, ew itoro ki nê darîyayên ci fek bi çetineya, bi zor û zehmetêna kûtê fektê xwo kerdên. Jew, jewindê ciynan zî winî asayên ki bi teşefa, loxmeyê xwo rind nêcawitên û bîtim kerdên war. Bê lomebo qay bol bîbî veyşan. Mi, xwo pîzedi va" ez wina nêwena eybo, nê merdimî zeki xelara bireyê" Şagirtê aşxanî ca mot ma, vera peynîda aşxanîdi ca da bi ma. Mi nû pêrdê xwoya ma ronîştî bî. Pêrê mi, mira pers nêkerd û şagirtîrê va;

-Marê kuwab.

Şagirtî;

-Wa hendê çend merdiman bo?

-Hendê di merdiman ew wa cîya cîya bo

-Wa tûn bo?

-Nê.

-Wa do bibo?

-Tey do bîya.

-Wa bancaninbo?

-Nê wa şamikin bo, îsotanê ci adirani, rind bipewji.

-Çiman ser.

Şagirt, bi lezeya mara abirîya ew vera kêverdê aşxanî şî, wustayrê şamiya ma salix dayên. Naran mi, çosmeyê xwo xeyal kerdên. Wustay zî goşto ki anto, kerdên şîşira, çahar teney şîşe goştinî viraştî ew bi şagirtîya riştî bî vera peyşttoxî, Merdimo peyşttox , halê ci hal nêbi, dîni bindi mendi bi. Kîştêra hêlpezîya adir hêlpeze kerdên, kîştêra zî, miqayteyê şîşandê goştî bîyên. Cehtêdo bol kerdên ki kuwab adirî sero nêveşo. Aşxanedi no merdim, kerd bi cado çetin. Qay seata nan werdişî bî ki aşxanedi hendayên sixletey esti bî. Kêverdê aşxanîra hawêr merdimî kewtên zere û vijayên. Mi, xwo zere di va "Kaşkîya ma xworê aşxane bigirweynayên, ma do him xworê mirdî kuwab biwerdên him zî diligê ma do rind bîyayên"

Ma, xeylên wext şamî pawiti. Ez, rind bîbîyan veyşan, mi sebir nêkerdên ki şamî bîro. Herga ki şagirtî destdi kuwab bi sahana asayên mi vatên qay oyo marê ano. Çimê mi rayo mendî bî. Goşê ma bîbî dergî. Solixna ravêrd tepîya,

şagirtî verî bi sella nan na ma vera, behdê ci, do ard. Behdê nînana tepîya bi sahanana kuwabê ma ard. Boya goştê peyşatî kewtibî aşxanî ser. Ame mi vîrî ki edo loxmanê xwo vêşî gird nêviraza. Çiki ê ki wina werdên, mi cirê kerd bi eyb. Qandê coy mi itor nêviraşt, Mi, bi loxmandê werdêkana dest bi werdişîya kerd bi. Qando ki mi qiridi nêmano mi jew qult do kerdên loxmedê xwo serra. Doyê ci, hendê dodê mayê dewi weş nêbi, him bibi tirş him zî boya meşki cira ameyên. Qay doyê meşki bi. Mi, tamê ci dî tepîya mi doyra fek verada û xworê awi şimiti. Doyê mayê pêlekî kotî, no do kotî? Labrey kuwabê ci bol weş bi, goştî ki dayê keyedi tewqê sero pewtên hendê nê kuwabî weş nêbîyen. Qandê ney bi ki, mi nanênda çarşî pa werdi bî. Mi, caran hendayên bol nan nêwerd bi. Qay ez bol bîbîya veyşan. Mi, nêzanayên ki ez hendayên bîbîyan veyşan. Qay mirê kuwab bol weş bi. Mi, fehm nêkerd. O ki mi zanayên, mi bol werd bi. Mi, îsot ra qirtikên tam kerd, ez winîyayan ki bol tûno mi bi leza rona û fina fek pa nêna. Qandê coy îsot, kinaredê sihanidi mira qehrîyaye vinderde bi. Ez zî tûneyda cira, eyra qehrîyayebîya. Şamikî, bi kozdê adirya peyşnay bî qandê coy bol bîbî weş. Mi, vatê ez nika şira keye e do şamikan wina bi kozdê adirya bipeyşna. Şamikê xaxî, hendê peyşatan weş nêbîyên. Ti vajê hendo ki mi kuwabîra heskerd bi, Hendi zî nê şamikanra heskerd bi. Çiki şamikî, hendê kuywabî bîbî weş. No tawdi, umbazê mi amê mi vîrî, xora ti vajê ki caran mi vîra nêşyên. Tew wexto ki mi kuwab werdên, tim mi vîrîdi bi. Mi, xwo pîzedi vatên "kaşkîya umbazê mi zî tîyadi bîyayên, ey zî nê kuwabîra xworê buwerdên, kaşkîya ma

pîya no kuwab biwerden. Wa tamê fektê umbazdê mi zî bi nê kuwabîya weşbîyayên. Pîzey ey zî zey mi bi kuwabîya mirdbîyayên”

Mi nû pêrdê xwoya nanê xwo werd bi. Girweyê ma aşxanedi qedîya bi. Mi, hendo ki vêşî werdi bi pîzeyê mi bibi ze niqara. Pêrê mi, veynda şagirtî perey bi şagirtîya rişitî wustayrê. Şagirtî perey kerdî xwo dest ew berdî wistayrê. Vîstên mend, şagirtî serê perandê ma ard. Ew da pêrdê mi. Ma hurdunan zî pîzeyê xwo rind kerd bi mird. Ma, aşxanera vijîyay. Mi, hendoki vêşî werd bi mi nêşayên ki pîzedê xwo bindi ray şiro.

Ez, hendoki zana mi caran hendayên bol şamî nêwerdi bî. Ew pîzeyê mi hendayên nêdegêrîya bi.

Pêrê mi mirê va;

-Ti beranê xwo xanra bigî ew beri dewi edo behdo bîra.

Mi zî va.

-Beno

Ma, fektê kêverdê aşxanî vero pêra abiryay. Pîyê mi fina vera meydan şî. Ez ûjara tepîya kewtan çarşi. Mi va “Edo xworê tayên çarşidi bigeyra, hella şanî, roj bi vera cêr, ki bi honikey tepîya edo sûkira bivijîya şira dewi” Eza wina fikirêna ki vengê dêrê ame mi goş. Mîyandê kuçedê şeytanîra vengê dêri ameyên, bol vengêdo weş bi. Mi goşê xwo na ser ki, dêra Bedran'dê Reso'ya. Çiki dewijê ma Xal Hemkan'î na dêri jew fini vatên. Ez eyra zana. Ew o ki nê dûkanîdi vatên, bol weş vatên. Kam bi nêzana. Dehkaya lejdê Bedran'dê Reso'y mi zanayên. Dengbêjan nê lejî sero dêri veti bî. Dehkayênda bol girani bî. Bi na dêra, dehkaya

lejdê Bedran'dê Reso'y ew düşnedi ci hewna bîbî vêşî. Neyra bi ki bîbî dêri. Nê lejî sero bi na dêra bantî zî vijyay bî. Him bi qisana, him zî rebabiya vatên. O ki rebab cenayên, hendê dengbêjî rind nê bi. Qaydeyê dêrda ci zî bol weş bi. Ê ki goştarey kerdên, zerîya ci bîyên honik. Ez, çengedê kuçîra vera dûkano ki vengo cira yeno winîyayan, xeylên merdim dûkanî sero arêbîyaye bi, qay eynan zî kerdên xworê bantê Bedran'dê Reso'y biherîno. Wêrê dûkanî zi vengê bantî heyay soyin akerd bi. Çiki, vengê ci bol berz bi, ti vajê ki vengê ci şîyên çarşi hemî. Dengbêjo ki dêri vatên zî bol bi zerîya vatên. Bi neya ê ki çarşidi bî eynanrê zî no wina weş bi. Eynan, xworê na dêri belaş goştarey kerdên. Qay heminirê weş bi ki, kes düşneyê hendayên vengdê berzî nêvijiyayên. Qay wêrê dûkanî zî, kêfweşeyda merdimanra bi ki zerî girotên ew vengdo berza wetardên biceno.

DÛKAN

Mi. zî tayên temaşê û goştareya nê vengî kerd tepîya ûjara zî kuçedê şeytanîra dest bi geyrayena kerd bi. Kuçeyê şeytanî kenver bi, ti vajê ki hendê banc gaman herayêya ci yan esti bî, yan zî çînê bî, raşt û çepa pêro dûkanî bî. Dûkanê ci zî pêro werdêkî bî, Wêranê dûkanan, çîyê xwo bolê ci fektê kêverandê dûkanana rona bi. Çiki, zereyê dûkanan him werdêk bi, him zî tey ca çînê bi, Wexto ki çîyê xwo zeredi pêsero ronayên kesîra nêasayên. Qandê ney tevera ronayên.

Ez, hêdî hêdî ray şîyên, zeki şira hemam. Ez xandê gumrugî vero bîya. Kêverê xandê gumrigî, him bol hera, him

zî bol berz bi. Bi neya kêverêndo kihan bi zî. Labrey mezbût ew bi qiymet asayên. Mi, sereyê xwo kêverra vera zere derg kerd û çend gamî kewtan zere. Zeredê hewştê xanî di, bi dêsana keçey darda kerdey bî, tayên keçey, nara pê sero nijînayey bî. Kinarêdi jewî peşmî cenayê. Jewnaydê ci peşmî avornayên. Bi çûwalana, bi xaşana peşmî kêverdê dûkanandi ronayê bî. Naran wertedê hewştî di zî kursî estî bî. Tayên hewştî kursîyan sero ronîştey bî çay şimitên. Hewştî mîyandi bîrên bi, ew bîrî hetekidi mewênda kok qalini esti bî. Mewênda bol şeni bî. Qay kokê ci resa bi awda nê bîrî ki hendayên na mewî bîbî şên. Xan bol mezbût bi, bi sîyandê sîyana viraşte bi. Eşkera bi ki wustayêndê ercîyayî viraşt bi. Xan, bol weştê mi şibi. Mi, çimê xwo heme cadê xanîra çarnay ew rind xeyal kerd tepîya, hêdî hêdî fina kêverdê cîyê girdî mîyanra vijîyaya tever.

Mi, verê xwo da vera rojawan. Dûkanandê altûnandi, altûnî refandi rêzkerdey bî. Camandê dûkanan peydi babet babetî altûnî asayên. Wêrê altûnan, pêro rîyê ciynan pak bi, to vatên qay qe tîjî nêdayo ciynanro. Hema hema pêro him qelawî bî, him zî gird û giranî bî. Mi xwo zeredi va" Qay nê wêrê altûnan, pereyê ciynan bolê, qandê coy bol bol wenê ki wina bîyê" Kes winîyayên ciynanra eşkera bi ki diligê ciynan rind bi. Ez, malqê ê altûnan ew wêrandê ci mendbîya. Nê altûnanra mirê hirdosên bibîyayên bes bi. Ez him wina fikirayên, him zî hêdî hêdî rayda xwoyo po şîyên.

Kiştâ raştê mina, vengê tepi-repên ameyên. Mi, verê xwo kerd vera ê vengî. Ez winîyayan ki dûkanên mîyandi jewerî, asino ki kerdo sûr bi maşera tepiştô, o bîno ci dûşnedi bi

zompa hawêr ano piro. Çendi tey hukum esti bi, pêta bi zompîya dayên ê asindê sûrkerdîro. O ki asino sûrkerde bi maşera tepişt bi, ey zî naran ge vera no kij, ge vera o kij bi maşera o asin dimdayên, ê bînî zî qe atle nêdayên, hawer bi zompîya ardên piro. Naran, dûkanî mîyandi jewna ronîşte bi, ey zî şeqê xwo akerdî bî, lingê xwo hera rafistî bî, çiyêndo zey meşka ci şeqan mîyandi bi ew no çî finên no heta, finnên o heta bi destana leqnayê. Sifte mi fehm nêkerd bi ki no çîçîyo ew oyo sekeno. Behdo mi xeyal kerdi ki, oyo bi neya adirê asinan puf keno. Ame mi vîrî ki, qay oki vanê kure no bi. Qiseyênda verênandê ma esti bî, merdimê ki bol zûrî kerdên ciyanrê vatê “ze kurê” Nê merdimî bi nê vadê kurîya adirê asinî puf kerdên. Adir, tim bîyên lûk ew sûr mandên. Labrey nê hîrê heme merdimî zî arikîyay bî. Rîyê ciyanan adir û dûnû û tenîra bibi sûr û sîya. Çimê ciyanan tenêka rîdê ciyandi sipe mendî bî. Çimê ciyanan tenîyaka, rîdê ciyanan mîyandi birikîyayê. Ez, winîyaya merdimê ki ê kuçîdi seranser pêrini karê asinî'w darî kerdên. Nê kuçîdi dûkakandê asingeran mîyandi dûkanê nicaran zî estî bî. Nicaran, Milêvê darênî bol viraştên. Bi neya desteyê zompan, desteyê huwan, desteyê qazman, desteyê meran, misasî, nîrayê gayan, haletîyê citi, hêlikê qeçkan, Zompey, çuwey, êmlikî, şeqşekokê qeçkan, kursî, mertagî, serdarî, pêro hadire bî ew dûkanan vero ronayey bî. Ê ki asingeran serra çî girotên ameyên nê nicaran sero darê ci, sapê ci kerdên pa. Kê ki asingerên serra çiyên girotên verê xwo dayên vera nê dûkanandê nicaran. Nê dûkanan mîyandi vengê zompan, vengê çakûçandê nicaran kewtbi pê mîyam.

Ê ki nê karî kennê pêro nê kuçîdi arêbîyayey bî. Qandê coy bi ki dûn kewt bi kuçî ser. Gurpi gurpa zompan zî dukanan mîyanra bol ameyên. Bi neya, qazmey, milêvî, zompî, sirsî, helqey, naley ew toqê kutikan, labûtî, hevringî ew fina zî bol çiyê ki mi nê vînay bî ew nê aşnawitî bî zî dêsandê dûkanana dardakerdey bî. Nînan mîyanra toqanê kutikan balê mi ant bi. Ez vera dûkanî bîyan. Mi, toqan mîyanra toqêndo rind weçîna. Mi, bi destana ew çimana mezbûteya ci ew asinê ci rind palikna tepîya wêrdê dûkanîra veya ci pers kerdi. Wêrdê dûkanî pancês kuruşîya rotên. Mi, pancês kuruşî day wêrdê dûkanî ew no toq herîna. Ame mi vîrî kalikê mi mirê vat bi “nê asingerî verî verî Ermenîbîyê. behdo bîyê islami” Wexto ki no amê mi vîrî, mi rind nê asingerî xeyal kerdî. Ê zî zeydê ma bî. Çiyêndê ci mara cîya nê asayên. Jewdê ci to vatên qay Xal Hemkan'ê dewda mayo. Bi Xal Hemkan'î bol mendên. Ecêba, no merdimê Xal Hemkanî bi? Nê asingerî zî zeydê ma huwayên, zeydê maya qisey kerdên, dimilî zî zanayên. Ew bi raştaya dimilî bol weş qisey kerdên. Emeleya mi bîyên ki nê merdimî ma jêhatêrî bî zî. Asinra hendayên çîyo weş şayên virazo. Hewt xeyrdê Ellay ki nê estibî. Ki nê çinêbîyayên kêdo asinra no hendayên çî bişayên viraştên? Nê merdiman asinra bol çîyo ercîyayê viraştên.

Nê dûkanan mîyandi, wêrtedê dûkanêndi, jewerî xwo bi dêsa tepîşt bi, ew qena xwo ge vera no kij, ge vera o kij tadayê. Mirê no hal, bol erbet û eyb amebi. Camêrdên qena xwo wina hêlkerdên? Camêrdanrê qeni hêlkerdiş bol eyb bi. Nê merdimî, karên kerdên, labrey mi sifte rind fehmi nêkerd bi. Qandê coy mi rind xeyal kerd ki, lingê ci viranê, ew

sênîyêna ci lingan bindi. Ew oyo a sênî bi lingandê xwoya vera o kij û vera no kij erdo qûmî mîyandi doş keno. Mi, senî a sênî dî, ame mi vîrî ki no qelaygero. Ew oyo firaqan qelay keno. Çiki firaqê ki qelay kerdi bî, dûkanî mîyandi kinarî ser ronayev bî. Pêro qelayra biriqîyayên. Ê dûkanî heteki di, mi dî jewo teverdê kêverdê dûkanîya, dest û panceyê xwo weşarnayê ew oyo bi awda îrbiqîya awdaz gêno. Aqilê mi kewt bi tê tewr. Zanayişo ki mi zanayên nê asingerî Ermenî bî, islamî nêbî. Labrey nê merdimî awdaz girotên? Mi xwo pîzedi va "qay nê merdimî Ermenîbê zî nimazê xwo kenê?" Çiki nê merdimî zeydê ma ya awdaz girotên. No girwe qay zûri bî? Yan zî, no wêrê dûkanî, tevera awdaz girotên ki heme bivînê? Mi, rind nê girwîra fehm nêkerd bi. Mi, xworê xworê va "edo ney girdandê ma ra rind pers kera. Hele bi raştaya no girwe senîno ew sebîyo? Verêneya nê girwî çiçîya?"

DO

Dewijê ki dewa ci nezdîyê sûki bî, hurgu şewra rewên bi herandê xwoya, meşkana do, bi sîtilana mast, ron ew bi tewrana encûrî, beşîley ew zebeşî qandê roteni ardên keyandê sûkijan ew dûkanan ser. Sûkijî zî şewra rewên qandê herînayîşî nê dûkanan û keyandi arêbîyayên ew xworê herînayên. Jew fini sûkijan, nê çî sero dayê pêro ew lej zî kerdên,

Ê asingerana cor keyan mîyandi vengê keynekên ameyên. Ez winîyayan ki aya banî sero veyndana, mi rind

goşê xwo na vengdê ci ser ki aya bi qîrayîşa;

- Ha wer deeew bi peraaaa, ha wer dew bi peraaaa
- Ha wer deeew bi genim, ha wer dew bi genim berber.
- Doooo esto bi peranaaa. dooooo bi peranaaaaa.
- Doooo esto bi xeleyaaa. dooooo bi xeleyaaa berber.
- Ha wer dewê rind, bi genim, ha wer dew bi genim.
- Doyo rind bi xeleya, dooooo bi xeleyaaa.
- Ha wer dew bi ceh du ser. Ha wer deeeew
- Doooooesto bi cewa di ser. dooooo

Ay bi vengêdo derga, ge vatên, ge vinderdên boya xwo girotên, Qay fiqarê edizyayên. Fehm bîyên ki na keyneka, keydê xwodi do roşena. Çiki ez çîyêdo wina pey hesîyabîya. Dewijan bi meşkana doyê xwo ardên keyandê sûkijandi rotên. Nê keyandê silasnayandi doyê xwo jew fini bi perana, jew fini bi cewa ew jew fini zî bi xelîya rotên. Cinîyanê keyandê çoşmî zî, sîtilê xwo girotên ew ameyên, xworê nê keyandi do herînayên. Na keyneka ki veyndayên, umbiryanê xwo pey hesnayên. Doyê roteni bi no hala bîyên eşkera. Kewt bi mi çiman ver ki tayên cenîyê çarçef kihoyinî ci destandi sîtilê ew bi lezeyaya vera ê keyedê doy şiyên. Qay vatên "hewna do nêqedîyayo ma xwo ci resnê" Jewna şiyên, jewna şiyên. Cenî pê dima rêz bîbî. Eşkera bi ki, dem demî qay nê keyîdi doyo rind roşîyayên, Cenîyan, no zanayên ew lezey kerdên. Winî asayên ki tayêndê nê cenîyando nêşayên xwo nê doy resno. Ez, çengedê kuçîra vera cêr bîya. Ez wexto ki kuçara şiyên, nêwinîyayên xwo vera, hawêr winîyayên xwo çoşmera, winîyayên çîdê dûkananra. Çiki wêrê dûkanan çîyê xwo bolê ci teverdê dûkanana berza

darda kerd bi. Qando ki ez nêwinîyayên xwo vera, çend finî tekerî zî bîya, mi kerdên erro guno. Bol çinayo weş zî dûkanan sero darda kerde bi. Mi, vatên, ki perey mi bibê ez do xworê citeyên şelwerî ew êlegênda newê biherîna. Çiki şelwerê mi bîbî kihan. Mi, xoradayîştê şelwer û êlegira hes kerdên.

DARÎYÊ ÇIMAN

Hewna ez kuçedê şeytanîra nêvijyabîyan ki, çengedê dûkanêndê werdîdi, kalên ronîşte bi. Serrê ci nezdîyê hewtay esti bî. Verçimî kerdî bî xwo çimana. Verçimê ci qilorî bî ew kewtî bî ci zincî ser. No merdim, zeredê dûkandê xwodi bi çiyêna xebitîyayên. Mi, rind xeyal kerd ki. Tayên şûşeyê werdêki ew babet babetî êyê ci standi. Xeylên şûşey zî mîyandê dûkanîdi refan sero rêzkerdey bî. Dayê mirê vat bi “jew ûjananra esto, derman virazeno” Ze ki dayê salix da bi, qay no merdim bi, salixê dayê bi nê merdimî mendên. Mi zî, va “qay no, o merdimo” Dayê, vatên ki “no merdim Yahûdîyo” Mi, dayêra pers kerd bi “Yahûdî çiçyo?” Dayê mirê vat bi” Oxil Yahûdî zî zey Ermenîyan Îslamî nîyê” No merdim, merdimêndo bejn werdî bi, çimê ci zî werdî bi. Dûkanî mîyandi hêdê hêdî lûwayên. Merdimêndo rî pak bi. Labrey rî huwate nêbi. Çinayê ci zî pak bi, labrey hendi newe nêbi. O tawdi ame mi vîrî ki, çimê mi jew fini tewayên ew bîyên sûrî. Ki ez tîjîya bol vinderîyayên hewna vêşî tewayên. Behdo bîyên sûrî. Ki, no ame mi vîrî ez hêdî hêdî ew tayên zî bi tersa bîya nezdîyê dûkandê nê Xal Yahûdî, Ez senî resaya

dûkanî ver, ey sereyê xwo hêdêkeka hewada ew verçiman-
dê xwoyê qiloran peyra winîya mira. Mi nêzanayên ki no Xal
Yahûdî dimilî zano, yan nêzano? Behdo mi va qay dimilî
zano. Çiki asingerê ki Ermenî bî dimilî zanayên. Qay nê Xal
Yahûdî zî zanayên.

Mi bi dimilîya cirê va;

-Xalo çimê mi jew fini tewenê, ki ez tîjîya manena çimê
mi benê sûrî ew tewenê, behdê ci naran wirênê.

Ey sereyê xwo hêdî hêdî hewada, ew fina verçimandê
xwo peyra winîya mira. Bi qisandê nermana ew dimilîya;

-Mirê tayn sebir biki.

Mi dûkanî vero solixên pawit. Ew mi temaşeyê ci
kerdên. Ey şûşeyê ki ci destandi bî, ew ci vero bî, bi
hêdêkekêna jew bi jew xwo destra refî sero ronay, destê xwo
bi çapûtêna besterd tepîya verçimandê xwoyê qiloran
serra, bi çimandê xwoyê werdêkana winîya mira. Ew mirê
va;

-Winara bê. Ew me leqi.

Ez bi tersa hendê gamên vera ci şîyan û cira bîyan nezdi.
Ey, sereyê mi vera xwo ant ew winîya çimandê mira, bi
destdê xwoya çimê mi posteyê ci kerd dîmlaşt. Qay winîya
bi zeredê cira. Bi no hala winîya hurduna çimandê mi tepîya
ez veradaya ew peydi ancîya. Ez zî gamên peydi ancîyaya.
Solixên ravêrd tepîya, Xal Yahûdî, şûşeyê ki refan sero, bi
çimana ci mîyanra geyra, xwo çiman verra finên ravêrnay
tepiya, no fin bi destana ê şûşey tayêndê ci paliknay. Hedî
hêdî cadê xwodi lûwayên. Karê xwo bi nermeya kerdên. Bi
çiman û destandê xwoya şûşan mîyanra geyra tepîya.

Şûşeyênda werdêka çahar koşê refra ronê. Fekê şûşeri akerd tepîya darêndê kirbîtî vet ew peme pişt ê dardê kirbîtîra. A awa hesta ki şûşeri mîyandi bî, veradê ê pemî ser. Awênda zey mastî bî. Ew fina veynda mi ew vera mi ame. Çimê mi, fina bi destandê xwoya akerdî ew kerdî dîmlaşî tepîya, o dariyo ki dardê kirbîtîya bi kerd çimandê mi mîyan. Ê darî çimê mi tayên veşnay. Ew çimê mi bi ingîştî xwo ya posteyê ci ard pê ser û piloxnay. Bi ingîştandê xwoya, çimê mi solixên girote tepîştî.

Solixên bi no hala ma hurduna pê vero vinderde mendî bî. Xal Yahûdî, dûkanî mîyandi bi, ez tevera vinderdebîyan. Hendê di solixan ravêrd tepîya, destê xwo çimandê mi serra hewaday. Çimê mi pêya diskîyayey bî. Hêdê hêdî mi çimê xwo akerdî. Zeki pilîşk mi çimana bo. Çimê mi hewna zî veşayên. Mi, nêzanayên ki mi rind kerd bi? Yan xirab kerd bi?

Xal Yahûdî mirê va ki;

-Tido neya tepîya, çimanê xwo tim bi awda bola bişûwê, ew bol tîjî vero zî nevinderê. Ti ki vijênê tîjî çefiyên banci xwo serî ser. Ew çendna rojî tepîya ti ki yenê sûki, fina bê mi heteki. Edo fina bewnîya çimandê to, hele bîyê weşî? nêbîyê?

Mi zî va;

-Beno

Mi, di kuruşî vexto ki vera ci kerdî ey va;

-Pereyê to estê?

Mi va.

-E estê

Ê merdimî, pereyê xwo girotî tepîya mi cira xatir waşt ew

ez dûkanra abiryaya. Ez rayo fikirayên, ki. "No merdim Îslam nîyo, ew no merdim nê girwî senî misayo? Nê darîyan senî silaseno, zano ew virazeno?" Aqilê mi nêgirotên, O ki mi fehm kerd bi no Xal Yahûdî merdimêndo zanaye bi, winî asayên. Bi neya, eşkera bi ki kardê xwodi zî mezbût bi. Mi, xwo zere di va "Qay nê girwanê wina terwendan ê ki Îslamî nîyê ê zanê, ew kenê?" Nê merdimî girwanê winasînan seni misayê? Kê ci misnayo? Qay pîlanê nînan zî no girwe kerdo ew nê merdimî nê girwan, pîlandê xwora misayê.

Keylên şûşey reftê nê Xal Yahûdî sero bî, qay nêweşan hemînre nê merdimî hetekidi dari esti bi. Axirî refan sero şûşey bolî bî. Fina zî mi vatên no merdim bi nê darîdê xwoya, mi kor mor nêkêro? Kaşkîya mi pêrdê xwora perskerdên hewna no darî, xwo çiman kerdên. Labrey no Xal Yahûdî merdimêndo bêbext nêasayên. Ecêba? Mi, finên kerd bi. Eza him vera cêr ray şîna, him zî bi qaxûdê daridê çimandê xwoya fikirêna. Ez bîbîyan teyšan zî. Qay mi kuwab werd bi coyra.

BÎYAN .

Mi dî, jewo kinaredi vinderde, ci mîyanî sero tenekeyêno, ew çosmeyê tenekî çapût kerdeyo. Ew çend qedihî ci mûndî verro bî, tayên qedihî zî ci destandi bî, Nê merdimî zî him bi dimilîya him zî bi kurmancîya ew vengêndo berza veyndayên;

-Bîyaaaaan, Îlaaaaç, bîyaaaaan!

-Bîyano honiiiiik, zerîyan zî keno honiiiiik!

-Bîyanê hûniiiiik, Dila jî diki hûniiiiik!

-Darîyên zerîyaaaaan!

-Dermana dilaaaaaan!

-Bîyaaaaan, bîyaaaaan!

Him veyndayên him zî qedihê xwo dayên mûndîda xworo, bi qedihana veng vetên. Ez qaîlbîya nê bîyanîra bişîma. Labrey, tamê bîyanî mirê qe weş nêbi. Tamêndê ciyo nêbîyaye esti bi. Yan zî mirê winî bi. Labrey mi, zanayên ew teşef kerdên ki bol honiko. Ez vera ci şîyan. Ez senî vera ci şîyan, to va qay ey çimandê mira zanayên ki ez bîbîyan teyšan. Ez hewna nêrasaybîyan ci ki, ey hema bi lezeyaya qedihî kerdi pir. Senî ey bîyan verada qedihî mîyan, kefkewt serdê qedihî. Mi, qedihî giroti xwo dest, kefdê serdê cira mi nêşayên ki bişîmo. Mi, kefdê ci qedihî serra bi lewandê xwoya puf kerd û qedihî serra rijna. Behdo, berd xwo fek. Ew mi qedihî finendi kerdi xwo serra. Çiki mi zanayên tamê ci weş nîyo. Nayra bi ki mi, finnênra çimê xwo girotî'w kerd xwo serra. Mi, winî kerd ki ez bişan finendi bi qedîna. Ew mi qultêndi ti vajê ki binê qedihî ard û qedihî kerdi veng. Ki mi, wina nêkerdên, mi do nêşayên bişîmo. Ez finênra ci reyêbîya. Behdê şimiteni bi raşteya zereyê mi bibi honik. Teyşanêya mi bi nê bîyanîya şikyê bî. Ê ki bîbî teyšan wêrdê bîyanî sero arêbîyay bî ew hawêr qedihê bîyanî kerdên xwo serra. Hendo ki wêrdê bîyanî bi qîrayişîya wesfê bîyandê xwo dayên, Ki mi şimit tepîya bi raşteya bîyanê ci hendê wesfandê ci honik bi.

VENGÊ GENCAN

Mi bîyanê xwo şimit tepîya ez vera cêr bîya. Vengêdo bol rayda cêrî sero ew kişta cêrîra ameyên. Sata ki mi verê xwo kerd vera ê vengî. Ez winîyayan ki hendê hezar-hezar û bancsey genco, pîya cêra xwo pay vera mi yeno, Gencî pêro bîbî rêz ew vera Qanlıkuyu şîyên. Ew nê merdimî, pê fekîra qîrayên û çîyên vatên. Dûrîra mi rind fehî nêkerd bi ki êyê sevanê. Mi, pawit ki bêrê nezdî. Ki se vatên, pêrini pê fekîra ew bi qîrayîşîya zey pê vatên. Wêranê dûkanan zî, ciyanrê çepikî cenayên. Gulbedê gencan mîyandi tayini destan di, bi nûşnayenda girda çapûtê nûşnayêy zî esti bî. Ez vinderde bîya, xwora ê vera mi ameyên. Mi ,ciyan pawit ki nê girwî rind fehmkera. Mi, vatên wa rind nezdîyê mi bê ki ez rind û rind bi zana no çîçîyo? Hêdî hêdî ê merdimî bi gulbeya vera mi ameyên, rind bîbî nezdîyê mi. Vengê ciyan herga ki bîyên nezdî hewna rind fehmbîyên êyê sevanê? Pêrini zî, bi hêrsa ew bi qîrayîşîya vatên. Zeki hêrsê xwo teverdê. Ez winîyayan heme zî telebey bî, heme zî gencî bî. Fehm bîyên ki êyê dehkaya çîyên kenê. Pira pira rind bî nezdî. Pê fekîra bi qîrayîşa ew bi Tirkîya vatên;

- Kahrolsun faşizm
- Kahrolsun emperyalizm
- Kahrolsun faşizm
- Kahrolsun emperyalizm

Jewdê ci, vernîdi nê qisey vatên, ê bînan zî bi vengêdo berza ew bi qîrayîşîya vengê ê merdimî şopnayên û qisey kerdên di finik. Labrey o ki mi fehî kerd bi, ê merdimî, se

vatên, eynan zî o vatên. Gulbeyê gencan, qisandê ê merdimîra tever nê vijîyayên. Bê qiserda ê merdimî qisana nê kerdên. O ki vernîdi bi, ki ê merdimî qisaya xwo virnayên eynan zî qisaya xwo virnayên ew pê fekîya bi qîrayîşîya zey ey vatên. Ez winîyayan ciynan destdi çapûtandê girdan sero zî bi Tirkîya nûşnaye bi;

Kahrolsun emperyalizm.

Kahrolsun faşizm.

Ki gulbî se vatên, ê çapûtan sero zî o nûşnaye bi.

O gulbeyê gencan, bi no hala ew bi na qîrayenda xwoya veng dabi pê. Ew vera cor, vera Qanlikuyu ravêrdên. Bi vengdê nê gencana çarşi zimayên, ew vengê ciynan çarşidi canqayê. Wêrê dûkanan, pêrini zî kêfê ciynan gencanrê ameyên. No hal, rîdê ciynano hûwatera ew ciynanrê çepikî cenayenira fehm bîyen. Mi zî, rind xeyal kerd, dehkeyênda nê gencan esti bî ki, qiseyê xwo bi hêrsa vatên ew bi hêrsa qîrayên. Tayên bekçi û pilisî zî ê gencan kinaredi bi eynana pîya ray şîyên. Labrey, gencanra firke firke ray şîyên. Mi, fehm kerd bi ki nêyê zî karê xwo kenê. Êynan nê gencî şopnayên. Gulbeyê gencan mi hetekira pêtêna raverd. Ê, mira ravêrdî tepîya e zî fina rayda xwora vera cêr, vera xandê Abikan şîya. Mi, dî jewî bi çeffîya sereyê û çimê xwo rind pişte ew ci destti qutîyêna, oyo dêsan sero çîyên nûşneno. Mi, wend ki, oyo zî dêsana qisanê gencan nûşneno. Labrey o ki dêsana nûşnayên, bol bi leza xebitîyayên. Qay qaîl bi ki karê xwo rew biqedêno. Eşkera bi ki, ze çîyênra sayîş bikero. No merdim jew fini zî bi tersa winiyayên xwo çoşmera. Qay xwo tayinira pawitên. Haldê

cira winî asayên. Qandê coy bol bi leza xebitîyayên. Mi, xeyal kerd ki jewnayo zî kuçedê dûşnî di. Oyo zî dêsî sero nûşneno. Fehm bîyên ki, nê hurduna zî umbazê pêyê. Ew xabata ciynan jewa. Nê hurduna gencî zî rîyê ciynan pişte bi ew rahat rahat nêsilasîyayên. Behdo mi dêsê nûşnayey wendî ki. Fina bi Tirkîya nûşnayeyê.

“Kahrolsun emperyalizm”

“Kahrolsun faşizm”

“Faşizme son”

Serê dêsan bi sûra, bi sipeya ew gird gird nûşnaye bi. Wêrê dûkanan zî, temaşe kerdên ew nê ki nûşnayebî wendên. Kam ki ûjara ravêrdên, eynan zî wendên tepîya revêrdên. Ê ki çošmera temaşe kerdên, bolinanê ci eşkera bi ki nê girwîra çîyên fehm nêkerdên. Çiki çimandê ciynanra fehm bîyên. Labrey tayên wêranê dûkanan nê gencanrê bi kêfêna ew bi rîdo huwateya çepikî cenayên. Eşkera bi ki nînan na dehkara fehm kerdên. Zanayên ki nê gencan çiçi waştên. Nara dewijê ki ujara ravêrdên, bolinê ci rîyê xwo tadayên û nêwinîyayên nê gencanra.

XAN

Ez vera xandê Abikan şiyên. Dûşnedê xanîya camîyên esti bî. Ez peyhesîyabîyan ki na camî bindi awêna ki herikêna esta. Mi, na awi bol meraq kerdên. Qandê coy mi, verê xwo da vera a camêri. Ez, kewtan mîyandê camî, cadê awi ki bi raştaya geverêndê awi zeki qestelênra bêro. Awênda boli bî. Ez awi sero bîyan çewt û mi dest û rîyê xwo

bi na awa şit. Awênda bol honiki nêbî, vilênermi bî. Ez winîyayan xwo çaçme. Ê ki tîyadi bî ,bi na awa awdaz girotên, Tayini dest û rîyê xwo şitên. Mi, fehmi nêkerd bi ki no geverê awi kotra ameyên ew çimeyê ci kotî bi? Awênda vêşî bî. Ze layekênda barî herikîyayên. Qay çimedê xwora bol ameyên ki wina pede şîyên, ew nê qedîyayên. Mi, xwo pîzedi vatên “edo na awi perskera ew binakeyê na awi ew çimeyê ci bimisa” Mi, dest û rîyê xwo pak şit tepîya, bi dismalda xwoya besterd û kerd wişk. Ew ez, ûjara vijîyaya. Xwora xan mira nezdî bi, mi dûşnedi bi. Ez ray Serra ravêrda dûşne. Kêverdê xanîra kewtan zere, Xan, hendê timinê ca esti bi. Bindê dizda sûka bi sîyandê sîyana viraşte bi. Pey ci bi diza azikîyaye bi. Werteyê ci hewş bi, çosmeyê hewşî çime çime wedey viraşte bî. Wêranê terkî, terkeyê xwo kerdên nê wedan. Fekê xanî him hera , him zî berz viraşte bi. Kişta çeptê kêverîdi wedeyê wêrdê xanî esti bi. Wêrê xanî kêverdê xanî vero cilên sero ramedîya bi. Qay cirê germ bi ki arikîyayê bi zî. Mêsî arêbîyay bî ci, kiştêra mêsê xwo qewrnayên kiştêra zî çimê xwo wirênayên. Ez senî kewtan xan, werişt xwo ser.

Mi cirê va.

-Ez wêrê ê beranîya, ez kena beranê xwo xanra vejan.

-Beno şima pereyê ci dayê?

-E ma dayê.

-Beno, şo beranê xwo veji.

Mi, verê xwo da vera beranî. Miyanê xanî pirê terke bi. Estorî, herî, vîştiray, mangey, gay, çarwey, qatirî ti kamcî heywan vajê tey esti bi. Labrey serê nê heywanan pirê moz

û mêsî bi. Nê mozi'w mêsî nê heywanan sero tayêndê ci weriştên, tayêndê ci aniştên. Mîyandê xanîdi bîbî vîzîna mozan. Mozi wesarî perayên nê heywanan. Gonîya ciynan aspawitên ew hakê xwo kerdê postedê heywanan bin. Hakê nê mozan, postedê heywanan bindi hetan ki bîyê leyrî ujadi mendên. Dewijan cirê vatên dirney. Mozan, qandê hakandê xwo posteyê heywanan dirnayên ew hakê xwo dekerdên ci mîyan. Qandê coy cirê vatên dirne. Nê dirney çîçax ki bîyên leyrî postedê heywanan binra vijîyayên. Wexto ki nê mozi, heywanan serra geyrayên, kerdên ki hakanê xwo postedê ciynan binkero. Neyra bi ki heywanî zî xulemiş bîyên ew bi boçikta xwo ya xwo parêznayên. Cadê xwodi nêvinderî-yayên ew o kij no kij remayên. Boçikê xwo hawêr hêlkerdên bi no hala mozi xwora qewrnayên. Nê mozan, caran wesarî tam nêdayên heywanan. Qandê ney bi ki heywanan wesarî nê mozanra bol antên.

Ez, senî bîyan nezdîyê kêverdê beranî, beran winîya mira. Qay miyanê xanî bol germ bi ki, beranê mi mêl bibi, germeyra betilya bi ew zûwanê xwo vet bi, bîbî hilki hilka ci. Çimê ci rayo mendi bî, raya mi pawitên. Qay o zî qaîl bi ez rew bêra ci xanra seatên veror veja. Winîya mira, to vatên qay mira qehrîyayo. Berey mendenda mira hêrs bîbi. Mi, çimandê cira fehmi kerd bi ki winîyayenda cidi îşkeleyên esto. Wexto ki mezatdi bi, kêfê ci hewna weş bi. Nika hendi nê bi. Qehrîyaye bi. Mi, no halê ci dî tepîya e zî pey qehriyaya ew şermayaya. Çiki, mi kuwabê xwo mirdî werd bi, bîyanê xwo şimit bi, pîzey mi mird bi, kêfê mi zî cadi bi. Labrey beran, him veşan bi him zî teşan bi, ew xan zî bol germ bi,

berano fiqare behecîya bi. Mi, neheqey berandê xworê kerdî bî. Mi, no halê ci dî tepîya ez qandê coy bol pey qehrîyayan ew bol şermayaya. Beran zî, xwora bi qehra winîyayên mira. Çimê xwo mi sero berdên ardên. Fehm bîyên ki mira qehrîyayo. Ez senî kewtan zere bi lezeyaya mêlra werişt xwo ser ew vera mi ame. Qay qaîl bi ki lezi tîyara bivijîyo. Çiki mîyanê xanî bi raştaya zî bol germ bi. Mi, kêverê ciyo darên rind akerd, Beranî, lezi kêverra kerd tever. To vatên oyo quluxra reyêno. Mi nû berandê xwoya, boyda terkîra, mêsan û mozandê xanîra kerdên bireyo.

XERCAXA

Ma xanra vijîyay û ma hurdunan verê xwo da bi vera dewi. Ma him wînîyayên xwo çosmera, him zî rayda xwoyo şîyên. Tayini dewarê xwo vera xan ardên. Tayini xanra vetên. Ê ki mezatdi xercê dewarî qaîl nêbî bidê, eynan dewarê xwo çimandê hercaxayra remnayên û bi mîyanîya alvêrê xwo kerdên. Hewna newe newe nê merdiman, dewar dayên pê ew girotên. Ê ki, mezatdi qaîl nêbî herc bidê, pawitên ki mezat vilabo, behdê ci dewarê xwo dayên pê girotên. Pawitên ki axayê xercî, mezatra biwijîyo ew alvêrî nevîno. Qaîl nêbî ki xerc bidê. Tim, cambazan û axayê xercî qandê nê halî hewadayên pê, koyayên pêya, jew fini lej zî kerdên. Nara xercaxay, qandê şaredardê sûki xerc arêdayên. Cambazanra qando ki xerc bigêro ca bi ca, quli bi quli kewtên cambazan dimi. Kê kar kerdên, kê zîrar kerdên ew kê bi serana ew bi tehdaya dewar warîkerd bi, cirê bar nêbi.

O, kewt bi xercî dimi. Dîn û wijdîyan nêzanayên, xercê xwo zanayên.

HEMAM

Ma, hêdî hêdî hemamdê evdalî verra, vera cêr bî. Fektê hemamîra boyênda girani ameyên. Kulukkarê hemamî, hemamî kışta herdê xwo vero vinderde bi. Nê merdimî, şallên viraşti bî ew eştibî herdê xwo ser. Kuçe bi kuçe herdê xwoya geyrayên ew qandê nê hemamî kulik arêdayên. Nê kulikkarî, çîyo eşte heme arêdayên. Mîyandê nê kulikîdi, toz û tebar ew ti vajê heme çîyo eşte est bî. Wêrê hemamî zî bi nê toz û tebarîya awa hemamî kerdên germ. Wexto ki hemamdi no kulik veşnayên, lojinda cira dûnêndo bol ew bêhem vijayên. Çoşmeyê hemamî dûndi mendên. Dûndê cira boyênda xirabi zî ameyên. Serê hemamî nê dûnîra bîyên sim û sîya, dûndê nê kulikîra hemamî sero hewrêndo sîya virazîyayên. Qay, kulik ercan bi ki wêrê hemamî awa xwo bi nê kulikîya kerdên germ. Çiki ardîyo bîn bol vay bi. Winasîn, wêrdê hemamîrê zi rind bi. Naran kulikkar, rîyê ci, çinayê ci pêro leymdi mend bi, leymira bibi sim û sîya. Çimê ci tenêka rîdê ciyê leyminî mîyandi birikîyayên. Herê ci zî bibi leymin. Her zî bibi zey wêrdê xwoya. Heme cayê herî zî kulikra bibi sim û sîya. Pûrtîya herî zî zey mûyandê verdê ci bîbî sîya ew renga pûrtîda ciya raştayên fehm nebîyên. Mîyaneyê herî, bardê ê kullikî bindi bibi çewt, ew her bi zora cara leqayên, Wêrê herî, kuçanra geyrayên ew kulikan sero çîçîyo ki biveşayên, eştên tewredê herdê xwo. No her zî, heran mîyandi bibi herê kullikî. Kewt bi refdê herkulikan,

bibi herkulik. Herhal naya tepîya, nê herî xworê heran mîyandi ubmaz nêşayên bivîno. Gunayê kesî bi ci ameyên. Labrey, kulikkar qay wina nê fikirayên. Çiki kulikkarî, çendi şayên hendi sero barkerdên. Gunayê kulikkarî bi herdê ci qe nêameyên. Qay, guna mina nêzanayên. Ki bizanayên qay wina nêkerdên. Dest û bera mi bi ameyên, mido no her, nê kulikkarî destra bireynayên. Ew biremnayên biberdên dewi, veradayên herandê ma mîyan. Ew, mi do no her nê halîra bireynayên. Mi, kerd bi xwo zerre, mi do bi dekêna no her nê halîra bireynayên.

BOY

Ma, hemamîra bi qehrdê nê herîya ravêrdên vera qulbe. Mi nû beranîya rayo şîyên. Behdê da hîrêsey gama tepîya kîştâ rojawanîra boyênda xirabi ameyên. Na boy, boya kerizdê awda sûki bî. Na awa kerizî, erdî serra ew serakerdê vera rojawan vijayên teverdê sûki û winî şîyên. Serê ci grotê nê bi. Qandê coy cira bol boyênda girani ameyên. Boya ci çoşmera bîyên vila. Qandê coy, kam ki tîyara ravêrdên, na boyra fek û zincîya xwo bi dismalda xwoya girotên. Mi, xworê va rindo ki key ma sûkidi nîyo. "Dewda madi boya vilikan ew boya waşi esta, naran sûkidi boya kerizî esta." Mi, dewda mara hewna vêşî heskerd bi. Ma, dewidi şîyên siyan pey gî yû mîzîya xwo kerdên ew ma herri dîmdayên ci ser nimitên. Ne kesî dîyên ne zî boya ci antên. Cira moz û mêsan xeyr dîyên. Nara sûkidi gîyê sûkijan pêro kerizdi kewt bi awi ser ew asnaw kerdên. Sûkijan zey ma asnawî zî

nêzanayên, qay gîyê ciynan do zî na awda kerizîdi bi fetisyayên.

Cordi gencê ki koyaybî mina kişta nê kerizîra vera cor şîyên. Qay nînan boyda kerizîra belengazey kerdên û wina qîrayên? Ze ki boyda kerizîra bilebayayê ew biremayên. Wexto ki şîyên zî vatên "Kahrolsun faşîzm" No faşîzm, qay çîyêdo zey nê kerizî bi ki cira hendayên qehrîyayên? Ki, winabo faşîzm çîyêdo rind nîyo.

XAS

Mi, Beran xanra vet bi, ma hurduna pîya, vera dewi şîyên, Fehm bîyên ki beran qaîlo seatên ravey sûkira bivijîyo, çiki o, mi lezêrî ray şîyên. Qay sûkira hendi hes nêkerd bi. Hendo ki bi lezeyaya ray şîyên, ez bizora peyra resayên ci. Bi xara ray şîyên. Mi, hewna nêzenayên ki çarwa hendayên bi lezeyaya şena ray şîro. Ez ci dima behecîyaybîyan. Beranî, ray şîyayenda xwo di qe atle nêdayên. Mi, fehm kerdi bi ki wexto zerî biwazo, çîyo ki kes teşef nêkeno zî beno. Kes ki weş bo vînenno. Wexto ki beranê mi, mi vernîdi ray şîyên, xwo winî weş hêlkerdên, bol qure asayên, dimeyê ci ge no heta, ge o heta hêlbîyên. Beran, xwora bol razî asayên.

Kişta rojawanîya hetan ziyaretta Evdalaxay seran ser kihoyî bî. Pêro bostanî bî. Nê bostanan mîyandî, bi meşalana, ti çiçî bivazê karite bi. Pîyaz, xas, bûncikî, tilpî, dîpsorî, xerdeli, mexdenos, pirpar ti çiçî biwazê esti bî. Mi nû beranîya, da seyên gama tepîya, kinaredê raydi raştê merdimên amey. Nê merdimî, bi venga veyndayên.

Ew bi dimilîya;

-Xaaaaas, xasoooo şîriiiiin.

-Bêrê ha bêrêêê. Bêrê xaaaaas.

-Xasoooo ercan, ercaaan ercaaan.

-Tayn mend. qedîya ha qedîya

-Zûwan virnayên. no fini nara bi kurmancîya;

-Erzaaan erzaaan xaaaaas.

-Werin ha werin xaaaaas xaaas

-Xasê erzaaan.

-Xasêê şîriiiiin. xaaaaas.

-Qedîyan ha qedîyan.

Kinaredê raydi, nê merdimî, hendê hîrê viraran vêşêrî xas textên sero rona bî ew rotên. Ez ageyrayan ci ser, mi beranê xwo vîyeyê ci tepişt ki nêşro. Ma hurduna zî winiyayên xasîra. Xasî mîyandi, girdî werdî ew teze esti bî. Taynandê ci nerî da bî. Mi, verî nînanra werdi bî. Ew mi zanayên ki tamê nînan bol weşo. Mi, wexto ki wêrdê xasîya qîsey kerdên, beranî zî ê xasî boy kerdên. Qay ey zî xasanra fehmkerdên. Mi, hendê da şeş teney mîyanra weçînay û abirnay, ew vaya ci wêrdê xasanra perskerdi. Bol vay nêvatên. Qay o zî qaîl bi ki rew biroşîyê. Qandê coy ercan rotên. Çiki na seata tepiya ki nêroşîyayên, ê do bi çelmisîyayên û biherimîyayên. Ê do wêrdê xwo sero bimendayên. Coyra wêrê xasan zî qaîl bi ki rew biroşîyê. Mi, xasê xwo arêday pê, ew laya girêday tepîya çihar koşanra tepişt, bi no hala mi wegroti ew mi nû berandê xwoya, fina vera dewi kewtî ray. Xasê ma hendê nîm çefîyên bî, bol giranî nêbî. Ki ez û beranîya bol veyşan bîyayê mado nê

xasana veyşaneya xwo bi şikitên. Emeleya mi, bi mi ameyên
ki ez nê xasan heyan dewi wegêra. Bibi germ, honik ravêrd
bi, tîjî wertedê azmênîdi bî. Tîna tîjî bîbî vêşî. Mado hewna
xeylên ray bişîyayên. Heyanî behdê êrî ma dewi resayê zî
rind bi. Mi nû beranya him winyayên xwo çosmera, him zî
rayda xwoyo şiyên. Tayn mend bi ki ma sûki mîyanra
bivijîyê.

MAKÎNA

O tawdi çimê mi guna jewerî, Jewdo çina leymin, sîyater
ew lew sîya. Makîner hetekidi vinderde bi. Astenda cira
fehm bîyên ki no merdim sîmsaro.

Nê merdimî havêr bi qîrayîşa veyndayên;

-Qaynax, qaynaaaaax.

-Qerebaxçeee qerebaxçeee.

Çendi ki vengê ci şayên vijîyayên hendi qîrayên.
Jewêndo sîyaterin bi, lewê ci him girdê bî, him zî goştinî bî.
Qirênda dergi pa bî, to vatên qay qandê nê girwî Ellay dayo.
Vêreyê ci zî hendê cenîyênda awri gird bi. Hawêr qisaya
xwo kerdên newe, kerdên, di, hîrê finik, ew atle nêdayên, tim
qîrayên. Kam ki bîyê nezdîyê ci, tey kewtên qisey. E
merdimî, kiştêran zî vava makîneri rewîyandi bazar kerdên.
Bi destandê xwoya zî, barê rêwîyan bi lezeyaya girotên ew
eştên makîneri mîyan. Jew fini zî, vazdayên makîner ser, ca
dayên barandê rêwîyan. Makîna sero bi zî fina qîrayên;

No fin;

Bi Kurmancîya;

Zûû ha zûû, emê gavek din rabin. Li erdê nemînin.

Postaaaa.

Behdo;

Açarnayê Tirkî:

Acele edin kaxacaxız. Birez sonra kaxacaxız. Yerde kalmayın!

Qaynaaaaaax, Qerebaxçeeeee...

Postaaaa.

Behdo;

Tayn finî zî bi dimilîya qîrayê.

Qeynaaaaaax, Qerebaxçeeeee.

Postaaaa. Mayê kenê şîrê. Mayê kenê werzêee.

Erdo memanêêêê.

Qeynaaaaaax, Qerebaxçeeeee...

LORÎ

Ez û beranîya, heyana ki ê sîmsarîra ravêrdî ew kewtî dûrî zî ey winî bi qîrayîşa hawêr veyndayên ew qe atle nêdayên. Ma, hendi kewtî bî dûrî zî vengê ê merdimî ameyên o winî qîrayên. Bi dimilîya hewna kemî veyndayên çiki, kişta Qerejdax'îya vêşî dimilî çinê bî. O heremdi, dimilî bol kemî bî. Çend keyeyê dimilî zî berey berey şîbî o herem. Dimilî behdê kurmancan şîbî dewandê Qerejdax'î. Labrey kurmancî rewnayo Qerejdax'di bî. Kişta Qerejdax'îdi erd, bol sîlane bi. Qandê coy, tene bol vêşî nêkarîyayê. Qerejdax, ti vajê ki cayê terkî bi. Nayra bi ki bi boleya tey terke warî bîyê. Çereyê Qerejdax'î zî bol û bol weş bi. Terke tede resayê.

Kışta Qerejdax'îya bol kerîyê çarwan estî bî ew bi hezarana çarwey warî biyên. Koyê Qerejdax'î no heremdi cayêndo berzo. Zimistanî serdino ew sero bol vewri varena. Raya ki Qerejdax'ra şina Dîyarbekir jew fini vewrira gêrêna. Qerejdax'di bol cayê weşî zî estê. Qerejdax, zimistanî çendi serdino, Amnanî zî hendi haniko. Nayrayo ki ê ki çarwey warî kenê, wesarî ew amnanî çarwanê xwo benê Qerejdax. Çiki çarwey Qerejdax'di bol benê rind. Ew goşt gênê. Weşeyda Qerejdax'î sero bol dêrê kurmancan vajîyayê. Him Qerejdax'î sero him zî evîneyda Qerejdax'î sero bol dêrî, ew estanikî vajîyayê. Ê verênî, vanê Qerejdax'di verî bol lej û teşxele biyo. Eşîrê ki Qerejdax'di ew ê ki çoşmedê cidi pêya bol lej kerdo. Ew bol pê tewnayo. Bi neya, ê ki hukmatra remayê zî, şîyê kewtê sitare û perandê Qerejdaxi bin. Ūjadi sitirîyayê. Qerejdax'î, nê merdimê winasînî dem demî perandê xwo bindi nimitê ew ciynanrê biyo sitare. Qandê coy Qerejdax koyêndo bol û bol namedaro.

Mi nû beranîya, rayda xwoyo şîyên. Ma, resaybî mezelandê esrî. Mezelê sûki, ti vajê ki pêro tîyadi bî. Qandê coy nê mezeli, sereyêndê ci esti bi, sereyên dê ci çinê bi. Bol cayêndo hera û gird bi. Tede bol darî zî karitey bî, ew dûrîra zey daristanêna asayên. Ti vajê ki hurgu mezelen vero en tays darên esti bî. Jew jewini vero çahar-banc teney zî esti bî. Emşo şewa ênê bî ki, bol merdimî ew cenî mezelan mîyandi asayên. Tays tayêndê ci bol bi vengêndo berza mezelandê xwo sero bermayên. Kışta rayda mina. Cenîyên mezeli sero lornayên ki, zerey kesî kerdên lete. Bi vengêndo berza, him bermayên, him zî bi lornayena vatên;

- Birayooo, biraooo
- Egîtê mino, xortê mino
- Delalîyê mino, birayê mino.
- To, terkê ma kerd.

Qay boya ci miçiqîyayên ew bermira qira ci bîyên wişkî ki jew fini atleyêndo werdêk dayên û fina veng cira ameyên, ew bermayên. Bermira vengê ci dekwet bi, bibi di qelqe.

-Ti, şî vîna benno? biraoooo.

-To, sêkurî kuçanra verday.

-To, qeçekî dêsan vero verday.

-To, ma bê bira verday. Biraooo.

-To, qehrê dinyay marê verda.

-To, zerîya ma lete verdê. Biraooo

Mi, çendi xeyal kerd zî mi nêsilasnê ki na cenî kama. Mirê xerîb ameyên. Him dayên xwo sênero, him zî bi zerîya bermayên. Adir kewt bi mi zere. Ez nê bermîrê damîş nêbîyên. Kaşkîyan ez tîyara nêameyên. Mi zerera hilmo germ, zeydê adirî vijîyayên. Serey mi gumayên. Goşê mi çingînî kewt bi ci. Solixên ravêrd tepîya ez winîyayan ki çimê minê zî hersî kenê.

Na cenêri, çîtênda sîya anti bî xwo serî ser. Mezeldê birardê xwo sero bîbî çewt. Xwo pişt bi mezelîro, ew mezelê birardê xwo bi qolandê xwoya kerd bi xwo virari. Destê xwo herda mezelî sero çarnayên. Kiştêra sereyê xwo hêlkerdên, kiştêran zî mezel veradayê nû jew fini dayên xwo sênero. Bi venga ew bi zerîya bermayên. Vengê ci zereyê kesî kerdên lete. Ez bîbîyan virt û vila. Çimandê mira hawêr hersan kerdên war. Mi, kiştêra hersê çimandê xwo besterdên,

kiştêran zî gamê xwo lezi lezi eştên. Ez qaîlbîyan ki rew nê vengîra dûrî kewa. Ew tîyara bireya. Nê vengî ez bol tew nabîya. Vengê na cenî ez kerdbîyan gidî. Pûrtîya seredê mi bîbî dij.

Mezelan mîyanra zewmbî zî vengê bermî bol ameyên. Ê bînî dûrî bi hendi veng rind nêameyên mi. Labrey têtewrdê mezelanra vengê bermidê cenîyan ameyên. O ki vengdo berza bermayên, o ki bi zerîya bi bermîya nalayên û bermayên. Mezelê birardê na cenî rayda mira nezdî bî, vengê ci nayra bi ki rind ameyên mi. Ê ki dûrîbî mi rind nêaşnawitên ew fehmi nêkerdên. Mi, xworê xworê va "Ez fina roja ênê ew nê mihalan na rayra nîna" Ganê mi têtewr bibi ze hêlkani ew lertzayên. To vatên qay beranî zî fehmi kerd bi, o zî lezi lezi ray şîyên, o zî qaîl bi ki rew tîyara bireyo. Çiki mezelan mîyanra vengê bermayîşî ew lornayîştê cenîyan bol û bol ameyên. Qay beranîrê zî no hal weş nê bi. Ma, hurduna bi lezeyaya mezelandê esrîra xeylê ravêrdî bî zî, hewna vengê a cenêri winî ameyên.

RAY

Bibi germ, tîjî lêlî dayên. Merşey, gulbe gulbe hewara geyrayên. Mesî'w mor bîbi bol. Him, hewara perayên him zî vaşî sero aniştên û weriştên. Jew jewdê ciynan naran vilikan sero geyrayên. Xalxalok, bi qaliktê xwoyê deqinîya, bi çetineya kilm kilm perayên. Jew fini zî, ameyên mi serî sero aniştên. Ez zî qiymişê ci nêbîyên ki xwo serî sera biqewrna. Ez hedêkekêna perayên ci ew mi xwora fînayên

dûrî. Çiki xalxalokî mirê bol xasekî bi.

Ma, bi lezeyaya ray şiyên. Bi na lezeyaya mi arik da bi. Labrey xemê beranî tew nêbi. Ey raysîyayenda xwodi atle nêdayên ew sist nêkerdên. Eşkera bi ki beran, kokra nê edizya bi. Qay bi edizyayê, o do ray şiyayenda xwodi tayên sist bîyayên. Labrey, jew fini vaşo ki kinaredê raydi bi jew jew gaz eştê ci û werdên. Herhal nayra bi ki sist nêbîyên ew hêlera nêkewtên. Hetan nika zî hewna bi lezeyaya şayên ki ray şiro. Ê mi, wina nêbi, mi sūkidi çiçî werd bi o bi. Mi, xwodi çiyêndê werdî zî bê xasan nêard bi. Bi xasana zî pîzey kesî mird nêbîyên. Nayra bi ki halê beranî ê mira vêrêrî bi. Mira, beranî, halê beranî mira hewlêrî bi.

Çoşmeyê ray hetanî rezan pêro tene karite bi. Heme cay kiho kerdên. Bejna tenî, bibi berz, tayn mend bi ki qoti kewo. Çiki wextê qoti bi. nezdîyê gulanî bi. Tenan mîyandi, vaşê şelmoki, vilikî day bî. Vilikanê şêlmoki, tenan mîyandi zip û zerd kerdên. Mêsanê hingan, nê vilikan sero kerdên vingîni. Jew aniştên, jew weriştên. O taw di vengê milladê camêr ame, millay, ezanê êrî wendayên. Bi vengêndo weşa weyndayên. Millayanê bînan zî, hêdî hêdî hir jewerî cayênra dest kerdi bi pa. Pêrini minaranra weng dabi pê. Hemini minarandê xwo serra ezan veyndayên. Vengê tayini, zeydê nêweşana vijîyayên. Labrey mîyanra tayini bol weş ezan wendên. Mi, xwo heteki di vatên nê milayê ki ezanî weş nêwanenê."qay neşênê weş buwanê, yan nêzanê buwanê" Ez herûnda cemaatê ciynandi bîyayên, mi do no hal millayrê bi vatên. Vengê winasîni, ezanê winasîni kesî camîra kenê serd. Jew jew millay to vatên qay oyo dêrî keno. Ew zey

dêrandê Celal Güzelses'î wendên. Qay key xwo di bol dêrê Celal Güzelses'î goştarey kerdên ki wina wendên. Yarebî ti marê guna nê nûşnê. Tewbe tewbe.

Mi nû beranîya resay lada êlxanî. Awa la, tayn mendi bî. Ti vajê ki miçiqyê bî. La mîyandi awênda tayn û leymini mendi bî. Beranî sereyê xwo kerd nizm ki bişimo, fekê xwo cena awi ro labrey nêşimit. Sereyê xwo fina awi serra hewada. Mi, fehm kerd bi ki beranî awda êlxanîya leyminira hes nêkerd bi. Mi, xwo hetekidi va " No Beran, beranêndo bi namûso ew xwo çîdê xirabîra parêznenno" Mi, no halê ci dî tepîya mi hewna vêşî cira heskerd bi. Beranê mi beranêndo bi şeref bi, xwora şermayayên. Xwora ray şîyayenda cira zî fehm bîyên ki beranêndo mêrxaso. Kavirê ki cira bibîyayên zî, qay êdo wina rindî bîyayên. Ma, kewtî bî rezan mîyan. Wêrê rezan, bolê ci rezandê xwo mîyandi xebati kerdên. Tayini çoşmeyê mewan merî kerdên. Tayini serpûney şanayên gilandê mewan ver. Tayini no girwe qedênabi gilê mewan bi çapûta piştên serpûnanro. Wêrê rezan, to vatên qay pêdi kewtî bî qerez. Pêro, bi lezeyaya xebitîyayên. Labrey pêro zî kardê xwo rideyayen. Çiki haldê ciyanra fehm bîyên.

Ez, tana kewtan rezan mîyan, hendê hîrê rezan rayra dûrî, jew, him girweyayên, him zî bi vengêndo berza dêrî kerdên.

Vengê ci bol weş bi;
Bi kurmancî ya;

E nemîînim.

E nemîînim.

Mihemedê mi nemîînim.

Mihemedê mi xistini tenganîyê.

Ji soxê filîntayê deng nayê.

E nemîînim.

E nimînim.

Mihemedê mi nemînim.

Kozika mihemed bê deng hîştini.

Xwedê mala eşîra bêbext bişewtîni.

E nimînim.

E nemînim.

Mihemedê mi nemînim.

Dayika te ji te re bi heyran bi

Xwedayê mezin bi terre bi.

E nemînim.

E nemînim.

Mihemedê mi nemînim.

No fin fektê Mihemed'îya;

Eskerê Tirk û Ecem û Erebanê

Tevî eşîra Kosa giştik bi hevrene

Bi tenê nikanin giş limin civîyanê

E nemînim.

E nemînim.

Erê anê e nemînim

Erê mehrûmê e nemînim

Derbê modalîyê qedîyanê

E nemînim.

E nemînim.

Erê anê e nemînim

Mi di derb cem xwê hîştine

Yek ê Xayinê ser eşîrêyê

Ê di jî ê çawûşê makînelîyêye

E nemînim.

E nemînim.

Erê anê e nemînim

Wêrê rezî, bi vengêdo bol weşa dêrî kerdên. Labreyê ki
çoşmera rezan mîyandi girweyayên, Bi haylanana eşkera bi
ki hemini goştareya ê merdimî kerdên. Eynanrê zî qay na
dêri bol weşî bî. Çiki, mi dî wêrê rezan pêroyê pê fekîra
haylani danê ê merdimî.

Ew bi kurmancîya;

-Tewww kekê Salih tewww.

-Salihê bira seeta te xweş bi.

-Xwedê bi emrê tera bi, seeta te xweş bi.

-Xwedê bi dengê tere bi kekê Salih.

-Xwedê mala xayina bişewtîni.

-Tewww kekê Salih tewww

- Jewerî miyanra bi dimilîya;
 -Keko Salih Seata to weşbo.
 -Ella tewrdê vengdê to bo.
 -Tew keko Salih tew.

Bi raşteya zî bi vengêdo weşa Xal Salih'î dêrî kerdên. Na dêri, mi pers kerd ki kişta Çolemerg'îdi lejêndê giranî ser veta. Quncda Tirk û Ereb û Ecemîdi mehkûmde Mihemeddê Enawî ser vajîyaya. Dêrênda bol derga ew dengbêjan na dêri veta. Xal Salih'î zî na dêri zanayên ew bi raşteya zî bol weş vatên. Bol zerîra vatên. Wexto ki vatên zereyê kesî piro kerdên honik. Naran kiştêra zî, kes pey qehrîyayên. Haldê Mihemed'îrê veşayên. Mara Mihemedî nê qisey bi zerîya qandê lajdê xwo vati bî. Mi, xworê va "gama bîni imamê camêrî zî ezan veyndayên. No veng kotî? o veng kotî? Çîyo weş weşo.

ÇÎYO WEŞ

Ma, ti vajê ki resay bî wertedê rezan. Raya ma, nîmî ravêrdi bî. Herga ki şîyên, bîyên germ. Tîjî, tîna xwo hewna kerdên lûk. Tayên mirîçikê xasekî ew babet babetî, dêsandê rezana aniştey bî. Renga pûrtîda ciynan birikîyayên. Ew tayini bol vengêdo weşa dêrî kerdên. Ti vajê ki hendê vengdê Xal Salih'î vengê nê mirîçikan weş bi. Mi, nameyê nê mirîçikan nêzanayên. Hemini zî zeydê Xal Salih'îya bi zuwandê xwoya dêrî kerdên. Mi, qiseyê dêrda Xal Salih'î zanayên, fehm kerdên, Labrey mi dêra nê mirîçikan pêra nêvetên. O ki mi fehm kerd bi kêfê ciynan bol weş bi. Çiki

xwo gilên serra eştên gilna ser ew parzaneyê xwo sawitên pêra û pê fekîra hawêr dêrî kerdên.

Ez, rind bîbîyan teyšan. Ma, resay bi rezdê Xal Mehrem'î. Xal Mehrem, serrê ci rind bîbî vêşî. Mîyaneyê ci bîbî çewt, bibi xûz. Fina zî xebatira dest nêveradayên. Bol merdimêndo bi qeyret bi. Rezdê ci mîyandi kokra sî çinê bî. Ti vajê xilikên fina mîyandi nêvîneyayên. Çiki Xal Mehrem'î qiymetê rezdê xwo bol zanayên. Rezê xwo bol û bol emaret kerdên. Rindeya ingûrda rezdê Xal Mehrem'î rezna di nêvîneyayên. Wêrandê rezan mîyandi İngûra kesî nêresayên ingûrda Xal Mehrem'î. Ez herga ki a rayo şîyên, o merdim rezdê xwo mîyandi bi. Ew tim karên kerdên. Caran karê ci rezî mîyandi nê qedîyayên. Kesî nêzanayên ki oyo hendayên rezî mîyandi çi kar keno, sekeno? Qay hendayên bîyên çewt ew xebitîyayên ki mîyaneyê ci wina bibi xûz. Şewqeyênda ciya leymini ew kihani tim ci sereyo bî. Kinareyê şewqerda ci arikra ew lîmra bîbî sîya. Xal Mehrem, bol gidî bi zî. Paştî'w pîzey ci amebi pê. Qandê coy şelwerê ci mîyanedê ciya nêvinderdên, tim to vatên qay kennê cira bi kewê. Leymra renga kurdikta ci fehm nêbîyên. Gûnakê kesî bi ci ameyên. Bi neya Xal Mehrem, merdimêndo bol rind bi. Haldê xwo di bi. Wexto ki herdê xwo sero nişte biyên. Ew herga ki herî sero leqayên, sereyê Xal Mehrem'î zî pa hêlbîyên û şaneyayên. Qandê coy Xal Mehrem, herî sero kesîra dîrîbîyayên zî kesî silasnayên ki Xal Mehrem'o. Bi neya merdimêndo bol henûn û mêşinî bi zî. Wexto ki kesî selami dayên ci, ey bi vengêndo barîya ew hêdîya selami girotên. Gayê ci zî zeydê ciya kalî bî, serrê ci vêrdey bî. Bi ê

gayandê xwoya ew herdê xwoya ti vajê ki hurgu roj sûkira ameyên rezdê xwo mîyan. Cila herdê ci, bol kihani bî, pêro diratê bî. Him herê ci him zî gayê ci bol gidî bî. Banê Xal Mehrem'î sûkidi bî. Sûkidi alef vay bi. Winî asayên ki diligê ci zî rind nê bi. Qandê coy, gayê ci ew herê ci zî zeydê ci gidî mend bî.

Bi neya ezî rind edizîyabîya qandê coy ezî zeydê Xal Mehrem'îya hêdî hêdî zeydê kokimana ray şîyên, hêdî cara lûwayên.

Amnanî wextê ingûri, ti vajê ki rezên zî hendê rezdê Xal Mehrem'î rind ingûri nêtepiştên. Ingûra rezdê ci to vatên ribo, to vatên hingimêno. Hurgu goşeyê ingûrda ci, merdimên pa bîyên mird. Reftê wêrandê rezan mîyandi, Xal Mehrem bibi sere. Wêranê rezan, kişta rezana, Xal Mehrem'îra aqil girotên. Bi Xal Mehrem'î fikirîyayên. Mi zî, no haldê cira heskerdên. Çiki merdimêndo bol bi qeyret bi. Kardê xworê zî bol mezbût bi. Ma, wexto ki rayda rezan mîyanra şîyen dewi, ki ma û Xal Mehrem'îya raştê pê ameyên. Ma, halê pê pers kerdên, Xal Mehrem'î ingûra ki bîya bîyayê, jew goşe cikerdên dayên ma. Vatên wa çimê rêwîyan po nêmano, gunayo. Qandê nê haldê ci zî çoşmî cira bol hes kerdên, ew bol qiymet dayên ci. Wêranê rezan, qando ki rezanê xwo pawitendê, baxbancî tepîştên. Nê baxbancîyan, nêverdayên ki rezî xesarey bivînê. Nêverdayên ki terke rezan mîyan kewo. Qandê coy bi ki, rezan zî xesarey nêdîyên. Xeyrê nê baxbancîyan nêbîyayên, rez parêznayêni mikûn nê bî. Wina nêbîyayên destdi him terke, him zî merdiman xesarey dayên rezan. Bi neya bol estanikê

baxbancîyan zî fekanra vajîyayên. Tayini vatên "baxbancîyê çilpî û engûra rezan tirenê benê roşenê" Tayini vatên "êyê alvêrê rezan kenê" Her jewî çiyên vatên. Kamcîni raşti bî, kamcîni zûri bî kesî nêzanayên. Bi neya baxbancî zî, bi tûtikta xwoya, bi tîfingda xwoya bol forsinê bî. Ê tayini çinayê cino sûrên zî esti bi. Nê çinayra dayên xora. Rezan mîyandi ingûra ki bîyên bîyaye, verî verî eynan û qeçkanê ciynana werdên. Ingûra rindi zî verî verî tim eynan werdên. Nê baxbancîyanra tayini rezan mîyandi xworê holikî viraştî bî. Nê holikan mîyandi, him ê ki çosmey ci girotey esti bî, him zî qandê amnanî cado berza sîyana viraşte ew kinare ci akerdey estî bî. Kesî nêwetardên ki nezdîyê holikandê nê baxbancîyan bo. Çiki jew fini bêhem vijîyayên werte. Rezan mîyandi daldedê mewan û daranra kesî ci nêdîyên. Baxbancîyan, qastîya zî jew fini xwo daldandi nimitên. Ew zeydê netekinana finênra vijîyay werte. Tûtika xwo bêhem pêtêna cenayên. Ki wina bîyên kes tersayên. Nê baxbancîyan mîyanra, tayêndê ci bol şerûdî bî, teşxelera hes kerdên. Bol merdimana teşxele zî kerdên.

GUNA

Ma, ti vajê ki rezî qedênay, ma resay bî peynîda rezan. Peynîda rezandi wêrê hirê-çahar rezan Xal Husên esti bi. Ey, nara bi herdê xwoya citi kerdên. No halê Xal Husên'î heminirê ecêb ameyên, Çiki hemini bi gayana citi kerdên ey bi herdê xwoya citi kerdên. Xal Husên, tim pirênêndo sipe pira bi. Ew ti vajê ki şew û roj bi tenêka rezdê xwo mîyandi

bi. Ey zî zey Xal Mehrem'î xebatira bol heskerdên. Ey zî ti vajê ki hendê Xal Mehrem'î rezê xwo emaret kerdên. Rezandê xwo mîyandi, baranandê mewan wertedi, mercûy zî karitên. Rezdê xwoyê bînî mîyandi naran beşiley karitên. Rezdê xwo mîyandi tim tenîya bi. Karê xwo tim bi tenêka kerdên. Him tenîya karitên, him zî bi tenêka karê cuwênî kerdên. Wextê cuwênî, mişon kerdên herdê xwoya ew bi herîya sapê xelf kerdên werdi, kerdên melaxme. Ew bi milêva fina bi tenêka melaxme vaydayên.

Rezê ci peynîda rezandi bî. Şûwanan, rezandê ci hetekidi terke çiranayên. Ki nê şuwanan, fersend dîyên kewtên rezandê Xal Husên'î. Rezdê cira fek nêveradayên. Kewtên rezdê ci mîyan û engûra ci tiritên. O zî, bol pey qehrîyayên. Gefî po werdên, zewtî piro dayên. Rojên mi nû umbazdê xwo ya kinaredê rezdê Xal Husên'î di çarwan vero bî. Ma, dî ki Xal Husên rakewteyo. Ma, hêdêkeka kewtî rezdê ci mîyan, ma hirjewî hîrê goşey engûri bi lezeya cikerd û ma fina bi lezeya rezî mîyanra vijîyay. Xal Husên qando ki pey nêhesîyo, ma hêdêkekêna, bêvenga rezî mîyanra vijiyay. Ew ma teverdê rezîya çarwandê xwo hetekidi, engura xwo mirdî werdi tepîya ma pawit ki Xal Husên hewnra aya bo. Ma va "Hele Xal Husên'do sekero? Hendê solixen tepîya ma dî Xal Hûsên, hewnra werişt, çimê xwo vilênay ew rezî mîyanra dest bi geyrayena kerd. Xal Husên, hêdî hêdî bi geyrayena resa mewa ki ma engûra ci tiritita. A mewî vero vinderîya, qay winîya ki çend gilîyê engûri rijîyayê erd. Bi çewtê erdî, fehm kerd bi ki tayên kewtê rezdê ci mîyan. Ew engûra ci tiritita. Çiki, şopa sewlan ey zî dî bî. Sereyê xwo kerd

berz ew winîya ki mayê teverde rezîdi percênî hetekidi çarwandê xwo vero. Fina winîya xwo ver ew dest bi şopta sewlana kerd. Herûna sewlan şopnayên. Finê winîra, finê vinara, şî ame, şî ame. Fehm nêkerd bi ki merdimî seni kewtî bî rezdê ci mîyan? Ew senî vijîyay bî? Xal Husên, fehm nêkerdenda xwo di neheq nêbi. Rezî mîyanra bi şopta sewlana merdimê ki ingûri tiriti bî rezî mîyanra nêvijîyay bî. Çiki şopênda wina çinêbî. Xal Husên'î qandê coy şopi pêra nêvetên. Neydi qet neheq nê bi. Çiki ma wexto ki rezî mîyanra vijîyay bî, ma sewlê xwo veranpey kerdi bî xwo pay. Xal Hûsen'î nayra bi ki xwo şaş kerd bi. Bi şopta sewlana êki kewtî bî rezî mîyan rezî mîyanra fina nêvijîyay bî. Ey zî nayra bi ki xwo şaş kerdi bî. Xal Husên, xeylên rezdê xwo mîyanra geyra, geyra tepîya, verê xwo kerd vera ma, ew vera ma ame. Ma, wextan hurduna zî bol tersay bî. Xal Husên'î bi vengdê xwo yo barîya;

-Qeçkêno şîmarê merheba.

-Merheba Xal Husên.

-Şîma nêdî kam kewt rezdê mi mîyan?

-Nê, ma çîyên nêdî Xal Husên.

-Di merdimî kewtê rezdê mi mîyan.

-Ma kes nêdî.

-Mewênra hendê şeş goşey engûra mi cikerda berda.

-Hella hella çîwaxt berda?

-Nêzana ez rakewtebîya mi zî nêdî.

-Qe veng to nêame?

-Nê, ez rakewtebîya, qay coyra veng nêame mi.

-Ê ki engûri tiriti hetê kotîya şîyê?

-Di merdimî kewtê rezdê mi mîyan. Labrey bi şopta sewlanabo rezî mîyanra nêvijîyayê. Mi fehm nêkerd.

-Winî senî benno Xal Husên?

-Ey qay beno beno, bîyo, şopa sewlana winî asena.

-Hella hella.

-Mi zî fehm nêkerd, bi şopta sewlanabo rezî mîyanra nêvijîyayê. Ezo fina zî bewnîya.

Xal Husên'î wina va, ew xwo fekti kerdi nirçi nirçi û bêçarêyê Xal Husên'î sinix sinix verê xwo fina da vera rezdê xwo. Zerîya mi nû umbazdê mi kewti bî ma pistin ew kerdên tepi repi. Ma, vatên "bokan nêzano mayê." Ma jehrên kerd bi vila, ma eybên kerdi bi, ma îngûra Xal Husên'î tiriti bî. Hetan ki dest û bera ma ameyên ma qiseyê xwo bi zanayişa kerdên. Ma ki wina nêkerdên Xal Husên'î do destdi fehm kerdên mayê. Xal Husên'î, hewna hetan nika nêzanayên ki, ma kewtê rezdê ci mîyan. Xal Husên'î nêşayên ki nê girwî pêra vejo. Odo senî pêra vejo? Ma wexto ki kewtîbî bostandê ci, sewle ma raşt ma paydi bî, naran wexto ki ma rezî mîyanra kerd bivijîyo, ma sewlê xwo veranpey bi qinaba grêday bî ew winî kerdî bî xwo pay û rezra vijay bî.. Xal Husên'î neyra xwo şaş kerdi bi. Kiştêra zî, kaya ki ma Xal Husên'îrê kaykerdi bî herûna xwo dî bî. Qandê coy ma kêf kerdên. Kiştêra zî, ma Xal Husên xapeyna bi, ma xwora şermayayên. Ma, kerdiştê xworê tayên zî bîbî poşman.

WARÊ MA

Mi nû berandê xwoya kewtî bî erdê dewda xwo. Ma, rayda sûkira abiryay bî kewtî bî rayda dewi. Ew ma verê xwo da bi vera dewi. Rind bîbi germ. Tîrijê tîjî lêlî dayên. Moz û merşey hewara perayên ew kêfê ciynan bol weş bi. Herhal, amayîşê wesarî eynanrê zî weş bi. Ma, hurduna zî rind edizyay bî. Senî ki ma resay keye, mi, di tasî awi kerdi xwo sera. Çiki ez bol bîbîyan teyšan. Behdo ame bi mi vîrî ki beranê mi zî qay bibi teyšan. Mi, sîtilê awi nê ey zî vera. O zî bol bibi teyšan ki hendê nîm sîtil awi şimiti. Mi, beran kerdi bi hewş, ew ez serseyda tuwerda hewşîdi ronîştîyan. Mi, sewlê xwo vetî bî. Çiki lingê mi sewlan mîyandi peyšay bî. Mi, lingê xwo kerdî derg ew kiştên ser bîyan derg. Mirîçikan tuwêri sero kerdên kîji kîji. Mi, senî senî kerd nêşa rakewo. Dayê mirê nan û qiymaxîya kerdî bî nalbikîyên ew mi vero rona bî. Nanê tîri zî vero bi. Mi nanê tîri kerdên loxme ew cenayên qiymaxî mîyanro werdên. Tamê ci bol weştê mi şiyên. Nêzana tamê ci weş bi? Nêzana ki ez bol bîbîyan veyşan? Ti vajê, o qiymax mi boyêndi qedêna. Tew mi fehmi nêkerd bi ki mi senî werd. Ez winîyayan ki binê nalbikî vijyayo. Diremê qiymax fina nalbikî mîyandi nêmend bi. Mi, nan û qiymaxîya qedênay tepîya, tasna awi sero şimiti. Qay mi bol awi zî şimiti bî, kiymax û awa mi pîzedi kewtbî tê tewr bîbî do, pîzeyê mi bibi zeydê meşka doy. Ew zeydê meşka xul xuli kerdên. Ez winîyayan ki beranê mi zî, hewştî serseyda dêsî di mêl bîyo, oyo mişor keno. Mi, fehmi kerdi bi ki, o zî hendê mi edizîyayo. Ez. qiymişê ci nêbîyan ki nezdîyê

ci ba. Mi, va "wa o zî edizîya xwo bigêro" Ez, serseyda dari bindi ronîşte bîyan. Tîna rojî bol bî. Boya vilikan ameyên. Boyênda bol weşi bî. Jew mêsê sîyay zî mi serra geyrayên. To vatên bi mina diskîyayeyê, bîbî edû ew mira nêcibîyayên.

Êre ravêrd bi. Çarwey, dûşnedê dewa çere di bî. Mi zî, ti vajê ki edizîya xwo giroti bî. Ez, qaîlbîyan ki beranê xwo umbazdê xwo mojna. Qandê coy mi sebir nêkerdên. Mi, çimê xwo şitî'w sewlê xwo kerdî xwo pay. Ez winîyayan ki beran zî mêlra werişt. Qay o zî bibi veyşan. Mi, pîzeyê xwo kerd bi mird, pîzeyê mi bibi mird tepîya mi weşaneyaya beranî xwo vîra kerd bî. Qandê coy, o zî mêlra werişt bi. O zî qaîl bi ki pîzeyê xwo mird kero. Mi, çûweyê xwo girot xwo dest ew beran hewşra vet. Ew ma verê xwo da vera kerîdê çarwan. Nê rojan, marî, bîbî bol. Qay bibi germ, marî, bol erdî sero vaşi miyandi geyrayên. Wexto ki kesî finenra nê marî dîyên kes bol cira tersayên. Marê bol girdî zî dewda madi estî bî. Nê maran mîyandi ê babet babetî estî bî. Çinayê ciynan, posteyê ciynan, bol nexşên bî. Rengê ciynan, cîya cîya bî. Kesî vatên qay çermeyê ci bi layandê rengêninana mûndo. Hendo ki weş asayên. Bi hemîya zî, kesî ciynanra tim xof girotên. Tim kes cira tersayên. Marî germ di hewna bîyên lûk. Naran mi, nedî bi, ne zî aşnawit bi, ki marên nişt merdimên dimi. Ew merdimên fetilnayo. Fina zî, heme ciynanra tersayên. Tersêndo senîn bi mi fehmi nêkerdi bi. Qay ê ki estanikê maran aşnawitî bî, ê, hewna vêşî maran ra tersayên.

Dûşneyê dewi tapi bî. Erdê dûşnî dewira rind asayên. Vilikî, bi reng renga ew cîya cîya bî. To vatên qay, ca bi ca cillê

rêsênî ravistê, Kesî, rêsto rengêna bi desta cillî bi mûndayên zî hendayên weş nêbîyên. Xalîya ki mi sûkidi camîdi dîbî zî rengê ci hendayên weş nêbîyên. Wilikî, sûrênî, zerdî, kihoy, sipey. Ew babet babetî bî. Tayên vilikî girdî bî ,tayêndê ci werdêkî bî. To vatên qay êyê kesîdi huwenê. Kesî, wexto ki çarwey çiranayên kes qîmişê ciynan nêbîyên ki ciynan pay kero. Bol xasekî bî bol. Vilikê şêlmoki, hemini bolêrî bî. Ew zerdî bî. Vilika vaştê toraqekî nara sipê bî. Vilikê kutukan, werteyê ci zerd bi kinarandê cidi perê sipey estî bî. Vilika kengeran naran teliyinî ew morênî bî. Labrey vilika kengeran hendi gird nêbî. Teliyê ci girdî bî. Telîyo çimbeloq, vilikê ci sûrênî bî. Labrey telîyê çimbeloqî bol girdî bî, ki şîyên gandê kesîrna kes pa bol tewayên. Nê vilikan sero caran mêsê hingan kemî nêbîyên. Mi, fehmedkerdên ki nê hendayên mêsê hingan kotîra yenê. Çiki tim û tim nê vilikan sero xeylê vîneyayên. Vilikanra boyênda bol weşi ameyên. Mi, xeyal kerd, çarwan zî nê vilikî bol nêwerdên. Çirê bi nêzana. Labrey nefla vilikini werdên. Qay tamdê cira bi ki vilikî tayêndê ci werdên, tayêndê ci nêwerdên. Bi mêsandê hingana, tayên mozî zî nê vilikana geyrayên, ê zî pa aniştên ew çerayên. Qay mêsan zî zeydê merdiman nê villikanra hes kerdên.

BERAN

Kerîyê çarwandê ma, düşnedê dewidi çerayên. Mi nû berandê xwoya ma verê xwo kerd bi vera kerîdê çarwan û şîyên. Hendê çend qeydimî raya ma esti bî. Beran zî, qaîl bi ki xwo rew kerîdê çarwan resno. O, mi rewêrî ray şîyên. To

vatên qay bol bêrîya çarwan kerda. Tew nêvinderdên, bi xara ray şîyên. Soyindi ma hurduna zî resay kerîdê çarwan. Beran, çarwan mîyandi bi kêfa geŕayên ew mî jew bi jew boy kerdên. Qay bi no hala kerdê pê bi silasno. Çiki soyin odo beranê nê mîyan biyayên. Mî, pêro çoşmedê beranîdi arêbîyay bî. Ew eynan zî hemini beran boy kerdên. Beran zî, kerî mîyandi geŕayên, qay kerdên mîyan bisilasno.

Umbazê mi, çarwan vero bi, senî ki ey ma dî vera mi ame. Beran pêro boyaxkerde bi. Dûrîra zî kerî mîyandi asayên. Qay umbazê mi zî kerî mîyandi beran dî bi. Senî ki çimê ci guna beranî, bol kêf kerd. Ew çoşmeyê beranî şîyên û ameyên.

Ew;

-Bol beranêndo weşo.

-Winîya.

-Şima mezatra girot?

-Ê.

-Jewnado zey ney qe çinê bi?

-Nê, no tenîya jewerî qandê roteni ard bi.

-Kaşkîyan e zî ûjadi bîyayên, mezatibîyayên.

-Çirê?

-Mi do verê to xworê no beran biherînayên.

-Çi ferq keno, ha ê mi, ha ê to.

-Bexudarbê, bi raşteya beranêndo bol xaseko.

-Mi, pêrdê xworê va "nê beranî biherîni"

-Mi, fehm kerd bi ki to vato.

-Ez winîyayan bol weş aseno, ez damiş nêbîyan mi va

biherîni,

-To bol rind kerdo. Beranêndo winasîn tim raşt nîno.

-Beran, ê mi nû toyo. Ney bizani.

-Beroxdarbê. Beno e do zî qiymetê ci naya tepîya hendê to bizana.

REBAB

Ewro zî bibi vera şan. Lazim bi ki ma çarwey awdayên, qandê coy mado biberdên vera doldê dewi ser. Wextê çarwan awdayeni bi. Çarwan zî, xwo hêdî hêdî vera dol antên. Fek çerera verada bi. Çiki bîbî mirdî. Çere emser bol rind bi. Çarwey rew bîyên mird. Wexto ki bi çereya bîyên mird, no fini bîyên teyšan. Qandê coy ma zî verê çarwan, da bi vera dol. Bizî zeydê hurgu fini kewtî bî vernî. Şana bi vernî ew qure qure ray şîyên. Mî zî, naran bizan dima zeydê tizbana rêz bîbî. Mîyan, şana bi bizan dimi. Mî, qando ki sereyê xwo tîjîra miqaytekerê, bîyên rez û sereyê xwo kerdên serseyda şeqandê pê. Bi o hala ray şîyên. Bi raşteya bol çîyêndo raşt bi. Mîyan aqilêndo rind girot bi. Wexto ki sereyê xwo kerdên pê şeqan mîyan, sereyê ci kewtên sersey ew tîjîra miqayte bîyên. Nara no girwedi xemê bizan nêbi. Çiki mûyê bizan, hendê peşmîda mîyan germ nêbî. Bizî hendê mîyan tîjîra ne lebayayên. Bi na kişta halê bizan mîyan vêrêrî bi. Mi nû umbazdê xwoya pîya şana bi kerîdê xwo dimi. Ma, him pêya qisey kerdên, him zî ray şîyên. Umbazê mi vat bi ki mado key xwo barkerê ew dewira şîrê. Na vatena ey tim û tim mi vîrîdi bî. Caran mi vîrîra nêşîyên. Herga ki ameyên mi vîrî ez pa bol qehrîyayên. Ez qaîl nêbîyan ki umbazê mi mira abiryo. Ma, hurdunan zî pêra hes

kerdên. Sebrê ma pêya ameyên. Ma, bol misay bî pê. Ez. teşef kena ki o zî zey mi fikiryâyên. O zî qaîl nê bi ki pêranê ci dewira barkerê. Herhal mikûnê ci nêmend bi. Diligê ciyanan dewidi nêbîyên. Qay kewtî bî teng. Nayra bi ki pîyê ci vat bi mado şîrê sûki. Ez zî qail nêbîyan ki umbazê mi dewira key xwo barkero. Ew ma pêra abiryê. Kandê nê halî ne mi qal kerdên ne zî ey çîyên vatên. Çiki ma wexto ki qalê nê girwî bikerdên, ma hurduna do zî pey biqehrîyayên. Qandê ney ma hurdunan zî, hetan ki şayên na vatenira remayê.

Tayn mend bi ma biresayên dolî ser. Çarwey, verê ma resay bî dolî ser, tayini awi şimitên, tayini zî awa xwo şimit bî, awi serra ageyrayên vera cordê dolî, cadê mêlî. Ma, resay dolî ser se ma hurdunan zî eynîyo ki cordê dolî di kerî mîyandi bi, ey sero çimê xwo şitî. Ew mirdî ê eynîra awi şimiti. Awa eynîdê ma bol weşi bî. Labrey bol honiki nê bî. Çaxo ki bîyên germ kes qaîl bi ki awa honiki bişimo. Ma zî, a awa eynî keyandi kerdên doran mîyan, doran di bîyên honik tepîya ma şimitên. Wexto ki, dori di bîyên xonik awi bol bîyên weş. Eynîdê ma mîyandi, tim kerkincan halên viraştên. Qay eynan zî zeyma awda nê eynîra heskerdên. Kerkincî, tayêndê ci bol girdî bî. Ew nê kerkincan hawêr leyri vetên. Kinaredê eynîdi, erd pêro kerd bi qul qulî. Ê qullanra leyrê kerkincan pê dima rêz bîyên û vijîyayên tever. Jew fini ma tersandê eynanra nêwetardên ki eynîra awi bişimo. Çiki kinarandê nê kerkincandi di qolê ciyanan esti bî. Bi ê qolandê xwoya çî tepîştên, berdên xwo fek û werdên. Ê qolê ci, dirneyinî bi, dindaninî bî. Kes cira tersayên. Kerkincan bi ê qolandê xwoya masey zî tepîştên û werdên. Ray şîyayena ciyanan zî bol ecêbini bî. Tîk ray nêşîyên, kinari

ser ray şîyên. Çimê ciynan beloqî bî. Qandê coy kes tersayên nezdîyê ciynan bo. Ma, ki kerdên awi bişimo, ti wînîyayên êyê xwo qullanra moznênê ma. Qay vatên "mayê tîya, nezdîyê ma mebên." Ma zî, xwora nêwetardên ki nezdîyê ciynan bo.

Rojî kerdên şiro awan. Bibi honik. Lingê ma, sewlan mîyan di peşay bî. Boy cira ameyên. Ma, lingê xwo zî pak şitî ew nay tîjî vera ki wişkî bê. Bi şitena tepîya linganê ma zî tayên boya xwo giroti bî ew rihat kerdî bi. Çarwey, qay him bîbî mirdî him zî mirdî awa xwo şimîti bî ki tayêndê ci mêl bîbî. Edizîya xwo girotên. Wextê qesnayenda mîyandê ma ame bi. Ti vajê ki tew ravêrd bi. Na kişta ma berey mendi bî. Lazim bi ki ma bi qesnayên. Çiki halê mîyandê ma hal nêbi. Mîyê ma, peşmîda xwo mîyandi peşayên. Germanra hemini zûwan vetên, ew hilkayên. Lazim bi ki ma rojên ravey biqesnayê.

Hevringê ma bibi kol, qandê coy ma asingeran sero aw dabî ew kerd bi tûj. Nezdî ra ma do mîyê xwo bi nê hevringîya biqesnayên. Çiki qesnayena çarwan, amêbî fekî ver ew ravêrdi bî.

Ma, edizîyayena xwo giroti bî, çarwanê ma zî awa xwo şimîti bî. Pîzeyê xwo zî kerd bi mird. Roj ti vajê ki şibi awan, bibi wextê keye şîyayeni. Ma, hêdî hêdî çarweyê xwo mêlra hewaday ew verê ci kerd vera keye. Xwora çarwan zî zanayên ki wextê keye şîyayeno. Bi rahateyâ pêro pê dima bî rêz, ew verê xwo kerd vera keye. Ma zî, fina zey hurgu roj şana bi ci dimi. Çarwey vernî di bî, ma zî ci dima şîyên. Beranê mi çarwan mîyandi bol qurre ray şîyên.

Fehmbîyên ki kêfê ci bol weşo. Ewro zî bibi şan. No şan

hewna vêşî boya vilikan, boya vaşî, boya herri ameyên, honikêndo weş bî. Şanêndo weş bi. Ma zî, edizyaye bî. Ez, hewna vêşî edizyayebîyan. Çiki ez ewro şîbîyan sûk û amebîyan. Bol ray şîbîyan. Qandê coy rind edizyayêbîyan. Ez qaîlbîyan ki seatên veror xwo keye resna ew derg ba. Bi no hala ma resay bî keye. Çarweyê ma, keyan vero zey hurgu roj bixwo pêra abiryay bî, ew ê her merdimî şîyên hewstê xwo. Çarwan, hewşê xwo silasnayên. Kerîyê ma, na kişta bol rind bi. Marê çetinêy nêvetên. Çarweyê ma, pêro pêra abiryay ew kewtî hewşandê xwo tepîya ma kêverê ciynan girot. Mi, verê xwo da vera sekûya ki ez sero rakewna.

Mi, dî ki merdimêndo xerîb û pêrdê mina sekû sero ronîştayê. Mi, no merdim nêsilasnayên. Ew mi hetan nika caran nêdî bi. Ez vera ciynan şîyan, ew sekû sero ciynan heteki di ronîšta. Mi, meymandê marê;

-Dedo ti bi xeyr ameyê.

-Xeyrî mîyandi bê êganê mi.

Pêrê mi no merdim bi mina da silasnayen.

-No meymanê ma Xal Hus'so.

-Çîman ser.

-Xal Hus merdimêndo bol bi hunerino. Rebab ceneno ew bi rebabîya pîya dêrî zî keno. Bol weş rebab ceneno ew bol weş zî pa vano.

Serrê Xal Hus'î bi teşefa pancasî serra bî. Bejna ci zî kilm hesibîyayên. Porê ci mîyanra bi boleya bibi sipe. Dindanandê ci mîyandi jewdê ci altûnên bi. Ew no dindan ci fektê birqayên. Bi cemhatîya winî weş ronîştê bi. Lingê xwo kerdî bî xwo bin. Ey zî zeydê ma şelwerî kerdî bî xwo pay, şelwerê ci bol newey nêbî. Êlega ci şelwerandê ci neweyêrî

bî. O ki mirê xerîb ameyên sewlê ci bî. Sewlanê ci balê mi bol ant bi. Sewlê ci him werdêkî bî, him zî bol weşî bî. Renga sewlandê ci beleki bî. Mi, caran kesî paydi sewlê winasînî, sewlê wina belekî nêdî bî. Pirnika sewlandê ci zî rind tûj bî. Sewlê ci çermera ew bi di rengana viraştey bî. Wustayê nê sewlan bi di rengana nê sewlî viraşti bî. Renga sewlan, sûrbelekî bî, sûrsipey bî. Mi, sewlê winasînî kesî paydi hewna nêdî bî. Ew mi. sewlandê cira bol heskerd bi. Sewlê ci bol weştê mi şî bî. Ki pereyê mi bibîyayên, mido zî bi teqezeya xworê nê sewlanra biherînayên.

Solixên ravêrd, bibi wextê şamî. Ez şîyan vera wede. Dayê, şamî sênî sero rêz kerdî bî. Mi, sifre veror berd sekû sero ravist tepîya, behdê sifrî, sênîya ki şamî tede bî, mi bi di kiştana ew bi di destana pêt tepîşti ew ardi sekû sero ronê. Sîtilê doy zî dayê kerd bi pir, kerd bi fekra. Mi, o zî bi tewrdê tasana ard rona. Dayê, hendê hirdosên pûne zî kerdî bî sahanên mîyan. Mi, o zî berdi ew çoşmedê sifrîra kerd vila. Emşo şamîya ma tirşê xilorîgan bî. Dayê, tirşê xilorîgan kerd bi, Ez winîyaya ki tirşî mîyandi, nihay û lobikî zî estê. Ew dayê, simaq zî kerd bi tirşî mîyan; Tirşo simaqin bi. Bi hemîya no tirş, bi kêftê mina bi. Şamî, simaqa tayên bîyên miz. Mi, Him simaqa, him zî lobikanra bol heskerdên. Na şamî, şamîya mi bî. Xwora ezî bol bîbîyan veyşan, Qandê coy ez bi lezeya sifrî vero bîbîyan pihan. Mi, kiştêra werdên, kiştêran zî tasê doy kerdên pir û pêrdê xwo ew meymandê ma vero ronayên. Ma, hîrê hemê zî zeydê vergana neyay bî nana. Ez bol bîbîyan veyşan. Bi mi ki meymanê ma zî, hendê mi bibi veyşan. Çiki verdenda cira fehmbîyên. Loxmeyê xwo bi lezeya viraştên ew daqultnayên. Tersê mi loxmeyê xwo

nêcawitên û kerdên war. Mira winî asayên ki, meymanê ma mi vêşêrî bibi veyşan. Ez çendi veyşanbîyan, fina zî mi hêdî hêdî werdên. Çiki pêrê mi, mirê vat bi ki. "Wexto ki kes meymanî di şamî weno. Kesdo hêdî hêdî bûro. Ew verê meymanî şamîya xwo nêqedêno û terk nêkero ew nanî serra zî nêwerzo. Çiki, wexto ki wêrê keyî verê meymanî nanî serra verzo meyman şermayêno" Na qisaya pêrdê mi amêbî mi vîrî. Şamî çendi bi kêftê mina bî zî, ew ez qaîbîyan ki rew zî bûra, na qisaya pêrdê mi, nêverdayên ki ez rew rew bûra. Qandê coy ez çendi veyşanbîyan zî, mi hêdî hêdî şamî werdên ew loxmeyê xwo zî werdi werdi viraştên. Loxmeyo gird, jew fini nêşno kesî fek, ew loxme kesî fekra rijêno. No hal eyb hesibêno. Neyrayo ki lazimo kes loxmanê xwo werdêk werdêk virazo. Meymanê ma zî bol loxmeyê girdî nê viraştên. Ey zî loxmandê werdêkana nan werdên. Qandê coy karê mi bibi çetin. Mi zî, pêsero pêsero ya sebûr antên ew hêdî hêdî nanê xwo werdên. Meymanê ma, dora bol heskerdên tasa doymênê kerdên xwo sera ew qedênayên. Ey herga ki tasa doymênê kerdên veng. Mi zî, bi lezeya tasa doymênê havêr fina bi çapikeya kerdên pir. Ey kerdên veng mi kerdên pir. Ey kerdên veng mi kerdê pir. Ze ki ma pêdi qerez kewê. Sîtilên do ti vajê ki bol rew qedîya bi. Meymanê ma qondo ki nêşermayo, mi sîtilê doymênê veng bi lezeya fina berd kerd pir û rew rew ard sîfrî heteki rona. Mi nû meymanîya ti vajê ki no fin sîtil venkerdişî ser kewtî bî qerez. Bi no hala ma hîrê hemini, hîrê sîtilî do kerd bi veng.

Mi, xeyal kerd ki kînardê Xal Hus'î di sandiqênda darêna asena. Mi, caran sandiqênda wina weşî nêdî bî. Çiyênda terwendê bî. Labrey Xal Hus'î zî na sandiqî xwora

nezdi ronê bî. Eşkera bi ki na sandiqi bol parêznayên. Ew Qaîl nêbi ki xesarey bivîno. Mi, hewna fehm nêkerd bi ki na sandiqa çiçîya. O tawdi rebab ame mi vîrî. Mi, va bibo bibo na sandiqa rebabîya. Ez ge winîyayên sandiqira, ge winîyayên xwo verra û mi nan werdên. Bi no meraqa ma hemini nanê xwo mirdî werd bi. Mi nû pêrdê xwo ya behdê meymandê xwo nanra fek verada bi. Çiki raştê ci no bi. Mira wini asayên ki ma hemini bol nan werd bi. Çiki, Ma vero ne nan mend bi, ne şamî mendi bî ew ma hirê sîtilî zî do qedêna bi. Neyra fehm bîyen ki şamî weştê ma hîrê hemini zî şî bî. Dayê, finna eferimên heq kerd bi. Labrey ma caran dayêrê eferim nê vatên ew wesfê şamîda ci, ci hetekidi nêdayên. Kes raşta ci vajo, no wina qe çîyêndo rind nê bi. Edo no fini dayêrê vaja. Wa qe pîyê mi nêwajo. Her merdim xorêyo. Çiki dayê heq kerdên. Ma, hemini nan werdena xwo qedênê tepîya, mi dest bi nan hewadayişîya kerd bi. Mi, bi meraqa raya rebabdê Xal Hus'î pawitên. Qandê coy mi sifre bi lezeyaya sekû serra arêda û berd. Mi, verî verî sênî hewadê, behdo sîtilê doy, sifre ew tasana bi lezeyaya zey talaza hewada. Mi, nan bol werd bi. Pîzeyê mi rind masa bi. Zilqikê lobikan û simaqî ameyên mi ver. Solixên ravêrd tepîya mi dî mîyandewijê ma Xal Reşit ew Xal Hem zî ame. Qay ê pey hesîyay bî ki Xal Hus ameyo. Xal Reşît û Xal Hem'îya zî kinaredê sekûdi cayê xwo girot bi. Temaşevanê Xal Hus'î çendi vêşîbîyayên, odo hendi sûr bîyayên. Rindo ki dewijê ma amey bî. Şewa mado weşbîyayên. Pêro pê heteki di ronîştî bî. Bîbî helqa. Mi, fehm kerd bi ki, ew emel kerd bi ki Xal Hus'do emşo illa rebab biceno ew dêrî bikero. Odo hendayên merdiman nêşikno. Mîyandewijê ma bi roj xebitîyayê ew edizyayê,

qandê coy şanra rakewtê, no şan nê rakewtî bî ew amey bî key ma. Amey bî Xal Hus'î goştarey bikerê, qandê Xal Hus'î amey bî. Çendi temaşevanî bîyên vêşî kêfe Xal Hus'î hendi bîyên veş. Ridê cira fehmbîyên. O tawdi umbazê mi ame mi vîrî. Mi, bi lezeya vazda vera key umbazdê xwo. Ew ma pîya fina bi vazdayena ageyray sekûda ma heteki. Mi, vat bi, wa o zî bêro Xal Hus'î goştarey bikero. Ma, hurdina, bi vazdayîşîya rew ageyray bî ew ma kinaredê sekû bindi erdo xworê cilen ravist û ma pê heteki di na cili sero ronîştî bî.

Şewênda bêvengi bî. Aşmî, çoşme kerdên roşn. Sekûda mara cêr çarwey, hewşî mîyandi, pêro mël bîbî ew mişor kerdên. Ti vajê jew payra nêmendî bî. Ma, ê qijî cêrdê sekûdi ronîştî bî, ew sekû çoşmera bîbî helqa. Ê pillî naran sekû sero ronîştî bî. Ma bi tewrdê hemîya hendê da vîstên merdim estî bî. Da desên cênîyê dewijan, tayên mara dûrî banan sero pê hetekidi ronîştî bî. Ê zî ameybî ki Xal Hus'î temaşekerê. Ma, hemini sebir nêkerdên ki Xal Hus dest bi rebabîya kero. Xal Hus'î zî zanayên ma hemeyê raya rebabdê ci pawenê. Ey zî xwo kerdên giran. Qay vatên "wa dewidi keyandi kes nêmano ew pêro bîrê hewna edo dest bi rebabîya keran" Hendo ki xwo kerd bi giran, nan zî bol werd bi, ez tersayên ki nêşayên cara werzo. Goşe ma hemini rind û rind bîbî derg. Elaxeyrî xwo bol kerdên qedr. Ma, cira dest eştena qutêrda rebabî pawitên, ey, hêdî hêdî dest heşt qutêrda titûnî ew qutîya titûn dê xwo veti fekê ci akerd, ew destaya peldê cixareri puf kerd, Pellê cixaran pêra abirnay. Jew pel destera abirna û cikerd. Ew dest bi cixara piştina kerd. Jew, didi, hîrê, çahar, banc, şeş wel wel wel sebi? Cixarey piştî ew kutêrda xwo sero ronay. Qay lingê ci

qerimîyay bî ki jew fini lingê xwo cara leqnayên ew kerdên derg. Behdo fina lingê xwo arêdayên pê. Çiki cemhatî mîyandi ling derg kerdeni bol eybi bî. Ayra bi ki ê ki wedandi cemhatî mîyandi ronîştayê, linganê xwo derg nêkenê ew derg nêverdanê. Mi xwo heteki di va " bokan lingê Xal Hus'î biqerimîye, xeyrê ling tewatenda xwo rew dest bi rebab cenayena kero" Ey, nêzanan mi cirê duway kerdên? Nêzanan ki mi bi na qisera cirê zewtî dayên? Xal Hus'î hêdî hêdî cixarandê xwora jewda ci, qutîda xwo serra hewadê kişta bari kerdi xwo lewan mîyan, tûnikta êlegda xwora adilgeyê xwo vet. Ew vist raci. Boyên dê piro. Cixara kewti bî raci. Serê cixara bibi sûr. Ew dûn cira werişt bi. Boya cixarer vijîyê bî. Di-hîrê boy day piro tepîya, cixaraya xwo fina qutêrda xwo sero ronê.

Xal Hus, hêdî hêdî lûwayên. To vatên qay heme cayê ciyo teweno. Labrey sebrê ma nê mend bi ew ma teqay bî. Ê ki ujadi bî, pêro zî edizyayey bî. Qandê Xal Hus'î ameybi ew raya rebabdê ci pawitên. Heme qaîlî bî ki Xal Hus cixareyên ravey rebab bi ceno. Ma, hemini pawitên ki Xal Hus dest berzo a qutêrda rebabî. Herga ki destê ci vera qutêr bîyên ma vetên, " no fin keno rebabî biceno." Ma pêro bêsebreya masay bî.

Çend solixî tepîya, ma dî Xal Hus'î hêdêkekêna dest berd vera qutêrda rebabî. Xora tayn mend bi ki ma jeweri qûtîya rebabî bigrotayên û bidayên ci dest. Xal Hus'î bi rahateya ew hêdîya qutî akerdi. Ma, hemini mîyanê qutî bol meraq kerdên. Senî qutî abîyê ma heme pîya winîyay mîyandê ci. Xal Hus'î, qutêr mîyanra çîyên vet bi ki, mi, caran ne dî bi, ne zî jewîra aşnawit bi. Çîyêndo darên bi, tayên têlî pa bî. Ew

şivênda ciya pûrtini zî cira cîya bî. Labrey darê ci bol bi
emaret bi. Çiki birkayên. Ew darê ci zî darêndo bi qiymet bi.
 Çiçi bi se bol çiyêndo weş asayên. Xal Hus'î, qando ki rebab
 xesarey nêvîno bol miqaytey ci bîyên. Xal Hus'î rebab hêdî
 hêdî girot xwo dest. Rebab, zeydê leyrandê beqana bi.
 Sereyê ci gird bi ew vera boçikta ci barî bi. Xal Hus'î hêdî
 hêdî kişta seredê rebabî, şanê xwo milî ver ew boçikta cira
 tepîşt. Rind ca da bi ci tepîya. Şiva ci zî bi destdo raşta tepîşti.
 Şiva ci zeydê tîrkimani bî. Finên a şivi bi ûsilêna ew hêdî
 hêdî têlandê rebabî sero berdi ardi. Senî ki Xal Hus'î têlê şivi
 savitî têlandê rebabîra vengêndo barî rebabîra vijîya. Xal
 Hus'î, di-hîrê finî bi no hala sawit pira tepîya. Vinderd ew
 goşê rebabî o kişt no kişt taday. Sebrê ma hemini amebi qiri.
 Hetan ki zey ci bi tepîya vinderd. Sekerdên hewna ma kesî
 fehm nêkerd bi. Fina şiva rebabî têlandê ci sero berdi ardi.
 Vinderîya ew boyên cixarerda xwora anti. Fina cixara
 qutêrda titûnî sero ronê tepîya. No fin, bi raşteya dest kerd
 bi pa. Vengêndo bol terwende rebabîra ameyên. Xal Hus'î a
 şiva rebabî wexto ki rebabî sero berdên û ardên, kiştêran zî
 bi ingiştandê xwoya kişta boçikta cira, cayo ki tepîşt bi
 ingiştê xwo têlan sero jew hewadayên, jew ronayên, jew
 hewadayên jew ronayên. Bi ingiştandê xwoya têlê rebabî
 wext bi wext piloxnayên ew ingiştê xwo ê têlan sero
 lerzanayên. Mi, nika fehmkerd bi ki oyo bi nê ingiştandê
 xwoya qaydeyê dêri vejeno, ew mi nika fehm kerd bi ki bi no
 hala rebab ceneyêno. Wexto ki kesî vengê rebabî goştarey
 kerdên. Kesî vatên no rebab zî kewto zûwan, ew rebabo zî
 dêrî keno. Mi, tana xeyal kerd, ew goşê nay ser, dêra ki Xal
 Hus'î cenayên mirê bol xerîb nê ameyên. Mi, na dêri cayêndi

aşnawiti bî, labrey nêameyên mi vîrî, ki mi kotîdi aşnawiti bî. Hewna eza ney fikirêna ki mi dî, Xal Reşît'î ew Xal Hem'î ya pê fekîra, bi kurmancî ya;

-Erê Xalê Hus erê, seeta te xweş bi.

-Tilîyê te nêşin Xalê Hus.

-Heyrana wê rebaba tehim.

Kiştâ bîna, pîyê mi zî bi dimilîya;

-Destê to nêtewê Xal Hus.

-To qehrê ma werey vist Xal Hus.

-Heyranellayê toba.

Xal Hus, bi nê haylanandê cemaatîya bibi germ. Kêfê ci zî bibi weş. Nika hewna vêşî rebabî sero bibi çewt ew hewna vêşî dest bi weş cenayena kerd bi. Mi, fehm kerd bi ki Xal Hus'do bi feka zî na dêri vajo. No fini, mi vengê Xal Hus'î zî meraq kerdên. Mi, xwo heteki di vatên, " Xal Hûs hendê cenayênda rebabî, şeno weş zî vajo?" Meymananê ma zî hêdî hêdî cixareyê xwo piştên ew jew jew vistên raci. Ê ki acifist bî, jew boy dayên cixarandê xwo ro. Dûnê cixaran kewt bi ma ser. To vatên qay, wertedê madi adilgan esto ew adilgandi, adirê sergîniyo veşeno. Mayê adiganî vero ew adirdê sergîni çošmera ronîştayê. Ma wertera dún vera cor bîyên berz û hewara ma sera hewrêndo werdêk virazîyayên. Şewa, ew tarîyo. Labrey şewqê aşmî bol weşo. Hendê roşndê nîm tîjîyên nêbo zî roşnê aşmî hendo ki marê besbo esto. Ma, pêro malqê Xal Hus'î mendî bî. Kesik canara nêwinîyayên. Ma, hemini bi zerîya goştareya Xal Hus'î kerdên. Meymanandê ma mîyandi, ê ki qehrê ci werey-kewtê, Keser keseri sero antên. Zerandi cidi qehrê ciyan werey-kewt bi. Vengê rebabdê Xal Hus'î herga ki şîyên marê

bîyên weş. Cenîyanê dewi zî bi qeçkandê xwoya banan sero temaşê kerdên. Ê zî amey bî bandê ma sero raniştî bî. Eynan zî qay rebabê Xal Hus'î meraq kerdên. Qay ê zî pey hesîyaybî ki rebab do biceneyo. Solixên ravêrd tepîya mi bi lezeya demligê çay ard rona. Mi nû umbazde xwoya qedihî jew bi jew kerdî pir. Mi, verî verî qediha çay nê Xal Hus'î vera. Behdo, umbazê mi zî ê binan vero kerdî vila. Wexto ki mi çay Xal Hus'î, vero ronê. Ey hêdêkekêna rebab xwo destanra rona erd. Xal Hem'î şeker vera Xal Hus'î derg kerd. Ew Xal Hem'î bi kurmancîya;

-Xwedê bi dest û pîyê tere bi Xal'ê Hus.

-Ez bawerim ki rebaba te kes nikani lêxi.

-Te kela dilê me rakir.

Xal Hûs'î, çaya xwo têvdê tepîya çayra qultên ant. Ew Xal Hus'î;

-Bexudarîbên Ella şimara zî razî bo.

-Dest û doşîyê şima zî nêtwê.

-Ez zî şimara heskena, Ez qandê coy ameyan dewda şima. Ez qaila umbazandê zey şimaya roşa ew qisey bikera. Ez zi cemaatdê şimara hes kena.

Xal Hus'î, hirê-çihar qultandi çaya xwo qedênê bî. Mi, qedihi giroti ki fina pir kera. Ey nêverda ew va;

-Êgan, edo solixna bişima, pir meki.

Xal Hus'î, zanayên ki pêroyê raya rebabdê ci pawênê. Zanayên zî, ey fina cixarandê xwora jewna giroti kerdi xwo fek ew acivisti. Zimbêlê Xal Hus'î, dûndê cixarerra bîbî zerd. Neyra fehmbîyên ki Xal Hus'î bol cixara şimitên. Zimbêlê ci bol girdî ew dergî nê bî. Mûyê pordê ci ne sîyay bî ne zerdên bî. Kejênî bî. Çimê ci zî bol sîyay nêbî. Lepê ci, ti vajê ki

werdêkî bî. Xal Hus, Bol qelaw zî nê bi. Bejna ci, ti vajê ki kilmi bî. Derg nêhesibîyayên. Wexto ki cixaraya xwo antên ew dûnê ci xwo zincîra veradayên to vatên dûno zincîda cira nê, lojinira keno tever. Zincîya Xal Hus'î bîbî zey lojinda maya. Qay şewibî zî dûnê cixarerda Xal Hus'î bol vêşî asayên. Ê Xal Hus'î tenîya nê, dûnê meymanan hemini zî bol vêşî asayên. Solixên ravêrd tepîya Xal Hus'î cixaraya xwo qedêne. Boçika cixarerda xwo, erdro piloxnê ew adirê ci kerd hewna. Fina bi hêdêkeka erra rebab hewada kerd xwo dest. Zey verî sereyê ci kerd xwo milî ver. Boçika ci zî vera cer kerdi bî. Şiva rebabî zî erra hewadê ew hêdî hêdî têlandê rebabî sero berd û ardi. Ma, heme misay bî vengdê rebabî. Vengê ci mirê zî bibi weş. Mi, fehmkerdên ki oyo rebabî salme nê ceneno, Oyo bi meqamdê dêra ceneno, Ê ki ronîştêy bî, kesîra veng nêvijîyayên. Bê cixara şimiteni kesî cayêndê xwo nêleqnayên. Heme, zîq vinderdî bî, ew goştareya nê vengdê rebabî kerdên.

Estareyê ki çoşmedê aşmîra nezdî bî, nê asayê. Labrey ê ki aşmîra dûrî bî bol weş asayên. Êstarey, azmêndi salme şepirnaye bî. Hir jew cayêndi bi. Ew ê zî zey ma azmêndi bol bêhes vinderde bî. To vatên qay êyê zî goştareya rebab dê Xal Hus'î kenê. Qandê coy azmêndi pêro winîyayên mara. Qay eynan mîyandi zî ê ki qehrê ci est bi, ê ki derdê zerî antên estî bî. Çiki eynan zî bi zerîya vengê Xal Husî ew rebabdê ci goştarey kerdên. Qay ciyananrê hendo ki weş bi estarey jewdê ci cara nêleqayê. Pêro zeydê maya bêhes û bêveng vinderdê bî. Ê zî, malqê Xal Hus'î mendî bî, ê zî winyayên mara ew keserî antên, ê zî emşo bîbî meymanê ma. Labrey nêşayên ki bîro madi çay bişimo. Qay qehrê

eynan zî esti bi. Kam çi zano? Çiki çošmedê eyнанra zî çîyêndo zey dûnîya est bi, ez vana eynan zî zey meymanandê maya cixarey şimitên. Şewênda kerri bî. Bê vengdê rebabdê Xal Hus'î cayênra veng nêameyên. Solixên ravêrd tepîya Xal Hus'î dest bi vatişîya kerd, Kiştênra rebab cenayê, kiştêran zî bi feka vatên.

Dêra xwo bi kurmancîya vatên. Labrey ma hemini zî vatena ci rind fehm kerdên. Meymanê mayê mîyandewi zî xwora pêro kurmancî bî. Qandê coy ê ki Xal Hus goştarey kerdên kişta zuwanîya kesî çetiney nêantên. Xal Hus, bi rebabdê xwoya ew bi zerîya rind û rind bibi germ ew xwo pîzedi gireyayên, Kela eyû rebabîya pîya weriştî bî. Xal Hus, rebabî sero bibi çewt ew pîya bîbî jew lete.

Bi rebabîya pîya vatên;

-Milano Milano.

-Edûla Emer begê jinekî çelenge.

-Ji derdê wê eşîr bi hev ketine.

-Dewrêş, gava xwe şûnda navê.

-Eşkereye ki va leca ewê pir giran be.

-Ewê bixwe serê çendik û çend lawane.

-Dewrêş, weki beranekî çêye.

-Heya mirinê va leca sist nabe.

-Kes nikane vî halîre bibe dermane.

-Edûlê bixwe serê çendi kû çend lawane.

-Eşîra milla jî paşta navê gavane.

Milano Milano...

Xal Hus, xwo zeredi gireyayên û po şîyên. Bi rebabîya bibi jew, bi Dewrêş'îya bibi jew, bi meymanana bibi jew. To watên qay bixwo zî wextê lejdê Dewrêş'î ûjadibiyo ew kişta

Dewrêş'idi ca giroto'w bîyo tewrdê nê lejî.

Mi, hewna nika fehm kerd bi ki na dêri, dêra Dewrêş'tê Evdî'ya. Na dêri, bolini hes kerdên. Dêrênda namedari bî. Dehkaya na dêri tim qal bîyên ew dengbêjan zimistanî wexto ki şewî dergî bî wedandi, cemaatandi bol vatên. Lejdê Dewrêş'î ser dêri veti bî. Ti vajê ki, bol merdiman na dêrî nameyê ci zî aşnawit bî. Ew dehkaya ki na dêri mîyandi ravêrdi bî, bol merdiman zanayên. Tayên dengbêjî, bi vatenda na dêra silasyaybî ew bîbî namdar. Dehkaya na dêri, kişta xeta ravêrdi bî. Nînan pêrini sifte sifte ez Ap Şêx'tê mara pey hesîyay bîya. Ey zî na dêri bol weş vatên. Hîrê roj, hîrê şewî Ap Şêx'î na dêri vatên finazî nê qedîyayên. Bolini na dêri vatên. Labrey ez emel nêkenna ki kesî hendê Xal Hûs'î bi rebabîya hendayên weş bivatên.

Ma, pêro zeydê Xal Hus'î bi na dêra bîbî sûr. Bi na dêrda Xal Hus'î ya, ew bi xeyala ma tîyadi nêbî şîbî cana. To vatên qay ma pêro, şîbî cadê lecdê Dewrêş'tê Evdî, şîbî xeti ver. Ma zî, kewti bî lejî mîyan. Ma, pêro bîbî heta Dewrêş'tê Evdî. Ma, düşneyê Dewrêş'tê Evdî neheq vînayê, ma düşneyê Dewrêş'tê Evdî xworê ze duşmen vînayên. Dest û bera ma bi ameyên ma do bi heme çîdê xwoya paştî bidayên Dewrêş'î. Tay mend bi ki ma duşmenê düşnî bê. Çiki ma mîyandi ê ki Xal Hus goştarey kerdên, jew jewini, ê pîzedê xwo kerdên eşkera ew;

Xal Reşît'î vatên;

-Dewrêş çimê mino. Ma wina beno?

Xal Hemkan'î nara vatên;

-Neheqeya Dewrêş'îrê bena. Kes hendayên keno?

Xal Hem'î;

-Bêbexteya Dewrêş'îrê bena. Ella şîmarê nêverdo?

Pêrê mi;

-Dewrêş misteheq keno. Wa pîrodo?

Temaşevanandê Xal Hus'îra bi qehra ew bi hêrsa qîseyê winasînî vajîyayên. Mi, nika fehmkerd bi ki ma hemê zî bîyê kişta Dewrêş'î. Ma, pêro bîyê kişt. Xal Hus'î, hendo ki weş vatên ma pêro bîbî sur û bîbî jew ew ma hemini, xwo pîzedi qayîşê Dewrêş'î antên. Ma ranîstey bî. Labrey ma nêşayên ki cadê xwo di vîndero. Kotî bi se ma kerdên werzo şîro cadê lejî.

Xal Hus, Qay edizya bi, fina rehahê xwo rona, qutêrda cixarerda xwora cixarena giroti ew bi adîlgedê xwoya vist raci. Labrey ne kela Xal Hus'î, ne e ma hewna serd nêbî bî. Qay wina bi ki no fin Xal Hus'î, him cixaraya xwo şîmitên, him zî bi qîsana, dêri cayo ki birnê bî çîra po şîyên. Kotî birnê bî, fina çîra dest kerd bi pa. Hedi hedi ew jew bi jew qîsey kerdên, to vatên qay oyo tîzban keno lara. Bi ûsilêna ew bi nermeya vatên. Çendi bi nermeya vatên zî qîsandê ci mîyandi bol lûkey esti bî. Bi qîsandê xwoya lejîrê meydan waştên. Wexto ki qîsey kerdên bi destana, bi çîmana ew bi seredê xwoya zî qîsey kerdên. Axir Xal Hus'î ma, pêro berdî bî cadê lecdê Dewrêş'î, Ma, kerdî bî tewrdê lejî. Tayn mend bi ki ma emşo veriştayên bergîrandê xwo niştayên. Çuwe û tîfîngê xwo bigrotayên ew bişîyayên lejî mîyankekwtayên. Zeriya ma hemini kerdên tepi-gurpi. Xal Hus'î, bi na dêra, ma pêro kerdî bî lecdî mîyan. Ma niştî bî estoran, ew ma şemşêrê xwo giroti bî xwo dest. Ma, bi haylanana hawêr bê çîmî ravey şîyên. Ma, bîbî girgîn ew repî bî ma dayên pîro. Mi finê di ki Xal Reşî, perayo sewlê xwo. Qay destê ci bê hem

şi bi sewldê ci. Qay kerdên herûnda şemşêrî di sewlê xwo bi girweyno. Xeylên wext sewlê Xal Reşît'î ci destdi bi. Haya ci cira cinêbî. Ey tew nezanayên ki sewlo ci destdi. Xal Hus, hendo ki heq û berê, nê girwî ameyên, ma pêro, cayêra ronîştey bî, canara lejî mîyandi bî ew ma bi haylanana havêr verdi şîyên, ew ma dayên piro.

Ma, heme hendoki xwoya şîbî, şewi nîmî raverdi bî ew ma hewna nêzanayên. Aşmî vera cêr bîbî. O tawdi ma kes nêwinîyayan aşmî. Ma wext kerd bi xwo vîra. Bi neya, aşmî tayn mend bi ki şiro awan. Roşnê aşmî hêdî hêdî biyên gidî.

Ez winîyayan ki çimê Xal Reşît'î, ê yê hêdî hêdî gêrênê. Hewnê ci ameyên. Jew fini bi mîyanîya çimê xwo girotên û bi xirxizeya hewnêndo werdêk girotên. No halê ci, taridi kesî rind nêdiyên. Labrey mi dî bi ki oyo jew fini rakewno. Mira asayên, çiki şewqê aşmî, kişta mira dayên Xal Reşît'îro. Kesî ki rind xeyal nêkerdên, fehmi nêkerdên. Bê mi, kesî nêdî bi ki Xal Reşît'o, jew fini çimanê xwo gêno. Ki mi no halê Xal Reşît'î dî ez winîyayan Xal Hem'î ra ki oyo zî rakewno. Eza hewna winêna eynara, Mi, dî.

Pêrê mi va;

-Wa Xal Hus bol nêedizyo, wa xworê rakewo.

Xeylên wext ravêrd bi. Dêra Xal Hus'î hewna nêqedîyê bî. Mi, na dêri aşnawiti bî ew mi zanayên ki winî bi şewêna nêqedêna. Mi fehmkerd bi ki pêrê mi zî halê Xal Reşît û Xal Hem'î dî bi. Qandê coy wina vatên. Senî ki Xal Reşît'î na qisa aşnawiti cadê xwora hêdî hêdî werişt. Xal Reşît, xwora verî qaîl bi ki werzo. Çiki pêro zî bol edizyayey bî. Pêrodo zî, şewra rew weriştayên. Ciynanrê tayên hewn zî lazim bi. Lazim bi ki tayên rakewtên. Ez, teşef kena ki, Xal Hus zî, qaîl

bi rakewo. Çiki şewi bol berey dekweti bî. Xal Hus, qay şermayayên ki vajo. Raştê ci, mi nû umbazdê xwoya zî edizyayey bî. Hewnê ma zî ameyên. Labrey ma zeydê Xal Reşît û Xal Hem 'îya nêşa bi ki bi mîyanî çimanê xwo bigêro. Ew qe hewnêdo werdêk bigêro. Labrey, peynîya na dêri mi meraq kerdên, ez qaîlbîyan ki Xal Hus, peynîya na dêri biyaro. Bi raşteya mi tenîya nê, soyinê dêri hemini bol meraq kerdên. Soyinê Dewrêş'î ma heminirê bibi meraq.

Bibi berey, Çendi eza eynanrê wina vana zî peynîya xwo çimê mi zî, gêrîyayên. Bi raşteya hewnê ma pêrini zî bol ameyên. Meymanê ma, Xal Hem û Xal Reşît'îya cadê xwora hêdî hêdî weriştî xwo ser. Hurdina zî ronîştenira qerimîyay bî. Xwo sero çetin vinderîyayên. Saqeyê xwo vilênayên. Qay raniştenira saqeyê ciynan qerimîyay bî ew bîbî pûç. Xal Hem û Xal Reşît'îya çewt çewt xatir waşt tepîya mi nû umbazdê xwoya kişta keyîra wertiyê Xal Hus'î bi lezeya ard. Ew sekû sero ravist. Xal Hûs, qay guvuşîya bi, qaîl bi destawîya xwo bikero. Mira ca pers kerd. Mi kereyê ki kişta rojawandê banandê maya motî ci. Xal Hus, hêdî hêdî vera ûja bi loj lojyayena şî sîyan pey ki destawîya xwo bikero. Mi zî, qando ki kutuk nêşro ci, Xal Hus kêverdê hewşî vero hetan ki destawîya xwo kerd û ame pawit. Xwora ma zî, wertiyê ci ravist bi. Umbazê mi mira xatir waşt ew şî keydê xwo. Mi nû pêrdê xwoya zî sekûya maya ki kişta bîna ujadi wertiyê xwo ravist. Cenîyê ki ameybî banî ser temaşeyê Xal Hus'î kerdên, ê zî banan sero nêasayên. Qay êzî şîbî keyandê xwo. Ma, hendo ki dêrda Xal Hus'îya bîbî jew, ê cenî key şî bî, mi nêdî bi. Qay hewnê eynan zî ame bi ki ê zî şîbî keyde xwo. Çiki, qeçekê ciynanê werdêkî ciynan heteki di bî.

Qay qeçekî damişê bêhewney nêbîyên. Xal Hûs'î, rebab hêdî hêdî bi rihateya ew miqayteya fina kerdên sandiqta ci mîyan. Wexto ki, dest nayên rebabîya, bol hêdî lûwayên ew bol xeyal kerdên ki tehdâyên nêro ci, ew rebab xesareyên nêvîno. Xal Hus'î, sandiqa rebabdê xwo giroti ew balişna da xwo heteki di, bi rahateya ronê. Behdê ci çakêt û êlega xwo zî piştî pira ew xwo berzêndi rona. Mi, fehm kerd bi ki Xal Hus'o bi neya vano wa kes ne bitiro ne zî xesarey cido. Xal Hus,î şelwerê xwo ew êlega xwo zî veti tepîya çinayê ciyo sipeyo ki xasera viraşte ci sero mend bi eya kewt bi werti dê xwo mîyan. Werxanê xwo zî hetan ki serey ci vinîbo ant bi xwo serî ser. Mi nû pêrdê xwo ya zî kewtî wertî dê xwo mîyan. Xora ma bol bêhewnî bî. Emşo bê hewn mendî bî.

ESTAREY

Bibi tari. Kişta rojawanîya azmênî bi şewqtê aşmîya hewna zî sûr kerdên. Çiki aşmî şîbî awan. Kewti bî kerandê ma pey. Nika estaran marê roşnayî kerdên. Qandê roşnî, azmêndî ê tenîya mend bi. Estaran ma bê roşin nêverdayê. Şewênda bê veng û bê hesi bî. Jew fini vengê kutukan ameyên. Ew ma serra şewşewikî o kij no kij perayên. Ew ma çiman vero jew fini asayên. Ez kewtbîyan cay mîyan zî dêra Xal Hus'î, mi vîra nêşîyên. Dewrêş'ê Evdî, mi çiman vero bol bibi merdimêndo camêrd. Bibi merdimêndo xurt. Hewnê mi rema bi. Qay Dewrêş'î hewnê ma remna bi. Ez him ney fikirayên him zî winîyayên azmênra. Çiyo ki kes bewnîyo cira estarey tenêka mend bî. Çiki heme ca bibi tari. Azmêndî estarey tenêka çirûsayên ew bol weş asayên. Şewqê aşmî

pêro bibi vinî, kokra nêmend bi. To vatên qay, aşmî zî goştarey û temaşeyê Xal Hus'î kerd bi. Çiki Xal Hus'î senî dêra xwo qedênê bî, aşmî zî o çax şî bî awan û kewti bî keran pey. Qay hewnê ay zî zey ma ame bi. Aşmî ma çiman verra bîbî vinî. Qay, a zî kewti bî cadê xwo mîyan. Roşnê xwo zî bi xwo ya berd bi ki ma rakewê. Qay awan şîyayenda xwoya marê vat bi rakewê. Labrey estaran, hewna vêşî tari nêbo deyî, roşnê xwo dayên maro. Çimê mi zî hêdî hêdî gerîyayên.

Ez wexto ki şewra bîyan aya mi fehm nêkerd bi ki ez şandi çiwaxt şîbîyan hewna. Bîbi şewra. Wextê germi, honikê şewray tim kesîrê weş bi. Çiki germeya mengda wesarîya peynî ganê kesî vêşî kerdên sist. Hal kesîdi nêmendên. Ganê kesî tim bîyê giran. Kes qail nêbi ki karên barên bikero. Herhal qatix zî na mengidi bîyên bol, ew bol viryayên ki ganê kesî bîyê sist, bîyê giran ew nê mihalan bol bol hewnê kesî ameyên. Tew serseyênda qalini di hewnê dihîri hewna bol bîyên weş. Neyra bi ki dewandi bol merdim dihîrên hendê di seatan serseyandê rakewtên. Zeki vanê, doy zî hewnê kesî bol ardên. Hele doyê pêlekî. Wesarî, çarweyê ki vaş verdên şite ciynano ki bîyê qatix, nê qatixîra kê ki werdên hewnê ci amayên. Dewijanê ma vatên, "do û mastê wesarî hewnê kesî bol ano".

Şewra, boyênda weşî ameyên. Labrey hewna honikey bî, hewna wextê germî esti bi. Zerejan, zey hurgu fina veng dabi pê. Keran sero pê dûşnera wendên û pêrê lej waştên. Zerejî caran lejra ew pêrê meydan wendişra mird nêbîyên.

Qay bibi şewra ki ez winîyayan Xal Hus, cadê xwo mîyanra vijîyayo ew wertîyê xwo arêdayô pê ew sekû sero tenêka ronîsto. Kişta hewşîya çarwey barayên. Ê zî zeydê

Xal Hus'î weriştî bî. Qaîl bî ki hewşra bivijîyê şirê çere. Qay bîbî veyşan. Mi, sewlê xwo kerdî xwo pay ew ez vera Xal Hus'î şîyan. Mi, şewrayê ci xeyr kerd ew;

-Xal Hus ti qaîlê şirê tever?

-Willahî qaîla, labrey eza kutikanra tersena.

-Eza tiya, tî şenê şirê.

-Bexudarbe lajê camêrdan.

Eşkera bi ki Xal Hus guvuşîya bi. Şermayayên ki vajo. Kiştêra zî kutukîra tersayên. Xal Hus, werişt ey zî sewlê xwo kerdî xwo pay, ew mi nû eya sekû hetekira hewşra vijîyay. Ez tey heyana kêverdê hewşî ver şîyan. Xal Hus, cayê ci misabi, verê xwo kerd vera uja ew şî cadê vizêrîdi destawîya xwo kerdî. Kutukê ma fina çimê xwo Xal Hus'î sero berdên û ardên. Qay ez ci hetekibîyan ki qarmîşê ci nêbîyên. Mi, fina zî se beno, se nêbeno kutik qando ki nêşro ci pêt tepîşt bi. Mi, nêverda bi ki kutik vera Xal Hus'î şiro. Kutik vera Xal Hus'î nêşîyayên zî, wexto ki kutik bi lawayên zî, Xal Hus'do fina bitersayên. Xal Hus, bitersayên zî neheq nêbi çiki kutikê ma bi raşteya him gird bi, him zî wexto ki winîyayên kesîra kes cira tersayên. Qandê coy mi kutik pêt tepîşt bi, ew mi nêverdayên ki cara bileqo. Mi vatên bêhem mêhem mi destanra bi reyo şiro vera Xal Hus'î o do bol biterso. Mi, kutikî heteki di demeyên pawit tepîya Xal Hus, sîyandê mayê ki keyanra dûrîyê, eynan peyra hêdî hêdî werişt, sîyan peyra vijîya tepîya, şelwerê xwo hêdî hêdî antî cor ew şulwalindîya şelwerandê xwo girêdê. Eya tepîya fina peydi bi tersandê kutukîya vera mi ame. Wexto ki vera mi ameyên, tersandê kutukîra winîyayên xwo çosmera. Kutuk, mi heteki di bi zî o hewna tersayên. Qay serrê ci bîbî vêşî, bibi kal, pêta

ray nêşîyên. Lingê xwo hêdêkekêna erdo ronayên. Çiki, sî bolîbi qandê coy linga xwo sîyan sero nê ronayên hetan ki mikûn est bi erdo ronayên. Neheq nêbi çiki lingê xwo ki sîyan sero ronayên o do tekerîbîyayên, ew o do erro gunayên. Ki, erro gunayên o do him bi tewayên him zî bişermayayên. Nayra bi ki wexto Xal Hus'î lingê xwo ronayên, bi tersa ew bol xeyal kerdên û ronayên. Xal Hus, xora xora zî bol hêdî ray şîyên. Ki ame resa mi, ma hurduna, fina vera sekûda xwo ray şî. Mi, bi lezeyaya wertîyê Xal Hus'î ew ê xwo arêda berd zere. Çiki dayê vatên wa çî wertî sera nêgeyro ew tîjî piro nêdo.

MEŞKÎ

Wengê meşkerda dayê ameyên. Dayê, zeredi meşki nîrdên. Meşki, kerdî bi çatmerra winî nîrdên. Dayê meşka xwo postedê bizanra bixwo viraştên. Meşkî, bol çetin virazîyayên. Labrey dayê, meşki viraştênidi kesî nêrideyayên. Hurgu meşka do nê nîrdên. Dayê ki kerdên meşki virazo, verî verî qando ki pûrtîya postî bi rûçikîyo postey ci soli kerdên. Xeylê soli şanayên ci. Behdê soli, tayên welli zî şanayên ci. Çend rojîya tepîya dest bi rûçiknayena kardên. Purtîya ci pêro rûçiknê tepîya. No fini, hewna pûrtîya ki pa mendi bî, bi kardîya mezbût taştên. Heyan ki pa kokra pûrtî nêmendên bi no hala pûrtîya ci kerdên pak. Bêhdê ci, verî verî finê pak şitên. No fin, fina soli kerdên ew behdê soli zî cifti kerdên. Şimado nika vajê ki cifti çiçîya? Cifti qaliktê balûwanra virazêna. Dayê, nê qalikê balûyan rind kûwayên, Kerdê zey ardan, bîyê ardê zerdî. Behdo, na

meşka xwo kerdên a cifti mîyan ew na cifti rind sawitên heme cadê meşki, bi ci dayên werden. Meşki, arandê ciftira bîyên zip û zerd, Çermeyê meşki bi nê arandê cifta bîyên nerm. Posteyê meşki debax girotên. Mi, fehîm kerd bî ki, bi na cifta meşki ne şikêna ne zî qelişêna. Wina nêkerdên meşka çermeyini do biqelişîyayên ew a do lete bîyayên. Meşki, bi cifta amrê ci zî bîyên derg. Ez derg nêkera, dayê, heq û berê nê girwî rind ameyên. Ti vajê nê girwî di bîbî wusta.

Ma, bêrê Xal Hus'î ser. Mi, nû Xal Hus'îya sekû sero palasi sero ronıştî. Rebabê Xal Hus'î, hewna sekû sero cadê xwodi ronaye bi. Ew Çakêtê Xal Hus'î zî hewna ci ante bi. Mi, îrbîq ard ew awi kerdi Xal Hus'î destanro ki dest û rîyê xwo bi şuwu. Xal Hus, ki bîyên çewt qay mîyaneyê ci tewayên, çetineya xwo kerdên çewt û raşt. Ey zî dest û rîyê xwo şit tepîya bi dismalda xwoya besterd. Ma hurdina fina sekûda xwo sero ronıştî bî. Pîyê mi, ez heyana ki nanê xwo bûran çarwey hewşra vetî bî ew berdi bî çere. Ki mi, nanê xwo buwerdên tepîya no fin ezdo bişîyayên çarwan ver. O do bi ameyên araya xwo bikerdên. Nê girwî di ma pêser bivirîyayên.

Xal Hus, sekû sero ronışte bi. Ez Xal Hus'îra abiryayan û şîya vera wede ki marê şamî bîyara. Ez hetan şîyan dayê serê sênêr kerdo pir. Ew sênî kerd bî hadire. Ez, peraya sênêri ew mi ardi sekû sero xwo û Xal Hus'î wertedi ronê. Sênêr sero, qiymax, rono kele, rib, tayên penîr, nano tepleme ew çingêndê werdêkî mîyandi zî awi esti bî. Şamiya mi nû Xal Hus'î no şewra mezbûti bî. Mado no şewra arayênda rindi bikerdên. Di teney zî tasê baqirê qelaykerdey zî sênêr

kinaredi bî. Serê sekû kert û kortî bî qandê coy mi, ca da sênêri ki çewt nêbo ew çîyo ki sero nêrijîyo. Kinaredê sahanandî, di teney koçikî zî estî bî. Mi, jewda ci Xal Hus'î vero ronê. Ew ma hurdunan dest bi werdişîya kerd. Xal Hus'î hêdî hêdî nanê xwo kerdên loxme ew cenayên sahandi qiymaxîro verdên. Jew fini zî loxmeyê xwo cenayên nalbikîda ribîyo werdên. Qay xwo pîzî mîyandi kerdên pê tewr. Mi, loxmeyê xwo qando ki Xal Hus nêşermayo, werdêk werdêk viraştên û werdên. Mi, tasa awda Xal Hus'î ew ê xwo zî kerdi bî pir. Winî asayên ki ma hurdina zî bîbî veyşan. Labrey, him tamê qeymaxî, him zî ê mastî ew rondê kelî bol weş bi. Qay honikê şewray bi ki, marê hendayên bibi weş. Rono keke bîbi zey vewri. Ti vajê ki ma, hirjewerî di nanê teplemêy bi şamîyana werdi bî. Jew fini ma caelemateyra awi zî kerdên loxmedê xwo serra, Qay şamî, bi zerîda Xal Hus'î, bî ki cira veng nêvijîyayên. O nandê xwodi kewt bi. Bêhes bêhes werdên. Loxme, xwo fektê o kij, no kij çarnayên û kerdên war. Bi teşefa, dindanê Xal Hus'î tayêndê ci kewtey bî. Labrey qay dindanê pey bî çiki verra nêasayên ki kewtê, nê kewtê. Ma. Wexto ki Şamî werdên, hewna meraqê mi nê ravêrd bi. Xal Hus, kotra misabi nê rebabî bi ceno? Ew no rebab kotra ard bi? Kesî ki bi waştên, şayên nê rebabî bimûso? Mi, him nan werdê him zî nê persan fikirayên. Ez vêşî damiş nêbîyan û mi Xal Hus'îra pers kerd;

-Xal Hus, nê rebaban kotî roşênê?

-Estenbol'di roşênê.

-Bol vayê?

-Ê bol vayê.

- Ki kes bigêro kes şeno bimiso?
-Bol çetino.
-Tîyê bol weş cenenê Hal Hus.
-Ê o eza. Ez zî bol çetin misaya.
-Bê to sûkidi kes ceneno?
-Nê
-Ez zî pey nêhesîyayan ki jewna ceneno.
-Ella zano to cira bol heskerdo?
-Ê willi ez cira bol heskena.
Ez herûnda todi ba e zo xworê tembûre bigêra.
-O zî bol çetin nîyo?
-Çîyo rahat çinîyo. Tembûre kes şeno Riha'di bivîno.
Labrey rebab Riha'di çinîyo.
-Kesdo senî bimiso?
-Ki meraqê kesî bibo kes miseno.
-Ez bol meraq kena.
-Ki winîyo, pêrdê xworê vaji, wa torê tembûreyên
Riha'ra biyaro.
-Bol vayo?
-Bi perandê hîrê bizana yeno.
-Rindê ci yeno?
-E e yeno.
-Labrey rebab vengê ci bol weşo. Tembûre zî hendayên
vengê ci weş beno.
-Kes ki bizano bi ceno vengê ey zî weşo.

FEHM NÊBÎ

Ma, hurdinan zî nanê xwo mirdî werd bi. Ma, kewtî bî

qisan. Ez, berey mendibîyan çiki koti bi se pîyê mido bi ameyên. Eza hewna wina fikirêna ki, mi dî pîyê mi kewt hewş. Senî ame ez weriştan ew mi ca da pêrdê xwo. Pêrê mi selami dê Xal Hus'î ew ronîşt. Mi, wedera qandê pêrdê xwo zî werdenî ardi, sênî sero ronê tepîya ez şîyan vera çarwan. Mi, Xal Hus' û pêrdê xwo ya sekû sero verday bî. Labrey vatena Xal Hus'î kewqti bî mi sere. Mi, vatên "edo xworê tembûreyên Riha'ra biherîna". Bi no fikra mi xwo resna çarwan. Çarwey, dûşnedê dewa hendê çend qeydiman dûrî bî. Ûja di çerayên. Çere, weş bi, çarwey cadi bîyên mird. Senî ki bîyên mird, cadê xwo di mêl bîyên. Neyra bi ki ez resayan çarwan, bolê çarwan mêl bîyayeyê bî. Ez winîyayan umbazê mi zî çarweyê xwo vera mi kerdê ew o yo çarwandê xwoya pîya vera mi yeno. Vîstekna ravêrd tepîya resa mi heteki ew ma pîya ronîştî. Çiki çarwanê ey zî mirdî werd bi, senî ki resay bî çarwandê mi heteki ê zî hêdî hêdî mêl bîyên. Ma, hurduna serseyda kerî di pê dûşnera ronîştî bî Ma, halê pê pers kerd tepîya mi dî umbazê mi va;

-To dî şandi Xal Hus'î senî rebab cenayên?

-Qal meki, bol weş cenayên.

-No Xal Hus kotra nê rebabî misayo?

-Nêzana.

-Dêra Dewrêş'tê Evdî bol weş vatên.

-Bi raşteya bol weş vatên.

-Mi, dehkaya Dewrêş'tê Evdî tayêndê ci fehmkerdi, labrey mi soyinê ci fehm nêkerd.

-Ez nêzana kesdo senî him na dêri him zî nê rebabî bimûso? Xal Hus vano xworê tembure bigî.

-To qay cira pers kerd?

-Ê mi va "kesdo senî bimûso?" Ey va tîyananra rebab nêvîneyêno. Estenbol'di esto.

-Wey hêêê! Estenboool.

-Ez bişan ez do tembûreyên Riha'ra ardeni da.

-Ti raşt vanê?

-Ez raşt vana.

-Bol vayo?

-Xal Hus vano bi perandê hîrê bizana yeno.

-Riha di roşêno?

-Ê Xal Hus'o winî vano.

Sêparê ravêrd bi ew bibi vera dihîri, fina germêndo giran est bi ew tîna rojî kes peşnayên. Ma, serseyda kerîdi bî. Kerandê dûşnî mîyandi, sereyê bergîrên kewt mi çiman ver. Mi nû umbazdê xwoya, pîya weriştî pay ma hurduna vera ê kerî winîyay ki bi raştaya sereyê bergîrêno kerî mîyandi aseno. Mara no bergîr hendê hirê-çihar qeydiman dûri bi. Ma, verê xwo kerd vera ûja, ew ma hêdî hêdî bi tersa vera ê bergîrî şî. Ma, tim nê keran mîyandi bî zî ma caran raştê çiyêndê winasînî nêamey bî. Ma, ki bî nezdîyê ci, bergir winîya ma ra ew hîra. Bergîrêndo bol mezbut asayên. Qut û qalin bi. Bol zî warîbîyaye bi. Zey bergîrandê maya nê bi. Bergîrê ma ey heteki di ze nêweş hesabîyayên. Cilênda bol xaseki ew nexşêni po bî. Ma, rind xeyal kerd ki, wesarê ci bi sîyena girêdayeyo. Ew bergîr, winî kerd bi cayên ki nêaso. No bergîr, winî fehm bîyên ki tayini ê kerî mîyandi nimit bi. Ma, çimê xwo çarnay, kes çoşmera nêasayên. Mi nû umbazdê xwoya nêwetardên ki vêşî nezdîyê bergîrî bo. Çiki, ma xwo hetekidi vatên "Qay wêrê nê bergîrîyê tîyananra, nê çoşmanra ew nezdîyanrayê" Bergîrêndo winasîn salme

nêbîyên, bêwahêr nêbîyên, mikûn nê bi. Ma, fina bi tersa ew lezi peydi ageyray û ujara kewtî dûrî. Ma, hetan nika çîyêndo wina tîyananra caran nêdî bi, ew no marê bibi meraqêndo gird. Ma, hurduna zî hawêr winîyayên çoşmedê xwora. Çiki no bergîr, bergîrêndo bewahêr nêasayên. Ew ma verê xwo da bi vera çarwandê xwo. Ma, bi meraqa çarwandê xwo heteki di ronîştî bî. Ma hurdina zî hawêr bi tersa winîyayên xwo çoşmera. Ma, çimê xwo nêşayên ê bergîrîra abirno. Çarweyê ma, qay bîbî teyšan ki jew bi jew mêlra werîştên ew verê xwo dayên vera dol. Ma zî, ci dima verê xwo da bi vera dol. Labrey ma gami seati ageyrayên û winîyayên ê bergîrîra. Ma, bi meraqtê nê bergîrîya hêdî hêdî çarwan dima şîyên. Fikirdê ma ra no bergîr nêvijîyayên. Çiki nê girwedê bergîrîdi îşkileyên est bi. Ma, him çarwan dima şîyên, him zî gam bi gam ageyrayên winîyayên ê bergîrîra. Ma, xeylên kewtî bî dûrî zî hetan nika hewna kes ne asayên. Ma, xwo verada bi dolî ver, çarwanê ma awi şimitên. Dihîri ravêrdi bî. Germey hewna bîbî vêşî. Qijikan germ di saz cenayên. Qijikan zî, zeydê Xal Hus'î rebab cenayên ew rebabanê ci hemini veng dabi pê. Çarwan, senî awa xwo şimiti, ma vêşî nêvinderîyay û ma bi lezeyaya verê çarwandê xwo fina peydi da vera keredê ê bergîrî. Çiki, no bergîr ma aqilra nêvijîyayên. Çarwan, qay awi zî şimiti bî ki bîbî giran, bol hêdi cara leqayên û ray şîyên. Ma, zî qaîlî bi ki rew xwo biresnê ê bergîrî. Ma, qandê coy lezi kerdên. Ma ray kerdi bî nîme, nika cayo ki ma xwo resnabi ci ûjara kere asayên. Ma, rind xeyal kerd ki hewna o bergîro ûjadi. Kêşî hewna nêberd bi. Marê, no girwe herga ki şîyên bîyê meraqêndo gird. "No bergîr, çîçîrê tîyadi bi?" Ma, nêwetardên ki rind nezdiyê cibo

zî. Beno ki wêrê ci nezdıra bîyayên, beno ki kerî mîyandi zeydê bergîrî nimitê bîyayên. Ma, hurduna zî cira xeylên dîrî, verê xwo kerd bi vera ê bergîrî'w ew ma ronıştî bî. Ma, dest bi xeyal kerdena kerd bi. Wext bol ravêrd bi. Bibi vera êre. Tana bibi honik. Meraqê ma zî herga ki şîyên bîyên vêşî. Pawitişra ma hurduna zî eciz bîbî. Herhal bergîr zî ê kerî mîyandi payra vinderdiş a edizya bi. Ma, hurdunan zî zanayên ki no bergîr bêwahêr nîyo. Ma, tersayên ki heyana taribîyayên zî wêrê ci nîyameyên. Ki wina bîyayên, mado zî ci nêvînayê. Sebrê ma zî bîbî gidî, ew nêmend bi. Bibi berey ew bi no hala rojî kerdên şiro awan. Hewna kes wertedi nêasayên. Ki çiçi bi se wêranê nê bergîrî çîyêndo mîyanî kerdên. Wina bi ki no bergîr tîyadi, nê kerî mîyandi nimit bi. Fina bibi şan, wextê çarwan keye berdişî ame bi. Ma, hewna no girwe fehm nêkerd bi. Ters û meraqê ma herga ki şîyên bîyên vêşî. Qandê coy ma rew rewî qaîl nêbî ki şîrê keye. Ma tede mendî bî. Qando ki ma, tana berey şîrê keye, ma xwo aqirnayên. Bi neya çarweyê ma zî qaîl bî ki şîrê keye. Çiki wextê keye şîyayeni bi. Ma, nêzanayên ki sekero. Ki ma bol berey bimendayên pêranê ma do meraq bikerdên. Ki ma bişîyayên mado nê bergîrîra çîyên fehnêkerdên. Ma ,keye nêşîyayên nebîyên, bişîyayên nêbîyên. Bi no hala ma tana pawit. Hewna zî kes nêvijîyayên werte. Bergîr hewna herûnda xwo di bi. Mi nû umbazdê xwoya qisaya xwo kerdî jew ki şewi ma fina bîrê tîya ew nê girwî fehmkerê. Qandê coy ma, bi lezey a çarwey şanay xwo ver ew ma resnay keye. Ma, fina bi lezey a nanê xwo nîmçe verd û ma hurduna bi mîyanîya dewi mîyanra kerd tever. Mi, Qirmaya xwo ew çend fişengî zî girotî, ew ma taridi vera ê bergîrî kewtî ray.

Ma ,xwo bi nimitîşa, resna bî ê kerî. Rind bibi tari, dûrîra mîyanê kerî rind nêasayên. Ma, xwo kerdên qilûz û ray şîyên. Ma, xwo kerdên qilûz ew xwo eştên sîyandê girdan pey û ma xwo nimitîşa ray şîyên. Bi no hala ma tana bîbî nezdîyê ê bergîrî. Ma, winîyay ki hewna o bergîro cadê xwo di. Ew fina çosmêra kes nêasayên. Meraqra ma kerdên biteqo. Şewi bî, ma taridi xof girotên, mi fişenga xwo kerdî bî qirmeri fek. Emeleya mi, bi mi ameyên. Ki çîyên bêhemd bibîyayên, ma do bi şayên xwo biparêzno. Bi qirmera zerîya ma hewna bîbî metîn. Umbazê mi tayên tersayên labrey nêdayên tever. Ma, hurdunan zî no girwedi kerd bi cirîsey. Mado, nê girwî bi mûsayên. Ma hendê hîrê qeydiman bergîrîra dûrî, hirê sîyandê berzan werte di xwo nimit bi, ew dest bi pawitena kerd bi. Sebrê ma qedîya bi. Ti vajê ki teslîya ma kerdên bi kewo. Çiki hewna zî kes nêasayên. Ma, hurdunan zî wexto ki qîsey kerdên, bi pisti pista xwo mîyandi qîsey kerdên. Çend cixarana tepîya ma kerdên werzo ki, ma dî kişta corîya qeratîyên asa. Ma, xwo sîyan mîyandi rind kerd qilûz. Ew ma bê nefes temaşê kerdên. O qeratî, bi lezeyaya ame nezdi, ki di esparê, esparî bi di bergîrana amey bî tîya. Ê hurduna esparî rind ameybî mara nezdi. Ma, bi çihar çimana vînyayên cinanra. Aşmî newe vijîyê bî, bol tayn roşnê ci est bi. Nê hurduna esparî, senî resay ê bergîrî hetî, bi lezeyaya bergîrandê xwora amey war. Bergîrandê ciynan sero zî bar esti bi. Labrey ma fehm nêkerd bi ki barê ciynan çîçîyo. Bar, cilandê bergîran sero winî weş şidênaye bi. Kamî bî se, hurduna merdimî zî nê girwîdi mezbûtî bî. Bi lezeyaya lûwayên. Qay ciynanrê bol berey bi. Kerdên karê xwo rew biqedêno. Winî asayên. No

tawdi ma dî, ê hurduna merdimî fina bi lezeyâ ê bergîrîra çend gamî kewtî dûrî ew kewtî qulda kerî mîyan. A qulda kerîra di teney çuwalî vetî. Ma nika hewna fehm kerdi bi ki eynan ê di çuwalî ê kerî mîyandi nimitî bî. Bi lezeyâ ê hurduna çuwalî zî nay ê bergîrdê verênî ser û rind bi resena şidênay. Ma, him tersayên him zî temaşê kerdên meraqê ma, herga ki şiyên biyên vêşî. Çiki, ma nika hewna rind fehm kerd bi ki no girwe girweyêndo mîyanîyo. Ma, fehmkerd bi ki nê merdimê girweyêndo nerind kenê. Nayra bi ki şewi girweyayên. Qandê coy him no bergîr him zî barê ci nê keran mîyandi nimit bi. Ew nê esparan pawit bi şewi bo, ki taridi kes ciynan nêvîno. Taridi, bi barandê xwoya wertera vinî bê. Bol, tayn, ma dehka fehm kerdi bî. O ki marê bibi meraq barê nînan çiçî bi? Nê hurduna merdiman, bi lezeyâ ew zeydê vergana girweyê xwo rew qedêna. Hurduna niştî bî bergîrandê xwo. Bergîro ki kerî mîyandi zî wesarê ci bi cilda bergîrêna girêda ew zeydê vaxê kerî mîyanra vijîyay. Bergîrê ciynan cadê xwo di nêvinderdên o kij no kij cadê xwodi geyrayên. Ew bi lezeyâ hetê sûka neyay bî raya. Senî ki neyay raya? To vatên lingê bergîran erdo nîyê. Wexto ki neyay bî raya nalandê simandê cira adir perayên. Qay erd sîlane bi, nalêyê ciynan herga ki ameyên sîyanro, sîyanra çîka adirî vijîyayên. Şewi bî, tari bî deyî çîkî bol asayê. Bol nêravêrd ki nê esparî ma çiman vera bî vinî. Bi teşefa kesî nêşayên nînan reso. Çiki zeydê talaza ma çiman vera bîbî vinî. Mi, ne çiyêndo wina ew ne bergîrê winasînî dî bî. Mi nû umbazdê xwo ya, fek akerde mendi bî. Ma, solixêndi çiyêndo nêbîyayê dî bi.

Ma hurdananrê no girwe bibi meraq. Nê esparî kamî bî

ew nînan çî kar kerdên? Nê bergîrê nînan hendayên mezpûtî bî. Na mezbûteya nê bergîran ew wahêrandê ci marê bîbî meraqêndo gird. Labrey bi neya ma fehm kerdi bi ki no barê esparan barênda ercîyayeyo. Hendayên mezbûtey, hendayên lezey, hendayên nimite ew şewi. Barê nê esparan çîçî bi se nînan berdên sûki. Barê ci bol qebe nêbi, hendê şelagênda di merdimên ya esti bi yan zî çinêbi. Labrey eşkera bi ki giran bi. Çiki bi bergîrandê mezbûtana kirîştên. Bi raşteya bergîrî nêbi, to vatên teyrî bî, perê ciyan tenîya kemî bî. Ê esparî, rind çimandê ma vera bî vinî tepîya, ma hurduna bi tersa ew hêdî hêdî çadê xora werîştî. Ma, verê xwo kerd vera kereyo ki eynan bergîrê xwo nimiti bî. Ê merdimî şî bî zî ma hewna tersa lûwayê. Ma xwo resna kerî mîyan. Çîyên wertedi çinê bi. Ma, çosmera winîyay, bê herûna simandê bergîrî ew fişkîdê ci çîyên nê asayên. Ma, çend qulandê kerî mîyandi geyray zî ma çîyên nedî.

Şewi bî, tarî bi. Ma, berey mendi bî. Ew ma vatên wa kes nêzano ki ma ameyê tîya. Çiki, pêranê pey bi hesîyayên êdo mara qehrîyayên. Ma, mîyanî ew bi tersa amey bî tîya. Ma, fina peydi bi lezeyaya verê xwo da vera dewi. Tari bi hawêr lingê ma gunayên sîyan ro. Jew fin ma tekerî bîyên ew gunayên kortan mîyanro. Ma, qailî bi ki xwo seatên veror keye resnê. Ma, xwo bi xirxizeya ew bi nimitîşa resno bi mîyandê dewi. Mi nû umbazdê xwoya dewi mîyandi pêra abiryay, ma hirjewerî verê xwo da vera keydê xwo. Mi, xwo bi xirxizeya resna serdê sekû. Ew ez bêhes bêhes kewtan cadê xwo mîyan û mi werxan rind ant bi xwo serî ser. Labrey ma hurduna zî him bol edizyay bî, him zî bol tersay bî. Ez kewtbîyan cay mîyan zî ez hewna lertzayên ew no girweyo ki

ma dî bi hewna mi vîra nêşîyên. Çiki mi girweyêndo winasîn ne dî bi ne zî aşnawit bi. Mi, hewna nêzenayên ki pêranê ma zanayên ma şîye, yan nêzanayê? Boka nêzanayên. Ki, bizanayê êdo mara qehrîyayên. Çimê mi, bê hewneyra ew edizyayenira gerîyayên. Ez, ze ki xwoya şira, winî şîbîyan hewna.

QEHR

Ez, şewra weriştan ki dewi mîyandi vengê bermîdê cenîyano yeno. Mi, bi lezeya sewlê xwo kerdî xwo pay ew vera vengî vazda. Veng, vera keydê umbazdê mi ameyên. Qando ki veng ujara ameyên, ez hewna vêşî tersabiya ew mi lingê xwo hewna rew rew hewaday bî. Mi çengeyê bandê Xal Hemkan'î bi vazdayena ravêrna ki bandê umbazdê mi vero çend cenî arêbîyayê. Vengê bermî, zeredê bandê umbazdê mira ameyên. Ez hendo ki tersabîya zerîya mi kerdên cara bivijyo. Mi va hele sebi? Ez resaya cenîyan ki pêro fektê kêverîyo vinderdeyê, mi ciyanra pers kerd.

Eynan, mirê va. "Pêranê umbazdê to kenê key xwo barkerê" Senî ki ê cenîyan mirê wina va. Mi, xwo kerd vinî. Ez geyrayên umbazdê xwo. O wertanra nêasayên. Vengê marda umbazdê mi zeredê keyîdi ameyên. Zeredê keyîdi, bi vengêndo berza bermayên. Him bermayên, him zî zeredê keyî di çiyê keydê xwo kerdên tê. Mi hewna umbazê xwo wertanra nedî bi. Ez winîyayan xwo çoşme ki, umbazê mi çengedê wedî di tenêka xwo tût kerdo'w ronîşt, ew sereyê xwo kerdo xwo destan mîyan û o yo zî bi bêvengeya hîskeno. Hersê ciyê gumandê ci serra vera cêr benê. Senî ki çimê ci guna miro werişt ew bi virara pêşîya mirp. Ew ma hurdunan

virari pişti pêra ew ma bermayên. Ma, hurdunan çimanra hersî zey yaxerîya vera cêr bîyên ew zey torga ameyên serdê zerîda maro. Maya umbazdê mi, zeredê bi venga him bermayên, him çîyê keydê xwo kerdên tê ew xwo fekti vajvajîyayên;

-Ma do sera şîrê, ma bîzor misayê tîya.

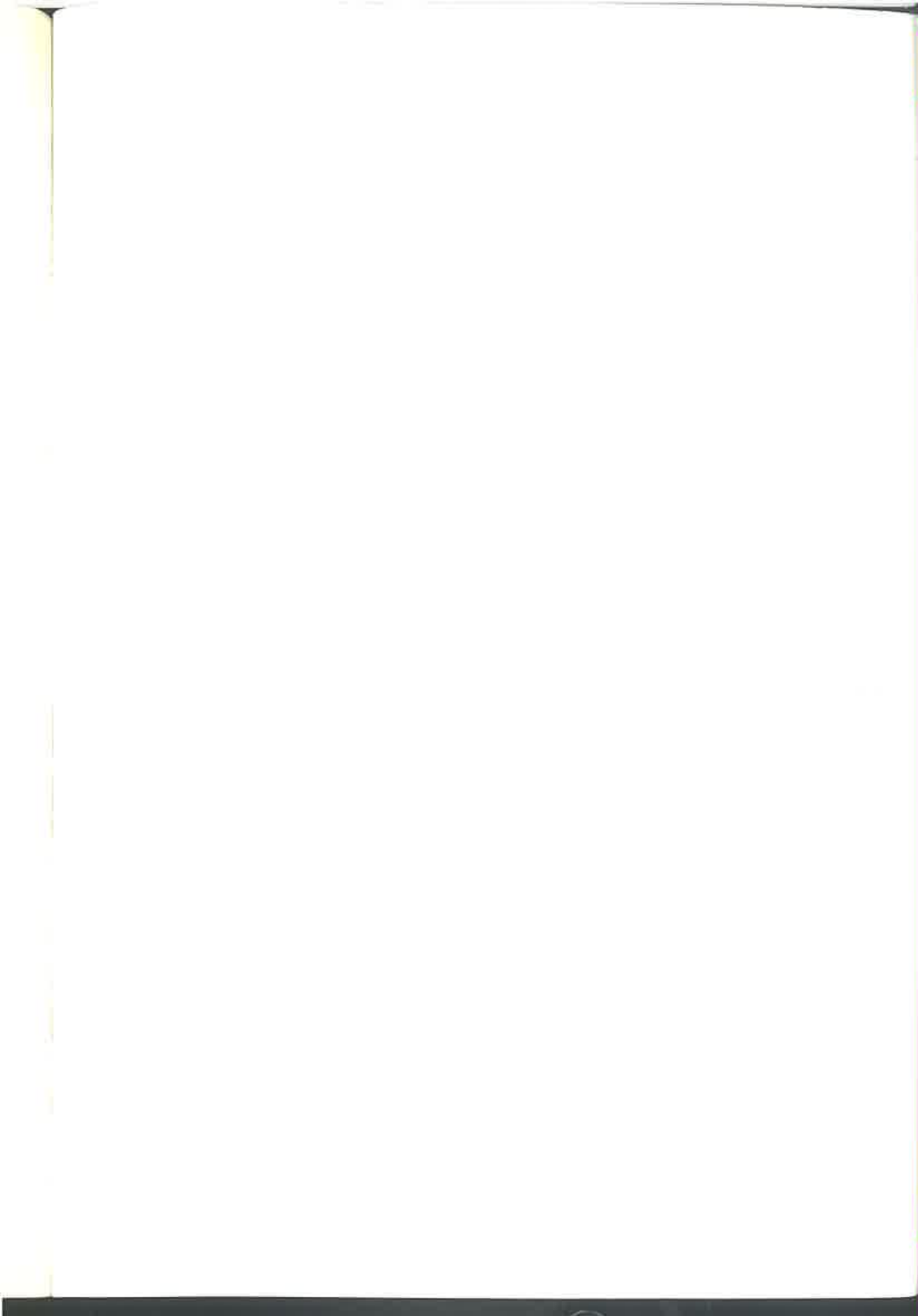
-Cayo ki ma nêsilasnenê mado şîrê.

-Nê qeç û qûlîya mado şîrê kotî, mayê çîrê şînê?

-Qay marê tîya nan nêmando?

Bermira çimê ci masay bî, hersara gumê ci bîbî hî. Ez tik tik lerzayên. Umbazê mi tim vatên "pîyê mino vano mado key xwo dewira barkerê" Mi, emel nêkerdên. Qay a roji ewro bî. No girwe bibi raşt. Kaşkîyan rojênda wina mi nêdîyayên. Ez herga ki winîyayên umbazdê xwora, hersanê mi çimandê mira kerdên war. Mi, heme çî kerd bi xwo vîra. Mi, umbazê xwo terk nêkerdên "Mido senî rojênda winasîni di umbazê xwo tenîya verdayê?" Xora mirê dewi zî bîbî pîs. Mi, sero azmên ame bi pê. Mido, naya tepîya kêdi umbazey bikerdên? Kaşkîya mi nû umbazdê xwoya hendayên nêmisayên pê. Hewna eza wina fikirêna ki, pêrê umbazdê mi çîyê keyîyo ki kerd bi tekî barkerdên heran û bergîran ew bi resenana girêdayên. Mi, hewna bi ûmidêndo venga pawitên ki nêşrê. Tew!

Ez cadê xwodi ronîşt, mi, sereyê xwo kerd xwo lepan mîyan ew mi hersê çimandê xwo veradayên xwo zerî. Kutukê ma bi vengêndo derga zûrayê. Vilikê devda ma pêro çelmisîyay bi.

DİMİLÎ

Zülfükar AYYILDIZ, serra 1956'di wewattê Riha, qezadê Söwreg'idi marda xwora biyo. Mektebê xwoyo werên, mektebê xwoyo wertekên ew mektebo Lîse fina Söwreg'idi wendo. Behdo Urfa Eđitim Enstitüsü Riha'di qedênayo ew bîyo Mamosta. Semsûr, Estanbol ew Söwreg'idi xebata Mamostayey kerda.

Müzikî sero, nûşnayeni sero ew folklorî sero zî têtayayeni ew xebati keno. Bi nînana pîya kıřta zûwando dimilî ew zûwando kurmancî sero zî têtayayeni ew nûřteni keno.

Hetan nika bi Dimilîya, namedê "VATENÊ VERÊNANDÊ MA" ew bi Kurmancîya "GOTİNÊ BAPÎRÊN ME" ya di teney wanebendê ciyê têtayayeni vijayê.

Şimado nika zî wanebendê nûřtoxîyo behdokên, dimilîya nûşnaye, estanika bi namedê "HERSÊ ZERRÎ"biwanê.

TİRKÎ

Zülfükar AYYILDIZ, 1956 yılında Urfa İli Siverek ilçesinde doğmuřtur. İlkokul, Ortaokul ve Liseyi Siverek'te bitirmiřtir. Sonra Urfa Eđitim Enstitüsünü bitirip Öğretmen olmuřtur. Adıyaman, İstanbul ve Siverek'te Öğretmen olarak çalıřmıřtır.

Müzik, yazma ve folklor üzerinde çalıřmalar yapmaktadır. Bununla birlikte Zazaca ve kurmanci dilleri üzerinde arařtırma ve yazım çalıřmaları yapmaktadır.

Şimdiye kadar Zazaca "VATENÊ VERÊNANDÊ MA" ve Kurmanci olarak da "GOTİNÊN BAPÎRÊN ME" isminde iki tane arařtırma kitabı çıkmıřtır.

Şimdi de yazarın en son Zazaca yazdıđı "HERSÊ ZERRÎ" isimli hikaye kitabını okuyacaksınız.

9786056427114

THG